

NAŠA LUC

3
1969

Starci

Na mizi leži kup revij in brošur, namenjenih mladim. Prelistavam strani in si jih ogledujem (ne brez zavisti), beatnike in beatlese. Fotograf jih je znal domiselno posaditi za volan športnega mg-ija, na krov dvojamborne jahte, na teraso razkošnega hotela,

ljudje ali: življenje se meri po ljubezni

potem pa jih je za spremembo posnel še zdolgočaseno zlek-njene v travi, s kislo preslico med zobmi. Včasih imajo okrog vratu kitare, drugič samo vence rožic, ki so jih spletle dekliške roke.

Gledam lepo raščene mladeniče in si mislim: dobro so jih morale v nežni mladosti mame zalagati z vitamini! Za celo glavo so nas prerasli. Ne verjamem, da je bilo komu izmed njih treba nositi za malico v šolo v papir zavito polento...

Ne motijo me dolgi lasje fantov-deklet in ne ostržene glave deklet-fantov, ne brade ne zalisci, tudi zvončaste hlače ne in ne rožičaste srajce in ne dolgi maocetungovski suknjiči na razporek. Celo toplo mi je pri srcu ob trdo-vratni kljubovalnosti, s katero so znali ubraniti svoje zahteve vsemu posmehovanju navkljub. Ne morem pomagati, ampak na njihovi strani sem, kar zadeva pravico, kako naj se češejo in oblačijo.

Drugače pa mi je, ko gledam fanta za volanom mg-

ija, pa one na jahti, na terasi in v baru razkošnega hotela... Starokopitneža me vedno znova prizadene njihov zdolgočaseni, rahlo prezirljivi pogled. Tako mi je, kot bi se izpod nabreklih vek obrnil vame, potem ko se je napasel vsega, kar je čutno mikavnega in materialno dosegljivega v življenju. Rekel bi, da si je potešil žejo, še preden je začutil resnično potrebo po odžeganju. In zdaj strmijo iz fotografij postavni mladeniči, izkušeni in naveličani, brez trohice tiste iskrične neugnane življenjskosti, ki je pri mladini vseh vrst najbolj očarljiv odblesk mladosti. Te ideale širijo odrasli, ker se tako blago dobro proda. A kdo je potem kriv, če se mladina ob teh virih „vzgaja“ in je taka, kot je?

Hlapec

Valentin, zgubanega, postaranega obraza lastnik, z dolgo sivo brado in še daljšo palico, na katero se je opiral, me je sprejel sključen v tri gube, sedeč na trdem gostilniškem stolu.

„Prišel sem si ogledat mesto, pa na komunalnega tudi, da bi povprašal, ali bi mi kaj dali in kako pomagali,“ je nadaljeval.

Štirideset let je garal Valentin. Štirideset let je dvigal motiko, pasel živino, kosil, sekal, mlatil, redil prašiče, spravljal mrvo. Pa ne zase. Za druge.

„Kmet ste torej bili, oče?“ sem ga vprašal.

„Ne! Hlapec se temu reče. Štirideset let sem garal po kmetijah. Zdaj pa je Valentin star. Ne more več delati. Svojega doma nima.“

„Boste kaj spili, oče?“

„Ne pijem. Razen včasih na zdravje. Če pa že želite, potem bi raje nekaj pomalical. Lačen sem.“

Še to pomlad je 64-letni Valentin delal pri kmetu-gospo-

darju. Rano je vstajal, ob štiri-rih, pozno legal v seno. Šestnajst ur na dan je delal, potem pa so udje omahnili. Ni zmogel več. Dobil je plačo. Star tisočak so mu dali na pot — za mesec dni dela. Ja in še navsot: „Piši, Valentin, predsedniku, on ti lahko pomaga!“

„Kaj bom pisal človeku, ki me še pozna ne,“ je dejal Valentin, sključen v tri gube. „Pisal bi raje kmetom, ki sem jim garal teh dolgih štirideset let. Pa ne bom! Oni niso dobri. Pozabili so name.“

Odšel je na občino v domačem kraju.

„Seveda ti bomo pomagali, striček Valentin. Dali ti bomo nekaj denarja. Kdaj, pa ne vemo. Zapletena so pota sociale. Čez leto boš pa že dobil.“

„Sociala,“ pravi Valentin. „Mlado dekle na občini mi je dejalo: ‚striček, migaj dokler le moreš. Če te damo v dom onemoglih, veš, to občino veliko velja.‘“

Valentin je prijel svojo palico in pojasnil: „Doma imam dve. Za vsako roko po eno. Pa roki sta že šibki in ne morem s palicama na dolgo pot. Tako pa se oprem na eno palico z obema rokama. Počasi gre, a gre.“

„Kako, da ste šli sami na tako dolgo pot. Nimate sorodnikov?“

„Imam bratranca. Lepo me je sprejel zdaj, ko ne morem ničesar več. A ona, njegova, ta je jezikava. Napodila me je. Rekla je: Valentin, dobi si kaj denarja. Tudi drugi so mi svetovali, naj grem na komunalnega v mesto. Pa sem šel. Vzel sem svoj tisočak in prišel.“

„Pa nazaj?“

„Če mi na komunalnem ne bodo mogli pomagati, potem bom na trgu poiskal znanca, ki vsako soboto tu prodaja. Posodil mi bo za vozovnico. Morda bom spet zdrav in mu z delom povrnil.“

In zamrmral si je nekaj v sivo brado.

vernost v Sloveniji

NAŠA LUC

1969

MESEČNIK ZA SLOVENCE

NA TUJEM

LETO 18
ŠTEVILKA 3
MAREC 1969

Ljubljanska „Družina“ je objavila v letošnji 1. in 2. številki članka Vernost pri nas, ki ju je napisal p. Miha Žužek SJ. Glavne misli povzemamo:

Raziskave javnega mnenja dobivajo vedno večjo veljavo. Ni čudno, da so začeli s to metodo proučevati tudi vernost ljudi.

Zvezni center za raziskavo javnega mnenja je o tem izvedel anketo.

Nimamo vpogleda v način, kako so do teh podatkov prišli, dasi bi bilo zanimivo in koristno, če bi tudi kakšen krščanski sociolog sodeloval pri raziskavi, ki zanima enako vernike kot nevernike.

Rezultati, ki so bili objavljeni, se zdijo vsaj v grobih potezah kar sprejemljivi. Ne pa v podrobnostih (npr. povezanost vernosti in stopnje izobrazbe).

Ostanimo pri osnovni ugotovitvi: Koliko Jugoslovanov veruje?

Po objavljenih podatkih naj bi bilo takih približno polovica.

To ne bi bilo slabo. Če vzamemo, da je pri nas vera povsem izločena iz javnosti, da ne v časopisju ne v RTV programih, še manj pa v šolah ne najdemo ničesar, kar bi moglo vero podpreti, priporočiti ali vsaj v ugodni luči predstaviti, pač pa vsa omenjena področja „obilujejo“ od takega, kar vero odsvetuje in jo predstavlja v nerodni luči, se nam zdi veliko, da je praktično polovica državljanov “kljub temu“ prišla do velikega in usodnega sklepa: Nekdo je nad nami! Upoštevati moramo, da na primer pravoslavna in islamska verska skupnost še zdaleč nimata tako razvitega sistema za versko izobraževanje kot katoliška Cerkev. Katoličani pa smo v državnem merilu le — manjšina!

Ali vernost pri nas pada?

Da bi mogli na to odgovoriti, bi morali pregledati podatke za več let nazaj. V resnici pa imamo samo en podatek. Leta 1953 je pri ljudskem štetju odgovorilo okoli 87 % (v Sloveniji 89 %) državljanov, da se štejejo za člane kakšne verske skupnosti, 13 % (v Sloveniji 11 %) pa, da se ne prištevajo nikamor.

Smemo iz tega sklepati, da je vernost pri nas v 15 letih upadla za 37 % (v Sloveniji za okoli 20 %)? To bi bil tako neznanski padeč, da tega nihče ne trdi. Tako sklepanje bi bilo povsem zgrešeno.

Povsem drugo je vprašati, ali se čutiš povezanega s to ali ono versko skupnostjo, kot vprašati, ali veruješ v Boga, posmrtnost itd. Iz tega, če se kdo prišteva ali ne prišteva k določeni verski skupnosti, še ne moremo sklepati o njegovi vernosti.

Pri vseh teh raziskavah pa ostane en pomislek: Kdo ve, ali je bilo vse izvedeno na primeren način?

Raziskava vernosti je namreč precej drugačna od raziskave tržišča in političnega razpoloženja. Kot so to ugotovili tudi marksisti, je to zelo občutljivo področje, kjer navadne metode hitro odpovedo.

Po svetu so si o tem pridobili že precej izkušenj. Institut za demoskopijo v Ansbachu (Nemčija) je vprašal 2000 ljudi o njihovi vernosti. Presenečenje ni izostalo. Tisti, ki so prej izjavili, da jih vera nič ne zanima, so zdaj zastopali stališča, ki jim ne moremo reči drugače kot religiozna...

Verskih problemov ljudje danes več ne čutijo kot verske, ampak kot življenjske! To je povsem v skladu z današnjo teologijo. Če kdo ni zavzet za posebno „versko področje“, s tem še zdaleč ni „neveren“.

Bogoslovni profesor dr. Jan-žekovič je v petih nadaljevanjih v ljubljanski Družini objavil svoje misli o verskem položaju v Sloveniji. Med drugim je zapisal:

„Kaj še kviri in zastruplja sožitje (med kristjani in komunisti, op. NL)? V zvezi s tiškom smo pred leti omenjali tudi radio, danes bi dodal še televizijo. Ali bi res naša RTV kaj izgubila, če bi za svoje verne naročnike prihranila kake pol ure na teden za versko oddajo?“

Pojmovanje, ki ga imajo mnogi komunisti o nalogah šole, se od leta 1952 ni prav nič spremenilo. Takrat smo navedli takale mesta iz naših časopisov: „Socialistična šola mora mladino tudi vzgajati in sicer po načelih marksizma-leninizma... Pri nas ne bo mesta za učitelje, ki sicer uče, kakor jim to veleva učni načrt, pa se predajajo naukom misticizma in mračnjaštvu, kakor jih to uči cerkev...“ (Družina, Ljubljana, 6. okt. 68, str. 9)

nečiste roke

Jezusovi nasprotniki so nanj budno pazili: kaj bo rekel, kaj bo storil, koga bo sprejel? Vendar nadzorstvo ni vselej napadalno. Včasih je še bolj zvito, če mu nadeneš krinko prijateljstva.

Neki farizej Simon ga s tem namenom povabi na obed v mali galilejski trg.

Obedovali so po takratni navadi v veliki sobi, kjer je bila na sredi polkrožna miza: znotraj so bili strežniki z jedmi, gostje pa so bili na majhnih blazinjakih na zunanji strani. Vsak gost je torej slonel na komolcu na svojem blazinjaku in je imel gornji del telesa pri mizi, noge pa navzven, proč od mize.

Simon je imel več gostov in verjetno ni pripravil kosila le za Jezusa, ampak je izrabil priložnost in je povabil tudi tega neukrotljivega pridigarja, da bi mogel mirno od blizu opazovati, v iskrenosti veselega omizja. Vendar pa Jezusu, ki je bil bolj obtoženec pred preiskovalnim sodnikom kot gost, ni izkazal časti,

s katerimi so navadno sprejeli uglednega gosta: umivanje nog pri vhodu, gospodarjev objem in poljub, dišave na gostovo glavo, preden so sedli k mizi.

Jezus je vse to opazil, a je molčal in je z drugimi sedel k obedu.

Sredi obeda pa je stopila v sobo žena: pomeša se med strežnike, ne reče nikomur besedice, gre naravnost k Jezusovemu blazinjaku, poklekne pri zunanji, od mize najbolj oddaljeni strani in začne jokati. In joče tako močno, da močijo njene solze Jezusove noge. V zadregi je, ker nima pri sebi ničesar, da bi jih obrisala. Zato si iz spoštovanja razplete lase, briše z njimi noge, jih poljublja in škropi z dišavami, ki jih je prinesla s seboj v alabastrni posodi, da bi mazilila glavo častitemu preroku.

Vse se je zgodilo, ne da bi žena ali Jezus izrekla eno samo besedo. Le Simonovo obličje je preblisnil drobcen nasmeh: sodnik je že sodil in obsodil. Simon si namreč misli pri sebi: „Ko bi bil

on prerok, bi vedel, kdo in kakšna je ženska, ki se ga dotika: da je grešnica.“

Ta ženska pač ni bila na dobrem glasu, a tudi navadna počestnica ni bila, saj je v tem primeru služabniki gotovo ne bi pustili v hišo, ker bi se gostje preveč pohujševali.

Neznana ženska je Jezusa brez dvoma vsaj na zunanjo poznala: videla ga je, ko je pridigal, iz njegovih ust je slišala besedo, ki je vse neizprosno pozivala, naj spremenijo svoje mišljenje, obenem pa je bila tudi za najbolj izgubljene polna dobrote in tolažbe. Žensko je zavest njenega izgubljenega življenja najprej pretresla in pobila, potem pa je začutila, da so ji one besede zbudile v srcu upanje, ki jo je dvigalo in ji dajalo moč: začela je verovati v novo življenje in v trenutku, ko ga je hotela začeti, je prišla predenj, ki jo je prerodil, in mu je na čisto ženski način izrazila svojo zahvalo.

Jezus je morda opazil zbadljivi Simeonov smehlaj, prav gotovo pa je v srcu svojega sodnika bral misel, ki ga je obsojala. Mirno mu je rekel:

„Simon, imam ti nekaj povedati!“

Ta pa uslužno:

„Učenik, povej!“

In Jezus nadaljuje:

„Neki upnik je imel dva dolžnika. Eden mu je bil dolžan 500 denarjev, drugi pa desetkrat manj, torej le 50 denarjev. Ker pa nista mogla plačati in je bil upnik dobrega srca, je obema dolg zbrisal. Kaj misliš, Simon, kateri od obeh dolžnikov je bil dobremu upniku bolj hvaležen in vdan?“

„Mislim, da tisti, kateremu je več odpustil,“ odgovori Simon.

Odgovor je bil nujen in pravičen. Jezus pa pravi:

„Vidiš to ženo? Prišel sem v tvojo hišo: vode za noge mi nisi dal, ta pa mi je s solzami močila noge in brisala s svojimi lasmi. Poljubil me nisi, ta pa ni nehala, odkar je prišla, poljublja moje noge. Z oljem mi nisi mazilil glave, ta pa mi je z dišečim oljem mazilila noge. Zato ti povem: Od-

puščeni so njeni mnogi grehi, ker je mnogo ljubila. Komur se pa malo odpusti, malo ljubi.“

Grešnica je dosegla obilno odpuščanje, ker je veliko ljubila. Kristus pa govori o Simonu, ki je kot farizej imel na zunaj malo grehov, a tudi malo notranje ljubezni. Ovira za vstop v božje kraljestvo so po Jezusovem nauku seveda grehi, toda zanje je vselej mogoče doseči odpuščanje: nepremagljiva ovira pa je pomanjkanje notranje pripravljenosti, pomanjkanje ljubezni.

Farizej bi tudi s praga težko vstopil, ker je bil sam s seboj zadovoljen in ni imel v sebi zagona, da bi naredil dva ali tri korake. Izgubljena ženska pa, ki bi se zavedala svojega stanja, bi se zgrozila sama pred sabo in bi tekla tisoč milj, da bi prišla v božje kraljestvo, kajti ljubezen bi ji dajala moč.

Ko je Jezus opravil s Simonom, se je obrnil k ženi in ji rekel:

„Odpuščeni so tvoji grehi.“

Nič ne vemo, kako je Simon sprejel nauk. Vemo le, da so njemu podobni gostje govorili sami pri sebi: „Kdo je ta, ki celo grehe odpušča?“ Enako so se vpraševali farizeji nekaj mesecev prej ob mrtvoudnem, ki so ga ljudje spustili skozi strop v sobo. In Jezus jih je s čudežem prisilil k molku. Tokrat pa ni storil čudeža, ker pač ni nikjer zapisano, da bi ga moral storiti vsakikrat, da se začnejo kje gagati gosi, češ da je v nevarnosti namišljena pravovernost.

Zato je rajši potrdil ženo na novi poti in ji je rekel:

„Tvoja vera te je rešila, pojdi v miru!“

Mir in ljubezen sta bila eno in isto.

J. R.

misli

Uganke o življenju ne more rešiti, kdor ne reši vprašanja trpljenja. In ker edino kristjan to zmore, edino on more razumeti življenje. Leclercq

Zakaj sem katoličan? ... Ker čutim, da sloni človeška pustolovščina na nečem drugem kakor na praznem obupu, praznem spraševanju in prazni brezskrbnosti. Gustav Thibon

Bog je ustvaril neločljivi sestri: resnico in neprijetnost. Ne verjamem, da bi bilo dobro zaradi druge sestre zadaviti prvo. Lamennais

K sreči so v veri skrivnosti. Če jih ne bi bilo, bi ji ne zaupal. Bal bi se, da je le umetna zgradba človeškega duha. Skrivnost mi daje poguma. Je božje znamenje. Charles Nicolle, nobelovec

življenje Cerkve

21 DUHOVNIKOV z župnij iz okolice Buenos Aires se je zbralo pred predsednikovo palačo; manifestirali so proti vladi.

Nemci nameravajo po dobrodelnih družbah preseliti IZ BIAFRE v sosednjo državo Gabon 1000 otrok. Postavili bodo v tej državi zanje celo naselje, tudi bolnišnico, kjer bo 200 postelj.

V cerkvah ŠKOFIJE OVIEDO (Španija) so brali pastirsko pismo, kjer škof poudarja, da je stavka, ki je po zakonu zdaj v Španiji prepovedana, sredstvo, s katerim delavci branijo svoje pravice. Vendar naj bi se tega sredstva poslužili potem, ko so že poskusili vsa druga.

Stolni kapitelj V MÜNSTRU (Nemčija) je izjavil, da namerava pri sestavi kandidatne liste za

novega münstrskega škofa upoštevati tudi predloge laikov in duhovnikov.

18 ŽENSK se je zaprlo v katedralo v mestu Oviedo v Španiji. Hotele so opozoriti odgovorne na težak položaj zaprtih politikov in na odpuščene rudarje v Asturiji.

Liga verstev NA JAPONSKEM je proglasila 1. januar za dan miru in tako odgovorila na poziv papeža Pavla VI. Prvikrat se je zgodilo, da verstva na Japonskem, predvsem budizem in šintozem, upoštevajo klic sv. očeta.

ŠKOFJE JUŽNEGA VIETNAMEA so se sestali v Saigonu in na koncu zasedanja izjavili, da mora mir, če naj bo trajen, sloneti na spoštovanju človekovih pravic.

Dunajčani so obhajali 500-LETNICO SVOJE ŠKOFIJE. Proslavo so povezali z začetkom pokoncilske škofijske sinode. Namesto večjih slovesnosti ob tej priložnosti so organizatorji želeli, naj bi verniki raje prispevali s prostovoljnimi darovi za postavitev „Hiše usmiljenja“. K slo-

vesni službi božji v nedeljo, 19. januarja, ob koncu prvega zasedanja sinode, pa je kardinal König povabil tudi škofo iz sosednjih dežel, ki so na ta ali oni način bili povezani v zgodovini z življenjem dunajske škofije. Povabil je škofo iz Madžarske, Češke, Slovaške, Slovenije in Hrvaške ter passauskega škofa, pod katerega je Dunaj prej spadal.

20 duhovnikov V NADŠKOFIJI NEWARA (USA), ki ima 1 milijon in pol katoličanov, je objavilo razglas, kjer dolžijo svojega nadškofa, da ni izpolnil dolžnosti glede rasnega vprašanja. Dva izmed duhovnikov sta črnca.

Italijanski časopis Relazioni religiose poroča, da ima katoliška Cerkve V JUGOSLAVIJI 3.825 duhovnikov, od katerih je škofijskih 2.615, redovnih pa 1.210. V Jugoslaviji je 231 moških redovnih hiš (samostanov). Redovnic raznih redovnih družb je 6.434. Imajo 466 redovnih hiš. Lani je bilo posvečenih v mašnike 140 bogoslovcev. Bogoslovje študira 1.256 bogoslovcev, v malih semeniščih pa je trenutno 2.109 gojencev.

DANES OB MALICI je spet prišla častita mati prednica. Jožef je bil ravno na gradbišču. Rekla mu je, da bi bilo dobro, če bi prazne vreče, v katerih je bil cement, dali na stran in jih potem prinesli k njim. Razložila nam je, da s sestrami zbirajo ostanke cementa, da bodo zgradile zid. Obrne se k Jožefu in pravi:

„Me smo uboge. Smo učenke svetega Frančiška, zaročenca ‚gospa Revščine‘. Ali veste, kdo je ‚gospa Revščina‘?“

Ne, Jožef tega ne ve, pa tudi zanima ga ne, da bi to zvedel. S častito materjo je tako zapleten v račune o višini zidu, o globini temeljev in... o nabavnih ceni materiala.

Sedim med delavci, jem kruh in mislim na gospo Revščino. Ko sem bil še otrok, sem bil nekoč bolan in župnik mi je daroval sliko, ki predstavlja zaroko svetega Frančiška z gospo Revščino. Slika je bila čisto preprosta. To sliko sem imel zelo rad. Brez dvoma zaradi župnika, zaradi ljubezni do risanja, predusem pa zaradi gospe Revščine. Odslej sem hotel tudi jaz služiti tej gospe, revji v cunjah.

V Assisiju sta me zelo prevzela sveti Damijan in spomin na sveto Klaro. Toda do lanskega oktobra se nikdar nisem resnično zaročil z gospo Revščino. Nikoli me na vlaku niso zapostavljali, ker bi bil v modri delavski obleki, nikdar nisem stal pred cerkvenimi vrati, nikdar se mi ni zgodilo, da ne bi mogel na trolejbus, ker ne bi imel prebite pare v žepu, nikoli nisem ostal s praznim želodcem ali brez strehe čez noč. Vse to se ne bi zgodilo nikoli, ko ne bi bil nekega dne odložil talar, službo in svoj naslov, ko ne bi bil nič več kot duhovnik in na zunaj delavec.

Tovariši ob meni jedo svojo mršavo hrano in ponujajo mi, da bi delil z njimi kruh in paradižnike. Bolj kot jaz in že

Francoski duhovnik Paul Gauthier je delal v Palestini kot ročni delavec. Iz njegovega dnevnika, ki je prežet s pravih Kristusovim duhom, objavljamo nekatere odstavke.

„Jaz sem komunist“

dalj časa poznajo uboštvo. Morda ne poznajo ekonomske prednosti tega, da ne izgubiš ničesar, ker ničesar nimaš. Ne poznajo verskega, evangeljskega pojma uboštva, ki je v tem, da ostaneš nenavezan na sleherno lastnino, si pa brez skrbi, da boš lahko užival skupne dobrine. Zanje je uboštvo nekaj otipljivega. V tem namreč, da si vsak dan služijo vsakdanji kruh.

Jezus ne uporablja nekega pojma uboštva v zraku. Naroča nam, da moramo deliti vse z ubogimi, s katerimi se on sam enači in ki bo po njih presojal našo ljubezen.

TUFIK, eden od zidarjev, ki delajo na malem gradbišču, je prišel v popoldanskem odmoru govorit z menoj. Je musliman, stanuje pa poleg samostana sester in se zelo zanima za Cerkev.

„Jaz sem komunist,“ se mi je predstavil.

Odgovoril sem mu:

„Tukaj je zelo veliko revnih ljudi, ki so komunisti, ker verujejo, da bo komunizem spremenil vse in da bodo tudi oni postali bogati.“

„Ne,“ je odgovoril, „jaz nisem reven, jaz imam veliko hišo.“

V resnici pa Tufik nima drugega kot majhno luknjo, kjer živi s svojo ženo in petimi otroki. Presenečen sem mu odvrnil:

„Kje pa je ta tvoja velika hiša? Tukaj nimaš drugega kot tisto majhno sobo.“

Tufik je za trenutek pomolčal, potem pa mi je odločno, kot bi pribijal, in kažoč z roko kvišku, dejal:

„Imam veliko hišo v nebesih.“

Tudi Tufik, musliman, komunist, živi v veri. Njegove hiše ni tu. Tudi njegovo bivališče je v nebesih. Nebeško kraljestvo je tudi njegovo, ker je ubog, ki ni doma tukaj, ki tabori med ruševinami skupaj s svojo družino, je tujec svetu. Jezus mora imeti rad tega človeka, ker je tako podoben tistim, o katerih je z občudovanjem dejal: „Take vere nisem našel niti v Izraelu!... Mnogo jih bo prišlo z Vzhoda in Zahoda in zasedli bodo mesta v nebeškem kraljestvu.“

Po končanem delu se mi je Tufik spet približal in pokazal na hišo sester ter vprašal:

„Koliko sester je v tej hiši?“

„Ti veš bolje kot jaz,“ sem mu odvrnil. „Saj stanuješ tam poleg.“

„Da, pet ali šest jih je. Če mu imajo tako veliko hišo?“

Poskušal sem odgovoriti:

„Njihova hiša ni tako strašno velika. Imajo šolo za deklice...“

Ne vem, če je to Tufika prepričalo. Zakaj mi je postavil to vprašanje? To je brez dvoma posledica njegovih razmišljanj o nebesih na zemlji.

Gotovo imajo sestre pravico imeti hišo zase in za svojo šolo. Koliko dobrega pa bi šele naredile, če bi prebivale v ubogih, malih hišah, kajti njihova hiša, njihova velika hiša je v nebesih!

JARKE ZA TEMELJE smo že izkopali. Zdelo se nam je, da so dovolj globoki, toda morali jih bomo še poglobiti. Kopati v živo skalo, ko sonce neusmiljeno pripeka. Najstarejši med delavci ima vse razbolele roke.

Vprašal sem Jožefa:

„Čemu je treba še kopati jarke?“

On mi odvrne:

„To je ceneje, kot da bi delali betonske okvire.“

Izkazalo se je, da je njegov račun pravilen. Delavci kopači so plačani mnogo ceneje kot mizarji, ki delajo okvire za beton. Še več: bojijo se izdatkov za deske in žebelje! Mi pa smo primorani, da opravljamo mučno in težaško delo. Nihče si ne zastavi vprašanja, ali je bolje štediti denar ali človeško delovno silo in kakšno razmerje bi postavili med denarjem in človekom. Izbrali so rešitev, ki je lažja z ekonomske, finančne plati, a toliko težja s človeške.

Še drug primer izkoriščanja: včasih moramo na svojih plečih prenašati težke kamne za zid. To delo je posebno naporno. Opravljati bi ga morali s traktorjem. To je celo predvideno in tokrat tudi Jožef nima nič pri tem, če traktorja ni, kajti prevoz s traktorjem ni njegova stvar. Traktor se prikaže zelo poredkoma in večji del moramo kamenje kar nositi...

Najvažnejši ni denar, kameenje in zid, ampak ljudje, na katere komaj mislijo. Tudi na tem delovnem mestu je strašno resnična beseda papeža Leona XIII., ki se v tem strinja z Marxom: „Materijo plemenitimo, človeka ponižujemo.“

Človek osvaja vesolje in pri tem izkorišča sočloveka. Svojo dušo prodaja dvakrat: postaja suženj denarja in tehnike ter pri tem izkorišča svoje brate in tudi nje vodi do tega, da zaradi poživljenja pogubljajo svoje duše.

Navzočnost duhovnika med

delavci bi vsaj malo napeljala Jožefa in tiste, ki morajo delo voditi, na vprašanje, ali je treba služiti mamonu, denarju, materiji prav tuka, kjer je tisti Bog, ki se je učlovečil, dejal: „Kar ste storili katere-mu izmed mojih najmanjših, ste mene storili.“

ČE HOČEMO SPRIČEVATI LJUBEZEN DO KRISTUSA, moramo najprej opazovati njega, ki je bil preboden: dal je vse za nas, vzeli smo mu vse, vse do zadnjih kapljic njegovega življenja. Tedaj bomo mogli oznanjati skrivnost Odrešenika. Zasaditi Cerkev pomeni razširiti ljubezen. Zacetni z duhovniki-delavci je bil samo način, kako podaljšati ljubezen Gospoda Jezusa za naš čas in za delavski svet.

„Večje ljubezni nima nihče kot ta, ki da svoje življenje za tiste, ki jih ljubi.“ Bog nas je ljubil tako silno, da je postal eden izmed nas, da je prebival med nami, delal kot navaden delavec, umrl kot obsojenec. Za rešitev človeštva ni druge poti.

Živeti kot ubog z ubogimi, delati kot delavec med delavci, deliti usodo s tistimi, ki jih boljša družba zametuje, to je

delal Jezus. Priznam, da so bila pri nekaterih duhovnikih-delavcih tudi stranpota. Tako slabo so bili pripravljeni!

A kako bi bilo mogoče rešiti delavski svet, zasaditi Cerkev v teh množicah drugače, kot da posnemamo Jezusa samega, delavca iz Nazareta, ki je živel in trpel trpljenje tistih, ki jih ljubi?

MOJE ROKE postajajo vse bolj nespretno, da bi držale pero. Kakor Mahmudove in vseh naših tovarišev pri delu so razjedene in žuljave od betona, lopate, kamenja. Precej so se spremenile od tistega dne, ko jih je škof za vedno zaznamoval z duhovniškim posvečenjem. Posvečenje postaja vse bolj podobno posvečenju Tesarja iz Nazareta. Njegove svete in čistiljive roke so bile roke rokodelca.

Ko sem prišel v Nazaret, sem hodil sem in tja po raznih gradbiščih iskat dela. Da bi si dajal poguma, sem premišljeval besede svetega Pavla iz poslovnega govora starešinam v Efezu: „Srebra in zlata ali obleke drugih nisem pozelel. Sami veste, da so te roke prislužile, kar je bilo potrebno meni in mojim tovarišem.“ Pavlove roke so imele značenja smolnatih niti kot roke vseh izdelovavcev šotorov, tudi njegove roke so bile hrupave in žuljave.

V Tesalonikih je delal celo ponoči. Na ta način kaže ljubezen, ki ne išče svojih koristi in omogoča oznanjevanje evangelija, ne da bi bilo treba skrbeti za njegovo preživljanje.

V delavski svet, to okolje življenja in dela, v to novo ljudstvo, rojeno sredi industrijskega in tehničnega vzpona dvajsetega stoletja, v ta neverni svet, ki mu evangelij še ni bil oznanjan, bi stopil sveti Pavel tako, da bi postal delavec med delavci, da bi jih vse pridobil za Kristusa.

Slovenci ob meji

BENEČIJA — V Lješah pri Klođiču je v napolnjeni župnijski cerkvi pelo 90 pevcev združenih tržaških cerkvenih pevskih zborov. Slovenske cerkvene pesmi so v poslušavcih vnele tudi ljubezen do materinskega jezika.

GORIŠKA — Razstava nabožne slovenske ljudske umetnosti v Gorici je žela pohvalo tudi v italijanskem časopisju. Preskromna pa je bila reklama med Slovenci. — V Ukvah so pri slovenskih mašah uvedli tudi italijanska oznanila. Ko bo slovensko oznanilo tudi pri italijanskih mašah, bomo prepričani, da v Kristusovi ljubezni izvršujemo veliko naročilo. — V Katoliškem domu so pripravili Baragovo proslavo. — Klub „Simon Gregorčič“ zopet prireja kulturne večere. — V spomin 1100-letnice smrti sv. Cirila je bila v cerkvi sv. Ignacija pobožnost za zedinjenje kristjanov. — V Števerjanu je imel g. Vinko Zaletel skioptično predavanje o Daljnem vzhodu.

TRŽAŠKA — Društvo slovenskih izobražencev v Trstu je povabilo Slovaka prof. dr. M. Lacka iz Rima, da je predaval o položaju vzhodnih katoličanov na Češko-slovaškem po lanskih dogodkih v državi. — Slomškov dom je pripravil glasbeni večer v dvorani za kino. Učenci ge. Zajec so pokazali svoje spretnosti v igranju na harmonike in kitare. — Na občnem zboru v Trstu so slovenske skupine sklenile, da se ustanovi „Stalno slovensko gledališče v Trstu“. V Kulturnem domu je bila krsna predstava Tavčarjeve farse „Red mora biti“.

KOROŠKA — V Kolpingovi dvorani v Celovcu je Slovensko kulturno društvo uprizorilo komedijo „Micki je treba moža“. — Šmihelska farna mladina je gostovala v Pliberku, v Železni Kapli in Št. Primožu z Vombergarjevo igro „Vrnitev“. — Igralska skupina iz Žitare vesi pa je šla v goste v Št. Vid v Podjuni s predstavo „Henrik, gobavi vitez“. Na gimnazijski ples so povabile dijaki prijateljice Slovenske gimnazije v Celovcu.

Vprašali ste . . .

Živim blizu Holandske. Pravijo, da so tam odpravili spoved in da se odpuščajo grehi v tako imenovani „spokorni pobožnosti“ (Bußandacht). Take pobožnosti so tudi pri nas. Ali res ni potrebno več hoditi še k spovedi? Mnogo jih že ne hodi več. — L. L. iz K.

Dobro, da ste sprožili to vprašanje prav za postni čas, ki je veljal vedno za čas pokore in spovedi.

Najprej: take „spokorne pobožnosti“ so zelo koristne, včasih že kar potrebne. Zakaj? Imajo predvsem namen vzbuditi v nas resnično in nadnaravno kesanje. Brez tega tudi v spovedi ne prejmemo odpuščanja greha, ne smrtnih, ne malih. Mnogi se spovedujejo zgolj „iz navade“. Zmolijo „kesanje“ brez resničnega notranjega kesanja, brez „spreobrnitve“, brez volje začeti drugače. Takšna spoved ni veljavna. Je zloraba zakramenta. Prav tako tudi, kadar se kesamo le, da si pomirimo vest; ali, ker nam je greh v škodo, sramoto; tudi ni čisto pravilno kesanje, če nam je žal, da smo prekršili moralni zakon, zapoved. Resnično in res dobro je kesanje, kadar obžalujemo greh, ker smo z njim žalili osebnega Boga, svojega Stvarnika in Odrešenika, Ljubezen samo.

Kadar taka „spokorna pobožnost“ (z molitvijo, pesmijo, premišljevanjem) zbudi v nas kesanje iz ljubezni, nam takšno kesanje samo že odpusti vse grehe, male in velike. To vemo iz katekizma.

Vemo pa tudi, da ostane potem še vedno dolžnost, spovedati se smrtnih grehov, ki se jih še nismo pri spovedi obtožili. Po volji Cerkve je treba to storiti pred prejemom sv. obhajila — če ni kakega posebnega razloga. Zato so navadno po „spokorni pobožnosti“ na voljo spovedniki. Če pa kje trdijo, da posebna spoved ni več potrebna, nimajo prav.

Spoved je Kristusova ustanova, zato bo obstala. Gotovo se bo mnogokaj spremenilo (n. pr. obred sv. spovedi), a bistvo bo ostalo.

Je tudi prav, da se tudi Cerkvi obtožimo, ker smo tudi proti njej grešili. Vsak greh, naj bo še tako skrit, je v škodo Cerkvi: grešnik je ud Cerkve; z grehom naredi tudi Cerkev grešno. Saj je njen del. Je „odmrl ud“ — in tak zastruplja vse organizem: „Če en ud trpi, trpe z njim vsi udje“ (1 Kor 12, 26). Tako škoduje svetosti Cerkve, njeni svežosti, zdravju, učinkovitosti.

Sicer pa: komur je resnično žal grehov, ne bo preveč, storiti tudi ta, večkrat težak korak.

Zelo me zanimajo v „Naši luči“ vprašanja in odgovori. Zadnjič smo v neki družbi razpravljali o molitvi. Vpraševali smo se, zakaj je sploh treba moliti, ko vendar Bog vse ve. — N. L. iz M.

O molitvi je še nekaj drugih vprašanj v našem uredništvu. Danes odgovarjamo kratko le na Vaše vprašanje.

Najprej se zdi, da mislite le na molitev, ki z njo Boga česa prosimo. A to je le ena in ne najvažnejša vrsta molitve. V prvi vrsti smo dolžni Boga moliti: čistiti ga kot najvišje bitje, ki je vsega našega spoštovanja in češčenja vredno. To je naša prva dolžnost. Če že znanca na cesti pozdravimo, da mu s tem izrazimo spoštovanje, koliko bolj smo to dolžni povsod pričujočemu Bogu. Vkljub temu, da Bog vse ve.

Slovenci po svetu

Dolžni smo Bogu zahvalo za vse naravne in nadnaravne darove, ki nam jih neprenehno daje. Ta zahvala je lahko notranja, v srcu, ali pa izražena na zunanost v ustni zahvalni molitvi. Že dolžnost olike in hvaležnosti je, da se zahvaljujemo. In to le preveč redko res iz srca storimo.

In končno: ne prosimo Boga, kakor da ne bi vedel, česa potrebujemo in kaj si želimo. Bog je vseveden! On ve tudi od vekomaj, česa ga bomo prosili, in vključuje tako v svojo previdnost tudi našo prošnjo. Pa tudi: mi ne prosimo Boga zaradi njega, marveč zaradi sebe, da s tem izrazimo svojo vero v božjo vsemogočnost in dobrotu, pa tudi svojo slabost, nemoč in odvisnost od njegove pomoči.

Sicer pa: vemo, da bi otrok rad jabolko, držimo ga v roki in mu rečemo: „Kako boš rekel?“ in mora reči: „Prosim“.

Tudi mi smo otroci. Bog nas tako vzgaja.

Povrh vsega nam Bog sam vedno znova naroča: „Prosite in se vam bo dalo, iščite in boste našli, trkajte in se vam bo odprlo.“

Kaj pravite?

TATJANA

„Sem prodajavka. Ob prostem času rada prebiram sveto pismo. Vem, kako je treba razumeti stvarjenje sveta, ki ga opisuje prva knjiga stare zaveze. Rada bi pa vprašala, kaj pravi k temu znanost.“

Svetopisemsko poročilo o nastanku sveta je zelo preprosto, res. Svetopisemski pisatelj je hotel dati verski pouk, ne pa znanstvenega. V ta namen je porabil dve ljudski pripovedi in z njuno pomočjo povedal predvsem to, da je Bog ustvaril svet in človeka v njem. Pisatelj se je opiral pri opisu na takratno pojmovanje: zemlja je krožnik, obkrožen z vodo, zvezde so nabodene na obok, sonce in mesec sta silno važna za življenje. Če bi drugače pisal, bi vznemirjal brave. Sicer pa drugače sploh pisati ni mogel, saj je imel sam o svetu take predstave kot drugi ljudje.

Izkustveni znanstveniki kot znanstveniki raziskujejo samo pojave, zakone in vzroke, ki so stvarni. V vprašanju nastanka sveta se zato ne morejo izjaviti, niti da je Bog svet ustvaril, niti da ga ni.

Toda ko je vesolje že ustvarjeno, lahko znanost raziskuje, v kakšni obliki se je v začetku pojavilo. Eno od priljubljenih mnenj

današnjih znanstvenikov je mnenje astronoma Lemaitrea, ki je bil duhovnik. Ta je trdil, da je bil v začetku neki radioaktivni atom, ki je eksplodiral v velikanskem ognjemetu.

MARKO

Marko je študent in sprašuje: „Če se izognemo vsem predsodkom in je naš razum prepuščen svojemu delovanju, ali bo še postavil izven nas Bitje, ki neskončno presega vse?“

Pustimo razumu, naj razmišlja in sklepa:

Železniški vozni red zahteva delo več inženirjev, četudi bi bilo treba urediti le nekaj sto vlakov. Občasno vračanje zvezd, katerih vozni red je tako točen, da morejo astronomi za tisoč let vnaprej napovedati mrke do sekunde natančno, pa ne bi zahtevalo nobenega inženirja?

Drobci surovo obdelanega kremenca, nekaj potez z barvami na stenah jame mi potrjujejo delo prazgodovinskega človeka. Ali me ne bo prisililo, da priznam delo nekega Umetnika, ko opazujem metuljevo krilo, ki je tako natančno in tako nežno obarvano, ne da bi pri tem sodeloval človek?

Če človek želi razložiti svet, mu je potreben razum. Ali ni bil potreben neskončno višji Razum, da je zgradil svet?

ARGENTINA — G. Peter Skvarča je prvi Slovenec, ki je stopil na najvišji vrh Amerike, Aconcagua (6959 m). Argentinski ekspedicijski se je pridružil kot odposlanec buenosaireske univerze geodetsko-geofizične fakultete. Z bratom ing. Juretom sta že pred leti opravila prvenstveni vzpon po južni steni na Nevado del Plata (6200 m). Ing. Jure je bil tudi letos na patagonskem kontinentalnem ledu, kjer je skupaj z drugimi po desetdnevnem obleganju dosegel nevzazeti gorski vrh, ki so ga krstili Cerro Boy, v spomin na ponesrečenega Boja Petrička, sina predsednika Slovenskega planinskega društva v Buenos Airesu. — Da prežive vsaj nedeljo zunaj velemesta, prirejajo skupine slovenskih domov izlete. Rojak g. Kostrevc je na svojem letnem posestvu sprejel Slovence iz Carapachaja. Družabna pravda je bila na pristavi ukrajinskega društva. Tudi pevci zbora F. Balantiča so imeli priložnost, da so se hladili s prijateljnimi kopianjem. — Verska revija „Duhovno življenje“ je povabilo vse rojake na vsakoletno celodnevno prireditev na Pristavo v Moronu. — Počitniški tečaji slovenske mladine so po naših domovih: na Pristavi, v Slomškovem domu in v „Našem domu“ v San Justu. — Pustni čas je v popoldanskih prireditvah zbral rojake v krajevnih domovih v veselo družabno razpoloženje. Sorazmerno veliki prostori so večkrat pretesni. Nikjer ne manjka požrtvovalnih sodelavcev.

KANADA — Kaj zmore požrtvovalnost, dokazujejo združeni pevci Toronto-Hamilton: čeprav je razdalja med obema krajema okrog 100 km, hodijo pevci k vajam enkrat tedensko. Zbor vodi g. Križman.

USA — V New Yorku na Aveniji Madison, kjer so umetniške galerije, je razstavljal v galeriji International naš znan slovenski kipar g. Gorše. 27 umetniških stvaritev religiozne plastike (v orešču, plastika na lesu in bakrene plakete) je izraz njegovega globokega verskega življenja.

da bo dom dom

ALI NAJ MENJAM DELO?

Gospodična P. Š. iz A. piše: „Dobila sem delo pri družini, ki gospodarsko dobro stoji. Gospod in gospa hodita v službo, gospa ima še neki postranski zaslužek. V začetku sem se počutila pri njih prav dobro. Sedaj pa samo gledajo, kako bi mi naložili čim več dela, ki bi ga naj v čim krajšem času opravila. Kar mi plačajo, in plačajo mi normalno, se jim zdi velik izdatek. Hiše sem se že navadila in bi mi bilo težko pustiti družino, a vzdržati bo težko. Kaj naj naredim?“

Če ste že tako dolgo v hiši, Vam ne bo težko omeniti gospe, da je za Vas nekoliko preveč dela. Recite ji prijazno, da boste poskusili dobiti kaj lažjega. Gotovo ste pravilno presodili, da Vas res izrabljajo, zato lahko rečete, da ne morete vzdržati. Seveda se morate prej malo razgledati, ali bi res lahko kaj boljšega dobili. Vsekakor pa mislim, da je boljše, da Vi sami govorite in ne pošiljate kakega posredovavca na razgovor. To bi utegnilo vso stvar prej pokvariti kot pa ji koristiti.

POMAGAJMO OTROKU

V vzgojo naših otrok se moramo poglobljati, prebirati ustrezno literaturo (ki je ni malo), poslušati razna vzgojna predavanja in najti svojo pot, ki bo uspešna. Postaviti si moramo cilj vzgoje: vsestransko razvita osebnost. Delaven, pošten, resnicoljuben otrok, ki bo v ponos staršem in družbi.

Nekateri starši imajo pri vzgoji srečno roko. Vse gre tako lepo, skoraj brez razburjenja, drugi pa... kot za stavo, vse gre raskovo pot. Otrok v šoli slabo uspeva. Doma je „naelektreno“ ozračje... In nepremišljeno ravnanje staršev in njihova „pomoč“ je lahko vse prej kot resnična pomoč iz zadrege.

Je to pomoč, če starši zahtevajo, da otrok kar čez noč popravi vse nezadostne ocene? Postavlja mu ultimati. Je pomoč, če mora otrok na vrat na nos prepisovati vso zamujeno snov? In zato otrok piše pozno v noč... Je mar to pomoč, če se mora otrok učiti brez odmora, ob „pesmi“ pasu, ki ga zavihiti oče.

Ali so se starši vprašali, če so ustvarili otroku pogoje za učenje? Mu pomagamo, če delamo čezmerno — tudi honorarno in otroke prepuščamo ulici, brez kontrole? Ali pa, ko otroka pretirano obremenjujemo z domačim delom in hkrati zahtevamo, da uspešno dela v šoli?

To je vse prej kot pomoč. Otroku pomagamo, če mu že zelo zgodaj privzgojimo delovne navade in čut dolžnosti. Pomoč je tudi v tem, da otroka dnevno spremljamo, se nenehno zanimamo za njegov napredek v šoli in z njim živimo, pri tem pa ga, seveda, navajamo na samostojnost in — zaupanje.

IGRA S PLOŠČICAMI

Povsod po Evropi je mogoče kupiti sestavljanke, imenovane „magnetic-mosaik“. Takšen naslov nosi na pokrovu škatla, v kateri je dokaj velika plošča, razdeljena na majhne delčke, podobne čebelnemu satovju.

V to satovje otrok polaga ru-

mene, zelene, rdeče, črne, modre in bele ploščice. Ploščice, šestekotne po obliki, imajo na spodnji strani magnet. Tudi če je otrokova ročica pri sestavljanju malce nerodna, ostanejo na mestu, kamor jih je otrok postavil.

S temi prikupnimi ploščicami lahko otrok kombinira razne mozaike ali pa ljubke sličice. V ta namen so priložene tudi predloge. Priporočljivo pa je, da otrok sam po svoji zamisli sestavlja in ustvarja.

Z barvnimi šestekotnimi ploščicami je možno sestaviti fantka in punčko, hišico, mucko, lep šopek pisanih rožic in še marsikaj. Možnosti je toliko, da jih je težko naštet.

Sestavljanke ima tudi veliko vzgojno vrednost za otroke. Pomaga mu razvijati domišljijo, ustvarjalnost, uri otrokove prste. Ko mozaik nastaja, pa otroka prav silijo, da vztraja do konca.

ZAKAJ OTROK KRADE?

Majhen otrok si včasih prilasti predmet, ki ima v njegovih očeh izredno vrednost in se mu zdi edinstven. To je običajno piščalka, znamka, značka ali kaka druga brezvredna stvar. V takem primeru je najbolj razsodno, če otroku mirno pojasnimo, da si tudi lastnik želi imeti svoj predmet, in mu naročimo, naj predmet lastniku vrne. Pri tem je sleherni zmerjanje in moraliziranje odveč. Če vidimo, da si otrok močno želi imeti predmet, ki ga je vzel, bo najboljše, da mu ga kupimo. Le redko se take kraje pri otroku ponovijo.

Nekateri otroci kradejo stvari, ki so jim nedosegljive, ker odrasli menijo, da niso primerne za otroke. Med take spadajo cigarete, alkohol in lepotilna sredstva. V ozadju kraje ni želja po kajenju, po alkoholu ali po lepotičenju, temveč predvsem želja, da bi bil videti odrasel. Take kraje so zelo pogostne in jih ni jemati preveč resno. Če pa se ponavljajo, lahko sklepamo, da ima otrok občutek manjvrednosti, da nima dovolj možnosti za uveljavljanje in zaradi tega tako močno želi po-

kazati, da je že odrasel in torej tudi upoštevanja vreden.

Nekateri otroci, predvsem starejši, kradejo, ker so pač člani „tolpe“, ki se ukvarja tudi s krajo. Če hoče otrok obdržati svoj položaj v taki tolpi in priti do veljave, mora tudi sam krasti.

Mnogi otroci se s pomočjo ukradenega denarja skušajo uveljavljati pred drugimi. Z ukradenim denarjem nakupijo predmete, ki jih razdelijo med svoje sosolce in prijatelje ter si tako skušajo zadobiti njihovo naklonjenost in občudovanje. Tako kupovanje prijateljev vedno pomeni, da je otrok osamljen in da ima težave pri navezovanju prijateljskih odnosov z vrstniki.

Če bi skušali pri vsaki otroški kraji raziskati, kaj se je dogajalo v zadnjih 24 urah, preden si je otrok prilastil tujo lastnino, bi ugotovili, da je v tem času doživel v večini primerov kako grobost ali neprijaznost v svojem okolju, ki je sprožila v njem občutek odtujenosti, osamljenosti ali maščevalnosti.

Najbolje je, če skušajo ob prvi kraji starši sami urediti zadevo z otrokom; če pa se kraje ponavljajo, je priporočljivo, čimprej poiskati strokovni nasvet in pomoč, kako pomagati otroku nazaj na prava pota.

ZDRAV — PRI 80 LETIH

Kanadski zdravnik dr. Robert Jackson je bil po dvajsetih letih zdravniške prakse tako bolan in izčrpan, da je lahko pričakoval vnaprej samo še životarjenje v bolniški postelji. Bil je dedno obremenjen, kakor piše sam, vsi predniki po očetu in tudi materi so umrli zaradi bolezni srca.

V svojem znamenitem delu o naukih, kako je treba živeti, da bi se človek vselej dobro počutil, pripoveduje dr. R. Jackson o svoji usodi takole:

„V tistem času je bilo srce že tako slabo, da sem se komaj vzpel prek treh stopnic do svojega pritičnega stanovanja. Dobil sem sapo, lotevala se me je omedlelica, moral sem se držati za ključko vrat in čakati, da sem spet videl. Utripanje srca ste lahko sli-

šali na štiri korake daleč. Mračna perspektiva, tem bolj, ker so imeli zdravniki potrđilo za svojo prognozo, da ne bom dočakal petdesetih let, tudi v dejstvu, da je imel moj oče enajst bratov in sester, ki so vsi mladi umrli zaradi bolezni srca. Oče je doživel 43 let in to je bilo največ, kar je kdo v njegovi družini dočakal!“

Ko je 49-letni dr. R. Jackson sprevidel, da mu zdravila ne morejo več pomagati, se je zatekel v drugo skrajnost: k naravnim metodam.

Izhajajoč iz spoznanja, da pomeni preveč hrane obremenitev oslabelega organizma, slaba prebava pa kronično zastrupljanje, je začel najprej s postopnim omejevanjem hrane, nato pa s trdovratnim postom. Navadil se je na bolj naravno in presno hrano, na mlečne izdelke, sadje, zelenjavo, različne kaše iz grobo mletega žita z otrobi vred, na črn kruh, med in podobno.

Postopno se je začel dr. R. Jackson tudi utrjevati z vodo, najprej z mlačno, nato hladno in mrzlo. Začel je tudi z zračnimi kopelmi, poleti po malem s sončenjem, z masažo in domačo telovadbo. Napredoval je po malem, kot zdravnik se je zavedel, da napak dolgih let ne more popraviti v nekaj mesecih.

Po knjigi, prvi v življenju, ki jo je napisal v svojem osemdesetem letu, lahko sklepamo, da je uspel. Spodbudno je brati njegovo izpoved: „Vsak dan prehodim dvakrat po osem kilometrov (v službo in nazaj) in nisem, čeprav 80 let star, nikoli utrujen. Danes zaupam v svoje zdravje, zdaj je moj najlepši čas.“

OTROK JE TOGOTEN

Nekako s tremi leti se začne pri otroku obdobje togote, ki traja do petega leta.

Togota je lastnost, ki materam dela največ preglavic. Togota je izraz razvoja otrokove osebnosti. Ker pa otrok živi v svetu odraslih, v svetu, kjer je zanj vse polno nevarnosti in prepovedi, ki jih otrok še ne pozna, ga pač mora voditi mati in ga seznanjati s svetom toliko časa, da postane

KAM OB PROSTEM ČASU?

Gospodična U. S. iz N. piše: Več deklet nas je, v starosti od 14 do 16 let. Že nekaj časa nas zaposljuje vprašanje, kako naj preživimo prosti čas. Prav v tej dobi, ko je človek še premlad, da bi se udeleževal plesa ali hodil v kino, za igranje pa že prevelik, ne ve prav, kaj bi ob prostem času počel. Zelo bi nas veselilo, če bi nam Vi ali kdo od Vaših bravcev dal kakšen nasvet.“

Isto vprašanje kot Vas tare danes veliko mladih ljudi. Zato so si mladinske organizacije postavile za nalogo, organizirati tečaje za mlade, pospeševati njihovo delo na različnih področjih, širiti njihovo obzorje. Mladinski krožki organizirajo ne samo izlete in počitniška potovanja, marveč prirejajo tudi filmska predavanja, vodijo športne tečaje, skratka, skrbijo za koristno uporabo prostega časa.

Poleg tega pa se lahko pridružite tudi mladinskemu krožku najbližje župnije, ki letnemu času primerno prav tako prireja izlete, tečaje za ročna dela ali Vas celo za počitnice povabi kam na skupno letovišče. Starši gotovo ne bodo imeli nič proti, saj je vse to navadno dobro organizirano in je za mladino dobro preskrbljeno.

GRE VENDAR LE ŠE ZA MALENKOSTI

Gospa M. B. iz T. piše: „Lani smo gradili. Da bi ne imeli prevelikih izdatkov, je bil mož že od vsega začetka namenjen, to in ono sam storiti, saj je v rokodelstvu zelo spreten. Žal se delo bolj zavlačuje, kakor smo mislili. Manjkajo sicer le še malenkosti, a prav teh

se moj mož ne more lotiti. Vsak dan ga na to spomnim, a ga s tem takoj razdražim. Kot žena bi hotela imeti vse v najlepšem redu. Beseda da besedo in med nama je včasih prava mora. Nič nisem srečna.“

Najbrž je Vaš mož v poklicno delo tako vprežen, da pride domov preveč truden in ni zmožen teh malenkosti skončati. In kakor sami veste, kar se predolgo vleče, ubije vnemo. Mogoče je pa tudi, da Vi ne znate postopati dovolj diplomatsko. Morda imate navado, že kar pri vratih ga opomniti, da mora biti to in ono že vendar enkrat napravljeno. To utrujenega in od dela izčrpanega moža prav lahko spravi v nevoljo in trda beseda hitro pade. Po mojem mnenju bi mu morali pustiti nekaj odmora, čeprav bi bilo treba za to malo potrpeti. Ko se bo mož od vsega nekoliko odpočil, bo zopet sam prijel za orodje. V takih primerih bi morala žena skrbeti za razvedrilo, sicer postane človek nevoljen.

JAZ GA IMAM RADA, A ON JE BREZ LJUBEZNI

Gospa A. O. iz M. piše: „Moj mož je sicer srčno dober, dela od jutra do poznega večera, a zame nikoli nima časa. Celo ob sobotah se ukvarja z najrazličnejšimi stvarmi. V kratkem bom dobila drugega otroka in kako rada bi se z mojem pogovorila o vsem potrebnem, delila z njim veselje, a se mi ne posreči. Kdo se ne bi ob tako pustem človeku čutil osamljenega? Njegovo zadržanje je tem bolj nedoumljivo, ker bi se prav on moral veseliti svoje družine, saj sam ni imel prav nič lepe mladosti. Usoda ga je potiskala zdaj sem, zdaj tja. Da bi me vsaj kdaj vprašal, kako mi gre, ali če si kaj posebnega želim! Večkrat sem do konca zagrenjena. Najrajši bi mu v kliniki otroka sploh ne pokazala, ker se sedaj zame tako malo meni.“

Vsaka žena bi si želela ljubljenega moža čim več pri sebi. V času pričakovanja novega otroka je ta želja še posebno močna. Zato razumem, da radi te mozeve domnevne brezbržnosti trpite. Mislim pa, da mu tega zadržanja ne

resnično samostojen tudi za naše odrasle pojme.

Za mater bi bilo mnogo lažje, če bi mogla mirno prenesti otrokov izbruh togote. Včasih je dobro, če tulečega otroka pustite, da se valja po tleh, in greste v drugo sobo. Otrok namreč počne to zaradi matere, da bi videla, kako je jezen. Če pa ni nikogar, ki bi ga gledal, bo s tem pač prenehal.

In kdaj se otrok raztogoti? Takrat, kadar mu ne izpolnimo kake želje. Če včasih popustimo otrokovim željam, bo otrok prav dobro vedel, da mora samo malo zacepetati, in mati mu bo zaradi miru marsikaj dovolila.

Večkrat pa se izbruh togote da preprečiti. Če otrok na primer sili k štedilniku ali odpira vrata pralnega stroja, ga je treba hladnokrvno kreniti po rokah. Noben odločni „ne“ bi ne zalegel, kajti otrok vedno preizkusi, kako trdna je ta prepoved. „Mogoče se bo pa mamica omehčala, ko bo videla, kako vztrajen sem,“ tako si lahko misli malček. Če mamica dvakrat reče, da ni bonbonov, bo morda na tretjo prošnjo le odprla predal. Za drugič bo otrok vedel, kako je treba ravnati, vedel bo, da bo dobil, če le malo positnari. Upravičeno pa bo užaljen, če ne bo dobil. Če je posebno srborit, se bo takoj vrgel na tla. Zato mora biti vsak mamin „ne“ tako trden kot hišni vogal. Domači, posebno kaka dobrosrčna stara mama, ki se ji vnuk smili, ker ne dobi bonbona, se morajo tudi navaditi na mamin „ne“. Velika škoda bi bila, če bi otroku dajali slaščice skrivaj za maminim hrbtom.

Kako preprečiti togoto? Nikar ne vzemite otroku kake igrače s silo. Rajši ga zamotite s čim drugim. Ne prepovedujte stalno nekaj otroku, tega se otrok hitro naveliča in postane živčen.

In kaj storiti, ko je togota že tu? Najboljša je seveda ravnodušnost, če jo mati zmore. Dovedovanje jeznemu otroku navadno ne pomaga. Poskušajte se obvladati in ne vpijte še vi. Otrok se zaradi tega ne bo pomiril. Če se ne boste mogli obvladati doma, se vam bo zgodilo kaj podobnega tudi na ulici.

Dober tek!

PONEDELJEK

Kosilo: špinačna juha z ovsenimi kosmiči, pražen krompir, pečena jajca, solata.

Večerja: skutin narastek s kruhom, kompot.

TOREK

Kosilo: sirova juha, pečen rajzelc, krompir s peteršiljem, solata.

Večerja: žemljev praženec z mesom, zelena solata.

SREDA

Kosilo: pretlačena fižolova juha z zelenjavo, milanski špageti, solata.

Večerja: krompirjev golaž, solata, kruh.

ČETRTEK

Kosilo: redkvice z jabolki, vampi s paradižnikovo omako, krompir v kosih.

Večerja: kruh z zeliščnim namazom, čaj ali kava.

PETEK

Kosilo: dušena riba z zelenjavo, polenta s sirom, solata, sadni sok.

Večerja: krompirjeva solata s hrenom, kakao.

SOBOTA

Kosilo: zelenjavna juha, makaronovo meso, mešana solata.

Večerja: pečene ribe, krompirjeva solata, čaj z limono.

NEDELJA

Kosilo: kostna juha z zdrobovimi žličniki, biftek nekoliko drugače, testenine z maslom, solata, sadje.

Večerja: hitra sirova omleta, solata, kakao ali kava.

Količine v receptih so preračunane za 4 do 5 oseb!

Skutin narastek s kruhom: 5 dkg surovega masla ali margarine, 8 dkg sladkorja, 2 rumenjaka, četrt kg skute, 10 dkg smetane, 5 dkg rozin, 12 dkg prepečenca ali 20 dkg suhega belega kruha, četrt l mleka, 2 beljaka.

Surovo maslo ali margarino umešamo s sladkorjem in rumenjaki, dodamo skuto, oprane rozine in gladko zmešamo. Prepečenec drobno razlomimo, ga namočimo v mleku in ga dodamo skuti. Nato dodamo še trd sneg beljakov. Zmes napolnimo v namazano obliko za narastke ali kozico in jo pečemo pol ure v srednje vroči pečici. Pečeno potresemo s sladkorjem.

Sirova juha: 10 dkg kruha, pol-drugi l kostne juhe, sol, 10 dkg nastrganega sira, zelen peteršilj, drobnjak, 2 žlici smetane.

Tanko narezan kruh kuhamo četrt ure v kostni juhi, nato oboje pretlačimo in osolimo. Tik pred serviranjem dodamo nastrgan sir, smetano in sesekljan peteršilj in drobnjak.

Pečen rajžlec: 1 telečji rajžlec, 20 dkg kruha, majaron, 3 dkg masti, čebula, zelen peteršilj, tri osminke l mleka, 3 jajca, sol.

Kuhan, ohlajen rajžlec in namočen, ožet kruh, zmeljemo na mesoreznici, dodamo dišave, na masti prepražimo čebulo, zelen peteršilj, mleko, rumenjake, trd sneg iz beljakov in sol. Vse narahlo premešamo, denemo na pomastčen pekač in pečemo 20 minut v srednje vroči pečici.

Žemljev praženec z mesom: 5 žemelj, 15 dkg kuhane govedine ali ostanke pečenke, pol l mleka, 2 jajci, sol, zelen peteršilj, 3 žlice olja ali masla.

Žemlje zrežemo na listke, meso sesekljamo, a ne predrobno. V mleku razžvrkljamo jajci, sol in sesekljan zelen peteršilj in s tem polijemo žemlje in meso. Ko se žemlje napoje, vlijemo mešanico v toplo maščobo in jo sprazimo. Serviramo z zeleno solato.

Biftek nekoliko drugače: 40 dkg pustega govejega mesa, 5 dkg prekajane slanine, 3 stroki česna, 2 jajci, žlica zelo drobnih drobtinic, sol, poper, ščepec zelenjavne začimbe, 6 dkg olja, žlica paradiž-

nikove mezge, pol kozarca belega vina, malo vode, žlica navadne moke ali krompirjeve.

Meso in slanino dvakrat zmeljemo. Česen sesekljamo in ga stremo s soljo ter primešamo sesekljanemu mesu. Primešamo še jajci in drobtine. Popramo in začинimo z zelenjavno začimbo. Mesno maso dobro ugnemo z rokami, da se loči od posode. Oblikujemo ovalne zrezke. Na vročem olju jih na obeh straneh opečemo. Vzamemo iz ponve in denemo na toplo. K maščobi pa primešamo paradižnikovo mezgo, malo prepražimo, nato prilijemo vodo in vino, v čemer smo gladko razmešali moko. Po okusu še osolimo in popramo. Ko dobro prevre, denemo v omako bifteke in počasi kuhamo, da se meso zmehča. Pazimo, da se nam pri obračanju bifteki ne razdro.

Hitra sirova omleta: 5 dkg maščobe, 4 jajca, 10 dkg sira, žlička moke, sol, malo popra, pol žličke sesekljanega peteršilja.

Maščobo penasto umešamo z rumenjaki, pridamo nastrgan sir, moko, sol, začimbe in trd sneg. Testo vlijemo v pomaščeno ponev in ga pečemo 10 minut pri močni toploti. Omleto takoj ponudimo s solato.

Uganke

NOVCI

Če vržete štiri novce v zrak, koliko različnih kombinacij cifra-mož dobite?

KOLIKO JE URA?

Ob določeni uri manjka do polnoči točno eno tretjino časa, preteklega od prejšnje polnoči. Koliko je ura?

ŠTEVILKE

Katera številka sledi v tej vrsti števil: 2, 5, 11, 23...?

REŠITVE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE — MOŽ V DVIGALU:

Ker je premajhen, da bi dosegel do gumba za v 20. nadstropje. — V KAKŠNEM JEZIKU?: V slovenskem. Napis pove: Tudi suh uk uri um. — KDO? — Eskimi, ki imajo hiše iz leda in sani.

smete šteti preveč v zlo. V mladosti ni nežne ljubezni nikdar okusil, kaj čuda da nima tega daru, da bi jo drugim kazal. Le kdor je ljubezen od mladega sam doživel, jo zna tudi izžarevati. Ne bilo bi prav od Vas, če bi moža v kliniki sploh ne hoteli videti. Morda bo prav skupno veselje nad otročičem poživilo tudi Vajino medsebojno vez.

OTROŠKI VRTEC — STRAŠILO

Gospa R. H. iz W. piše: „Ker je moja poročena hči iz gospodarskih razlogov prisiljena, vsaj za nekaj časa zopet poprijeti za poklicno delo, sta z možem sklenila, štiri in pol letno hčerko dati za pol dneva v otroški vrtec. Jaz peljem deklico zjutraj tja in jo grem potem zopet iskat. Prve dni je bila deklica vsa srečna. Sedaj po enem tednu nam pa dela težave. Nič več ne mara iti in bridko joka. Ali naj jo v otroški vrtec silimo?“

Najprej bi morali Vi govoriti z voditeljico vrtca in poizvedeti, ali so morda drugi otroci do Vaše deklice surovi in neprijazni. Za otroka edinčka pomeni veliko spremembo, biti iz domače tišine potisnjen v vrvež razposajenih tovarišev. Vaša mala se mora na skupno igranje šele privaditi, saj bi se morda prav v tem trenutku rajši igrala s svojo punčko ali sama s kamenčki kaj gradila. Vsekakor skušajte priti stvari do dna, istočasno pa tudi otroku prigravarjati, kako lepa je skupna igra. Voditeljica vrtca bo tudi svoje storila. Morda bo dobro pustiti otroka za nekaj dni doma, za vedno pa nikakor ne. Tudi pri otroku je važno, da se na nove stvari privadi polagoma.

kaj pravijo doma in po svetu

Z izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bravci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! — Op. ured.

DELO

LJUBLJANA, PETEK, 11. DEK. 1968

Uredništvo: ul. 1. maja 10, Ljubljana, Slovenija
Vredn.: 100 SLO
Vredn.: 100 SLO
Vredn.: 100 SLO

NA VI. KONGRESU ZKS SO TAKOLE GOVORILI...

PETER POLAJNAR, ki je govoril o delovanju cerkve, je med drugim dejal, da je vprašanje, kaj storiti npr. z religioznimi prosvetnimi delavci. Po mnenju Polajnarja zaradi njih ni treba iti v spopad z religijo, poučevanja pa jim tudi ni mogoče prepovedati. Mogoč pa je moralen pritisk nanje, aktivizacija komunistov pa tudi šolskih kolektivov, navsezadnje pa tudi drugačen odnos do kadrovske politike in reševanje materialnega položaja našega šolstva nasploh. Predvsem pa je treba gledati, da se prosvetni delavci dosledno drže učnovzgojnih smotrov.

MARKO KERŠEVAN je polemiziral z dopoldansko razpravo Petra Polajnarja o šoli in religiji ter poudaril, da se vprašanje religioznosti učiteljev pogosto preveč mistificira.

MATEJ BOR je opozoril na nevarnost nihilistične filozofije, ki jo — importirano — posredujejo mladim tudi nekateri profesorji na naši najvišji izobraževalni instituciji — univerzi. Komunisti nimajo le pravice, ampak tudi dolžnost, da nastopajo proti javovam nihilizma, proti propagiranju razkroja.

RADOVAN GRAPULIN je omenil razne privilegije in prikrivanje npr. prometnih prekrškov nekaterih vodilnih, kar mladina vidi in se s tem ne more sprijazniti.

Kaj komuniste moti, se je vprašal BORIS KOŠOVEL. To je predvsem šibka ali skoraj nikakršna povezanost vodstev z organizacijami. Vodstva delajo nekaj drugega, kot si članstvo želi, pri čemer je mislil posebej na občinska vodstva. Le-ta tudi bolj podpirajo oblastvene in gospodarske težnje ter marsikdaj ne spoštujejo samoupravnih dogovorov. Dejal je celo več, da so namreč na Goriškem ljudje, ki govorje v imenu samoupravljanja, sami pa se dogovorov ne drže in celo zagovarjajo nezakonitost, če je to v prid temu območju.

FRANC ŠETINC se je zavzel za to, da bi morali naše najboljše in napredno usmerjene strokovnjake, ki so odšli v tujino, pripraviti do tega, da bi se vrnili domov. Tem ljudem je zlasti hudo zato, ker se zanje v domovini nihče ne zmeni.

BOGDAN OSOLNIK je govoril o politiki informiranja. Opozoril je na poseben položaj Slovenije, kar zadeva informiranost javnosti, ker meji naša republika na tri države. Anketa med bravci je pokazala, da naša sredstva obveščanja ne opravljajo v celoti zadovoljivo svoje naloge: 32 % anketirancev je izjavilo, da morajo brati tuje časopise, če hočejo biti zadostno informirani o dogodkih v svetu, 25 % pa „občasno seže po tujih virih“, da bi bili bolje informirani. Politika naših sredstev za informiranje bi morala težiti k temu, da se ta procent manjša; če bi se večal, bi pomenilo, da javnost izgublja zaupanje v ta sredstva za informiranje, kar bi bilo škodljivo. Tisk bi se moral v prizadevanju, da doseže razvoj v tej smeri, ravnati predvsem po načelu, da mora biti objektivni v vsakem pogledu in da za svojo objektivnost odgovarja predvsem svoji javnosti. Posebno v poročanju o stvarnosti v socialističnih državah bi morala biti naša sredstva javnega obveščanja dosledna v tem smislu.

FRANC PIRKOVIČ je govoril o nekaterih vprašanjih v zvezi z našimi izseljenci v tujini in zlasti o nalogah, ki vznikajo iz potrebe, da se naši visoko kvalificirani delavci, predvsem pa znanstveniki in raziskovavci, po vrnitvi iz tujine vključijo v delo doma. Tu so jim zdaj povečini zaprta vrata, razen tega pa sploh ne spremljamo tega, kaj ti ljudje počno v tujini, česa se tam nauče in s čim bi lahko po vrnitvi koristili našemu razvoju.

VINKO HAFNER: Predlog za telesa ZKS vsebuje zelo korenite spremembe. Med kandidati je 44 odst. iz gospodarskih organizacij, žena je 18 odst., po starosti pa je do 30 let 19 odst., poprečna starost kandidatov za člane stalnega dela konference je 36 let, CK 38, za druge organe pa 41 let.

Morda preseneča veliko novih in malo znanih imen, saj je med kandidati le 16 odst. takih, ki so že bili doslej člani vodstev, okrog tri četrtine pa je takih, ki niso bili člani nobenih republiških vodstev. To lahko po njegovem mnenju povzroči težave v kontinuiteti dela vodstva ZKS, hkrati pa je to tudi prednost, ki dokazuje pogumno usmeritev na uvažanje novih kadrov. — Delo, Ljubljana, 11. dec. 1968, str. 2—3 in 12. dec. 1968, str. 16.

NERAZUMLJIVE ODLOČITVE TRŽAŠKIH ŠOLSKIH OBLASTI

Tukajšnje slovensko javnost v zadnjem času razburjajo odločitve tržaskih šolskih oblasti v zvezi z vodstvom šolskega patronata osnovne šole v Repentabru pri Trstu. Na tej edini šoli v skoraj povsem slovenski občini je štiri petine otrok slovenske narodnosti.

Že sestav upravnega sveta patronata, v katerem

je skoraj polovica članov italijanske narodnosti, ne ustreza sestavu prebivalstva tega področja. Nerazporeženje staršev in ob njih vse slovenske javnosti pa je doseglo vrhunec ob imenovanju učiteljice italijanske narodnosti za tajnico patronata. Pri glasovanju za slovenskega učitelja kot kandidata na to mesto je bil pri enakem številu glasov „za“ in „proti“ odločujoč glas predsednika, in sicer v prid kandidaturi slovenskega učitelja. Šolski skrbnik dr. Giuliano Angioletti se ni strinjal s tako odločitvijo, osporaval zakonsko upravičenost take odločitve in vsemu navkljub imenoval za tajnika učiteljico italijanske narodnosti.

Formalno pravno razpravljanje v tej zvezi je drugotnega pomena. Predvsem je nedopustno, da v skoraj povsem slovenski občini in na šoli s štirimi petinami slovenskih otrok nekakšne volilne mahinacije odločajo o izbiri vodstva patronata, ki je za ta kraj zelo pomembna. Vsemu temu pa je izvirni greh že neustrezna sestava vodstva. Tukajšnja javnost zato postavlja vprašanje, kako je mogoče določiti kot predstavnika šolskih oblasti v vodstvo patronata povsem slovensko obarvane šole italijanskega in ne slovenskega ravnatelja. Kako je mogoče imenovati na taki šoli za tajnico učiteljico, ki ne zna slovenščine?

Repentabor je majhna vas in na šoli je vsega 40 učencev. Toda iz načelnega stališča so takšne odločitve pomembna stvar, saj so lahko precedens za podobne poizkuse na drugih področjih in tako začetek uveljavljanja nespremenljive politike šolskih oblasti do upravičenih zahtev vse slovenske skupnosti v Italiji. — Delo, Ljubljana, 24. jan. 69, st. 4.

ZVEZNA ADMINISTRACIJA

V ponedeljek, 2. decembra t. l., je bil v Delu objavljen natečaj za delovna mesta v službah zvezne skupščine.

Že več kot leto je minilo, odkar je resolucija 6. kongresa SZDL Jugoslavije nakazala potrebo po enakopravnosti narodov in enakopravnosti jezikov v tem državnem organu, ki dela za vse kraje in ljudi naše federacije.

Iz razpisa natečaja pa ni mogoče videti, da bi se glede tega kaj spremenilo; sedanja kadrovska sestava v službah zvezne skupščine je po podatkih, kolikor so znani, večinoma srbska, in jezik, ki ga uporabljajo v teh službah, je skoraj izključno srbski.

Če pomislimo na delo teh uslužbencev, je takoj jasno, da prav ti zbirajo material za analize, da oni dajejo pobude in osnovne usmeritve za razvoj posameznih družbenih služb naše federacije. Ker tako vplivajo na razvoj družbe, in to s svojo strokovnostjo, obveščenostjo in stalnostjo na centralnih položajih, so ti uslužbenci še vedno hrbtenica državnega življenja, gospodarjenja, uradovanja in razvoja.

Iz pogojev natečaja za nove uslužbenke federacije

(katerih dohodke zbirajo vse republike) je sicer vidna zahteva po znanju ali poznanju enega svetovnih jezikov, toda ne duha ne sluha po potrebi, da bi znali slovenski in makedonski jezik, in tudi ne, ko že delajo za republike, da bi bili pripadniki posameznih narodov.

Brez upoštevanja znanja jezikov naših narodov in brez obveznosti, da uradujejo v materinem jeziku, ni mogoča enakopravnost narodov v osrednjem organu naše federativne republike. — Delo, Ljubljana, 7. dec. 1968, str. 2.

JUGOSLOVANSKI JEZIK(I) IN NAŠA KONSULARNA SLUŽBA

„Jeli tamo jugoslovanski konzulat? Molim, ako bi lahko govorila sa...“ Tak približno je prvi zvočni stik naše Slovenke, jugoslovanske državljanke z našim konzulatom ali veleposlaništvom, torej z našim zveznim uradom v inozemstvu. Podobno se seveda mučijo tudi bratje Makedonci — mučijo se, preden sploh uspejo pojasniti to, zakaj telefonirajo... In ko Slovenec ali Makedonec le najde zgradbo jugoslovanskega predstavništva, bere: Ambasada (Generalni konzulat) Socialističke Federativne Republike Jugoslavije... Prijem stranaka... „Šta želite?“ ga nekdo (navadno bolj osorno kot vljudno) povpraša na vratih.

Potem sledijo formularji. Čudoviti, veliki formularji s sto nepotrebnimi vprašanji. Tako obsega na primer „obrazec broj 6“, ki nosi enoten naslov „Zahtev za izdavanje putne isprave i vize“ vprašanja kot „prebivalište i adresa (lice sa stalnim boravkom u inostranstvu upisuje i državu)“, „kada i zbog čega je došao u inostranstvo“, „zanimanje“ in tako dalje na dveh velikih straneh, s štirimi podpisi in s štirikrat navedeno rubriko „takse“.

Našemu državljanu slovenskega rodu uspe dobiti kakšno potrdilo ali novi potni list — vse v srbohrvaščini, točneje rečeno v jugoslovansčini. Tisti, ki namreč še ne verjame, da jugoslovansčina zares obstaja, naj se o tem prepriča zunaj, v inozemstvu, pri kakšnem našem konzulatu.

„Sprechen Sie jugoslawisch? Parlez-vous yougoslave? Do you speak yugoslav?“ To je prvo vprašanje našega telefonista ali telefonistkinje, ki hoče sumljivega tujca le navesti na to, da naj kar mirno govori jugoslovansčino. Jugoslovansčina pa ne obstaja samo v ustnem izročilu: lahko jo beremo tudi v prevodih dokumentov, v cirkularjih in podobnem.

V tujini je danes že več sto tisoč jugoslovanskih državljanov, med njimi nekaj deset tisoč Slovencev. Torej ena srednje velika občina. Naši ljudje le redkokje živijo ločeno po jeziku oziroma narodnosti, v glavnem so pomešani in se kot taki tudi tu in tam organizirajo. Skoraj ne glede na jezikovno-narodnostno sestavo Jugoslovancev se tudi te nove organizacije, imenovane „klubi jugoslovanskih gradjana“ ali „jugoslovanski“ klub, poslužujejo uradne jugoslovanske jezikovne politike v inozemstvu, ki jo

naidejo na bližnjem konzulatu. In ta praktičistična politika se kar dobro izenačuje s tem, kar beremo v „listu jugoslovske službe za zapošljavanje“ („Novosti iz Jugoslavije št. 49): „...nam je potreban jedinstven jezik, prvenstveno nama, Jugoslovenima vani. Čemu stvarati teren za nesuglasice, deliti list jezički - grafički? On mora ostati na jednom jeziku, pisan jezikom jugoslovenskim, namenjen Jugoslovenu u inostranstvu“.

Kako se le more počutiti Slovenec zunaj, ki skoraj vsak dan bere v „Delu“ napise o akcijah za uveljavljanje slovenščine v konzulatih in v zvezni upravi sploh? Kje so ostala ta načela za njega, ki še vedno mora pisati po jugoslovansko (skrbne srbohrvaščine seveda ne obvladajo vsi), če hoče dobiti odgovor od konzulata, ko mora izpolnjevati nerazumljive (nerazumljive tudi za Srbe in Hrvate) formularje? Ali se on sploh lahko počuti enakopravnega državljanja zunaj državnih meja?

Tu stvari dobivajo politično barvo in težo. Naš slovenski državljani se nujno mora vprašati, zakaj so nekatere kapitalistične dežele (Švica kot vzor) le rešile nič manj težke jezikovne probleme, zakaj se pa pri nas, v socialistični Jugoslaviji proklamirana načela o enakopravnosti jezikov tako počasi uveljavljajo.

Če bi obstajala dobra volja in vsaj malo organizacijske sposobnosti za te zadeve, bi tudi mi v Jugoslaviji lahko na vseh mejah, poštah, železniških postajah kot tudi v vseh zveznih uradih izpolnjevali formularje v jezikih jugoslovenskih narodov. Pri tem bi se mladi Jugoslovani učili bratskih jezikov in danes ne bi bilo problemov, kot jih na primer imamo s carinsko službo (da namreč ni mogoče najti slovenske besede za določen predmet, čeprav že tudi volja obstaja).

Kje iskati splošne rešitve za uresničenje že zdavnaj sprejetih načel o enakopravnosti jezikov? Očitno pri nas v Sloveniji vlada v tem pogledu iluzija, da je temu kriva samo ali v glavnem neustrezna kadrovska zasedba v zvezni administraciji. Prav tako se večina slovenskih akcij usmerja v borbo za kadrovske proporcionalnosti v naši konzularni službi. Da, to je že pravilno, brez Slovenca bo zares nemogoče občeovati s slovenskimi rojaki zunaj v slovenščini.

Toda pri tem ne bi smeli pozabiti, da Slovenec, pa četudi je na najvišjem položaju v konzulatu ali veleposlaništvu, ne more spremeniti sistema, ki vlada v celotni službi. Ta sistem smo pa videli: vse, kar je pisanega, je v „jugoslovanščini“. Slovenski funkcionar ali uradnik v jugoslovanskem predstavništvu zunaj lahko stanje samo začasno (dokler je tam) ublaži, lahko korespondira in sprejema stranke (če je slučajno to njegov resor) v slovenščini. Toda od napisa pod državnim grbom do zadnjega formularja bo ostalo vse po starem.

Rešitve je treba torej iskati doma, v Beogradu. bolj točno: v naših zakonodajnih organih, v zvezni skupščini in v vladi. Očitno se stanje ne bo bistveno spremenilo vse dotlej, dokler posamezni organi zvezne uprave ne bodo z zakonom na to prisiljeni, do-

kler v pravilnikih in statutih teh organov ne bomo besede o obstajanju več jugoslovenskih jezikov, dokler ne bo jasen in enakovreden pogoj za sprejem v zvezno službo poznavanje vsaj enega dodatnega jezika jugoslovenskih narodov.

Po spremembi ustave leta 1963 je sledila akcija za usklajevanje zveznih predpisov z novo ustavo. Med drugimi so se pojavili tudi novi žigi zveznih organov. Javnosti bi bilo potrebno povedati, s kakšno vehemenco se je obregal ob te nove žige del (in to dovršen del) naših zveznih uradnikov. In ko že v „Delu“ debatiramo o tem, ali je naše uradništvo (bolj primeren izraz bi bil birokracija) zares samostojna in privilegirana sila ali ne, bi bilo koristno pogledati, kako se naše uradništvo danes postavlja ob poskusih za uveljavitev enakopravnosti jezikov. Mislimo, da ne bi mnogo zgrešili, če bi glavno za slugo za čuvanje jezikovnega statusa quo pripisali ravno okorelosti večine zvezne administracije.

Vrnimo se k žigom in drugim formalnim označbam večjezičnosti v zvezni upravi. Na prste lahko, kot prvič, preštejemo vsa zaglavja zveznih institucij, ki so v skladu z ustavo. Pod grbom beremo ali „Državni sekretariat za inostrane poslove“ ali „Savezni sekretariat za unutrašnje poslove“ ali celo „Savezna komisija za kulturne veze sa inostranstvom“. Kako preprosto, kako naravno in lepo bi bilo enkrat vendarle najti na takšnem mestu vse jugoslovanske jezike!

Mi moramo biti srečni, če so slovenščino in makedonsščino (pravzaprav pa tudi hrvaščino) postavili na nekaj plošč na beograjskih zveznih ustanovah. In to še zdaleč ne na vseh! Iluzija bi tudi bila, če bi naivni slovenski državljani pomislili, da se v zvezni upravi uporabljajo samo ali v glavnem večjezični žigi. Ne, celo nasprotno: za veliki državni žig skoraj vedno zmanjka prostora na potrdilih in dopisih in „bolj praktični“ so stari, ker so manjši in samo v „jugoslovanščini“.

Na koncu vendarle ne bi bilo pošteno, če ne bi hoteli videti in priznati naporov in uspehov, ki so v tej akciji že doseženi. Zvezna skupščina je pred dvema letoma napravila precej hraber prodor; v raznih republikah, združenjih (predvsem slavistov oz. slovenistov) in neformalnih kulturnih krogih pa nervoza ob počasnem reševanju akutnih problemov celo raste. — Delo, Ljubljana, 22. jan. 69, str. 3.

Glas
SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE
1. KUP. 1. 16. VIŠNJA BR. LA. CESTNA TRGOVINA. 11. 1. 69

„TU ZDENKO, GOSPOD ŠKOF!“

„Mesece in mesece dolgo sem vsako noč trepetajoč čakal, kdaj pride čas okoli polnoči in zaslišim telefon. Ko sem slušalko dvignil, se je redno na drugem koncu žice oglasil ukaz: ‚Tu Zdenko, gospod škof! Boste malo prišli k nam.‘ Kar je sledilo, je bilo zasliševanje v Tacnu.“ To je rajni mučniški

nadžkof Vovk, ko je prvič mogel priti v inozemstvo, povedal ne enemu slovenskemu rojaku. Ta mučilna zasliševanja so poleg zažiga na novomeški postaji zlomila življenjsko silo zdrave kmečke korenine, kot je bil Ribičev iz Vrbe.

V svojih spominih na titovske ječe dr. Ljubo Sirc omenja, kako ga je poklical k sebi udbaša „zadolžen z duhovniki“ in ga silil, naj skuša prepričati dr. Stanislava Leniča, da bo „bolj pripravljen sodelovati kot doslej“. „Seveda sem dr. Leniču takoj natančno povedal, kaj je Zdenko Rotar hotel od mene,“ nadaljuje dr. Sirc svoje pripovedovanje. Tako ima Vovkov mučitelj tudi rodbinsko ime.

Akcija UDBE je bila časovno koordinirana: „Takrat so pritiskali na dr. Leniča, da bo vplival na škofa Vovka, da bo komunistom popustil,“ pravi priča teh dogodkov v letošnjem Zborniku Svobodne Slovenije.

V letu Gospodovem 1968 pa je isti Zdenko Roter naenkrat prevzel vlogo apologeta Vovkovega naslednika na ljubljanski škofijski stolici in „pokoncilске cerkve“. V septembrski številki Rodne grude (publikacije partijske pomožne organizacije pod imenom Slovenska izseljenska matica) je v brambo sedanjega ljubljanskega nadškofa in Cerkve po koncilu (kakor si jo on predstavlja) začel lomiti trhla kopja proti „napadom“ Naše luči. Ta katoliški mesečnik za Slovence na tujem naj bi bil kriv napadov na škofe in papeže. Ti „napadi“ naj bi se nahajali v brošurici Slovenska Cerkev, ki jo je leta 1967 izdal v Celovcu konzorcij Naše luči.

Kaj je nagnilo udbaša „zadolženega z duhovniki“, ki se je v tem svojstvu moral mučiti s pojmi kanonskega in mednarodnega prava, ki mu očitno ne leže tako kot bolj konkretne akcije, da se je lotil pisanja apologetičnega (in po drugi strani grozečega) članka „Daleč od dialoga. (Slovenska cerkev in socialistična Jugoslavija)“? Najbolj občuteni motivi pisanja je stavek, ki ga Zdenko Roter iz celovške knjižnice kar prvega navaja: „Januarja 1967 je ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik pri sprejemu pri komisiji za verska vprašanja imel programatični govor o razvoju odnosov med Cerkvijo in državo, v katerem je čez mero slavil privrženost slovenske duhovščine državi in jugoslovansko državno zavest. (Sliši se, da je dan pred govorom imel na obisku dva udbaša.)“

Opazovalca slovenskega „razvoja“ v prvi vrsti ne zanima vsebina, temveč dejstvo Zdenko Roterjevega članka. Na Slovenskem samo se je mogel dogoditi edinstveni primer, da se drzne nekdo, ki je najprej „dialogiziral“ kot plačani poklicni mučitelj slovenskih katoliških ljudi, slovenskim katoličanom dajati nauke in dialoge. Take nesramnosti so mogoče samo v družbah brez čuta za čast. Tisti, ki so od komunizma pričakovali novega Slovenca, ki ima smisel za čast in ponos, se morejo zamisliti ob takih posledicah komunističnega terorja za slovensko duševnost.

Primer Zdenka Roterja pa tudi dokazuje, kako malo zares misli partija z dialogom. Sicer ne bi iz-

birala dialogantov take preteklosti. Izbirati take ljudi, se pravi, norčevati se iz dialoga. — Glas Slovenske kulturne akcije, Buenos Aires, 28. dec. 68, str. 2.

SLOVENSKA CERKVENA POKRAJINA?

Slovinci smo na poti do lastne cerkvene pokrajine v kratkem doživeli že drugo razočaranje. Ne zaradi tega, ker ni bila zaradi deloma razumljivega odpora ustanovljena oziroma obnovljena starodavna celjska škofija, temveč zato, ker se še ni rešilo vprašanje cerkveno-ustavne pripadnosti ozemlja sedanje apostolske administracije, ki ima sedaj sedež v Kopru. Logično bi bilo pričakovati, da se iz Jugoslaviji mednarodnopravno nedvomno priznanega njenega ozemlja ustanovi nova redna škofija in ta vključi v cerkveno pokrajino, ki ima metropolita v Ljubljani.

Ko je bil novemu apostolskemu administratorju od Sv. sedeža dodeljen za sedež Koper, se je mogel ta odlok tolmačiti kot dejanje naklonjenosti do Slovencev. Ko pa sedaj ni bilo urejeno vprašanje redne cerkvene uprave na Goriškem in Primorskem, kolikor sta v Jugoslaviji, in to ozemlje ni bilo vključeno v ljubljansko metropolijo, more nastati sum, ali morda komu pripadnost tistega ozemlja, ki ga je Jugoslavija dobila na temelju mirovne pogodbe, ni nič manj sporna kot pripadnost tistega dela tržaškega ozemlja, ki ga Jugoslavija upravlja na temelju dogovora z dne 5. oktobra 1954, ki ga italijanski parlament ni ratificiral.

Znano je sicer, da Sv. sedež redoma ne uvaja dokončne redne cerkvene ureditve na ozemljih, ki mednarodnopravno še nimajo dokončnega statuta. Toda prav to dejstvo bi svetovalo, da se na sedaj jugoslovanskem ozemlju škofij v Trstu, Gorici in Reki, ki je v republiki Sloveniji, ustanovi škofija v Novi Gorici (saj ozemlje nekdanje goriške nadškofije samo z devinskim dekanatom sega na nekdanje ozemlje Svobodnega tržaškega ozemlja — vprašanje, ki ga ne bi bilo težko rešiti), predel pa, ki zajema nekdanje Svobodno tržaško ozemlje, pa naj bi ohranil — če res že drugače ni mogoče — značaj apostolske administrature.

Tudi zgodbe okoli slovenske cerkvene pokrajine vsebujejo za Slovence tale nauk: Gorje narodu, ki nima samosvoje države — tudi v Cerkvi! Tujec se za reševanje slovenskih bistvenih problemov ne bo nikoli zavzel. Zaupanje vanj bo vedno postavljeno na laž.

Ustanovitev nadškofije v Ljubljani je v nekem nesrečnem govoru neki glas z visokega odra hotel pokazati kot nekakšno zaslugo „nove Jugoslavije“. Toda sedanja ljubljanska metropolija obsega točno isto ozemlje, kot ga je ljubljanski metropoliji razmejil „staro-jugoslovanski“ konkordat iz leta 1935, ki mu je ratifikacija v senatu preprečila skupna akcija „progresistov“ (vključno kompartijcev) in srbskih šovinistov. — Glas Kulturne akcije, Buenos Aires, 28. jan. 69, str. 4—5.

predvsem z domačimi specialitetami.

LJUBLJANA — Lani so tri največja ljubljanska podjetja s pohištvom — „Slovenijales“, „Lesnina“ in „Export drvo“ — prodala za 76 milijonov dinarjev pohištva. Najdražjo dnevno sobo so prodali v prodajalni „Export drvo“ — za 18.000 dinarjev.

LJUBLJANA — Minulo leto so v Sloveniji potrošili okrog 288 milijonov dinarjev za cigarete jugoslovanske proizvodnje, kar pomeni, da je vsak Slovenec prispeval za cigarete povprečno 140 dinarjev.

PISMO LJUBLJANSKIH ŠTUDENTOV — V ljubljanskem študentskem naselju so danes popoldne podpisovali pismo češkoslovaški mladini in ljudstvu, v katerem ljubljanski študentje izražajo spoštovanje do dejanja Jana Palacha in odločenost, da se za iste ideale kot češkoslovaško ljudstvo tudi sami borijo na domačih tleh.

LJUBLJANA — Na Gospodarskem razstavišču je na tradicionalnem modnem sejmu „Moda 69“ sodelovalo 180 domačih razstavljalcev iz vseh republik. Zanimanje za letošnji modni sejem je bilo že pred koncem leta tolikšno, da so morali organizatorji sejma odkloniti vse razstavljalce iz tujine in tudi nekatere domače proizvajalce.

LJUBLJANA — Predlanska lestvica „najbogatejših“ Ljubljančanov je takale: 1. uslužbenec (113.283 din letnega osebnega dohodka), 2. aranžer (110.155), 3. igralec (107.714), 4. glasbenik (101.180), 5. glasbenik (97.241), 6. univ. prof. (96.391), 7. univ. prof. (94.255), 8. skladatelj (93.360), 9. karikaturist (91.319), 10. nogometar (87.222). Kakšna bo lanska?

LJUBLJANA — Ljubljančani so se kaj hitro navadili na avtomate za prodajo cigaret, žvečilnega gumija, razglednic in čokolade, ki so bili še pred nekaj meseci predmet radovednežev. V zadnjih treh mesecih se je v teh avto-

matih že nabralo nad 20.000 dinarjev. Letos bo podjetje „Tobak“ namestilo po Ljubljani še 20 avtomatov in 30 drugod po Sloveniji. Tako bo po vseh večjih železniških in avtobusnih postajah po Sloveniji namestilo tudi avtomate za čiščenje čevljev.

LJUBLJANA — Iz Ljubljane je odšla v Senegal raziskovalna ekspedicija, ki jo sestavlja devet članov — predvsem študentov biologije in geografije ljubljanske univerze. V Afriki bodo dva meseca raziskovali floro in favno savan in pragozdov.

LJUBLJANA — V Slovenskem etnografskem muzeju so odprli razstavo Slovenskega ljudskega kiparstva. Na njej je prikazano gradivo od srede 15. stoletja do danes.

LJUBLJANA — Sredi januarja je močno razburil vso Slovenijo tako imenovani davčni „upitnik“. Vsem davkoplačevalcem so namreč poslali obrazce v srbohrvaščini. Na odločne proteste je davčna uprava razposlala konec meseca obrazce prevedene v slovenščino.

LJUBLJANA — Rektorat dunajske univerze je med sedmimi nagradenci Herderjeve nagrade za leto 1969 izbral tudi slovenskega znanstvenika dr. Franceta Steleta, umetnostnega zgodovinarja in univerzitetnega profesorja. Nagrada znaša 10.000 švicarskih frankov.

LJUBLJANA — Po podatkih delovnega urada v Ljubljani je bilo v tujini zaposlenih leta 1968 okrog 9.000 slovenskih delavcev. Med njimi je bilo 140 takih, ki so imeli visoko ali višjo izobrazbo. K temu je treba prišteti še mnoge, ki so mimo delovnega urada odšli na delo v tujino. Računajo, da je med njimi 150 do 200 zdravstvenih delavcev.

LJUBLJANA — Sredi januarja so ljubljanski študentje, zbrani v študentskem naselju, razpravljali o reorganizaciji študentske organizacije. Nova organizacija bo čimbolj demokratična in bo dopuščala boj mnenj z različnih idejnih izhodišč. Kot omejitve

priznava samo ustavo. Glede odnosov do študentov drugih univerzitetnih središč ne dopuščajo študentje nikakršnih avtoritativnih posegov od zunaj. To je res prava revolucija, saj je dosedanja Zveza študentov Jugoslavije temeljila na programu Zveze komunistov Jugoslavije.

LJUBLJANA — Bonska vlada je sporočila, da bo po vsej verjetnosti začel veljati sporazum o ukinitvi turističnih vizumov med Jugoslavijo in Nemčijo v marcu. Sporazum mora odobriti še nemški senat.

LJUBLJANA — Po uspešnih političnih razgovorih med obema ministroma za zunanje zadeve sta jugoslovanska in francoska delegacija podpisali ne samo že predvideni sporazum o ekonomskem, industrijskem in tehničnem sodelovanju, ampak tudi sporazum o vzajemni ukinitvi vizumov za potovanja med Francijo in Jugoslavijo. Sporazum bo začel veljati v marcu.

LJUBLJANA — Zagrebško železniško transportno podjetje je sprejelo sklep o podražitvi vozovnic v potniškem prometu. Ta sklep bo povzročil, da bodo tudi vsa druga železniška podjetja podražila vozovnice. Nove cene bodo začele veljati 1. marca. Zadnja podražitev je bila izvršena junija 1968.

LJUBLJANA — V Jugoslaviji, predvsem pa v nekaterih njenih delih, se je v zadnjih letih skoraj razširila nova „epidemija“: mladoletnice postajajo matere. Pred kratkim se je zgodilo, da je desetletnica prosila zdravnike v

Ljubljana

Čačku, da bi ji dovolili prekiniti nosečnosti... Lansko leto so rodile pri nas tri enajstletne deklice in to po ena v Srbiji, Sloveniji in na Hrvaškem. Tudi podatki o splavih pri mladoletnih so zaskrbljujoči: samo v Beogradu so lansko leto opravili okrog 5000 splavov pri deklicah med dvanaajstim in osemnajstim letom (leta 1967 pa le nekaj sto manj!).

LJUBLJANA — Predsednik Avtomoto zveze Slovenije je odprl novi turistično-tehnični center na Titovi cesti 138. Za zdaj je center edini te vrste v Jugoslaviji. V njem so že začeli na sodoben način tehnično pregledovati motorna vozila.

LJUBLJANA — Svet ministrov evropske skupnosti, ki je konec januarja v Bruslju razpravljal o sklenitvi trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in skupnim trgovom, je moral zaradi francoskega nasprotovanja znova odložiti to vprašanje. Začudenje v Jugoslaviji nad francoskim naprotovanjem je tem večje, ker je bil le nekaj dni prej jugoslovanski predsednik Špiljak na uradnem obisku v Franciji, kjer so ponovno poveličevali staro prijateljstvo med obema državama.

LJUBLJANA — Na 15. redni letni skupščini ljubljanske univerze v januarju je skupščina sprejela izjavo, v kateri izraža priznanje in hvaležnost zamejskim rojakom, ki se bojujejo za enakopravnost in uveljavljanje slovenskega jezika.

LJUBLJANA — Zbor delovne skupnosti občinskega podjetja „Zale“ je po burni seji s tajnim glasovanjem ter veliko večino izrekel nezaupnico direktorju Ivanu Žibretu ter računovodkinji Zinki Amon, češ da je vodstvo podjetja pri sestavljanju razvojnih načrtov enostransko, strokovne službe v podjetju pa zelo slabe.

LJUBLJANA — Ljubljana ne sodi med tiste kraje, ki bi lahko pričakovali republiško pomoč za financiranje osnovnega šolstva in drugega vzgojno-izobraževalnega dela. Splošne potrebe so ze-

lo velike in ta čas kaže, da temeljna izobraževalna skupnost ne bo dobila dovolj denarja za svoje letošnje potrebe.

MAKOLE — Podjetje REMONT iz Makol obnavlja staro osnovno šolo v tem kraju, obenem pa dozidavajo k stari šoli še novi del v glavnem iz prispevka občanov. Razen obnove šole so Makole dobile v tem letu še nov trgovski paviljon.

MARIBOR — V prostorih Metalne na Zagrebški ulici 20 je izbruhnil požar. Zgorelo je 28 kvadratnih metrov heraklitne stene in 16 kvadratnih metrov lesenega stropa. Škoda cenijo na okoli 7000 dinarjev. Vnela se je heraklitna stena, skozi katero je bila speljana dimna cev.

MARIBOR — Mariborski sodniki za prekrške so lani kaznovali 272 mladoletnikov. Od tega jih je 77 kršilo javni red in mir; se pravi, da so se pretepali, prepirali ali nedostojno vedli na cesti in v lokalih. Zaradi prometnih prekrškov je moralo k sodnikom 162 mladih Mariborčanov; od teh jih je 123 vozilo motorna vozila brez vozniškega dovoljenja. Šestnajst mladoletnikov je bilo kaznovanih, ker so nosili orožje, štirinajst pa jih je skušalo pobegniti čez mejo.

MARIBOR — Podpredsednik mariborske občinske skupščine je izročil namenu novo trgovsko hišo „Vema“ na vogalu Gosposke in Jurčičeve ulice. Nova trgovska hiša ima več kot 800 kvadratnih metrov prodajne površine in skladišče. V njej bodo prodajali žensko in deklško konfekcijo, moško in žensko perilo ter opremo za dom (preproge, zavese, posteljnino).

MARIBOR — Člani podružnice Slavističnega društva so na občnem zboru razpravljali tudi o rabi slovenskega jezika v javnosti. Vprašanje je načelno sicer rešeno, v praksi se pa rešuje zelo počasi. Zavzeli so se tudi za večjo skrb za šolske knjižnice, ki potrebujejo knjižničarje — slaviste. Predlagali so, naj bi republiško tajništvo za prosveto in kulturo

uredilo to službo enotno za vso Slovenijo.

MARIBOR — Mariborska Opera je uprizorila Verdijev „Ples v maskah“. S to predstavo je režiser Emil Frelih proslavil 35-letnico svojega umetniškega delovanja.

MARIBOR — Agrokombinat Maribor ima več kot 1000 ha sadovnjakov, zasebni sadjarji v mariborski občini pa jih imajo po podatkih kmetijske inšpekcije skoraj petkrat toliko — 5075 ha. V tej občini je torej okrog četrtnina vseh sadovnjakov v vsej Sloveniji. Z njimi pa se ne morejo pohvaliti niti si gospodarsko pomagati. Prinašajo jim več škode kot korist.

MEŽICA — V hotelu Peca imajo sedaj 25 ležišč, ker so lani poslopje hotela zvišali za eno nadstropje. Prihodnje leto bodo prenočitvene zmogljivosti še povečali — k hotelski stavbi bodo zgradili še prizidek.

MOSTJE — Prebivavci iz Mostja ugotavljajo, da se je gladina vode v njihovih studencih nevarno znižala. Ta pojav pripisujejo temu, ker je vodna skupnost regulirala Pesnico, ki teče v neposredni bližini naselja. Zato so se obrnili na občinsko skupščino Ptuj, da bi čimprej našli rešitev za preskrbo s pitno vodo.

MURSKA SOBOTA — Sredi januarja je bil v Soboti posvet o problemih sezonskega zaposlovanja naših delavcev v tujini. Samo iz Prekmurja in občine Čakovec je bilo leta 1968 na delu v zamejstvu okoli 11.000 ljudi. Udeleženci so ostro kritizirali Zvezni zavod za socialno zavarovanje, ker ta še ni poskrbel za povračilo stroškov, ki jih avstrijsko socialno zavarovanje dolguje za zdravstveno varstvo svojcev naših sezonskih delavcev.

MURSKA SOBOTA — Po zadnjih podatkih živi v štirih pomurskih občinah skupaj 129.600 prebivavcev, kar je za okoli tri tisoč manj kot pred desetimi leti. Največ ljudi živi v soboški občini

(64.000), tej sledijo lendavska z blizu 27.000, radgonska z 19.800 prebivavci in ljutomerska občina z nekaj več kot 18.000 občani. Tudi po površini je soboška občina največja, saj odpade nanjo od skupne površine 1343 kvadratnih kilometrov kar 690 kvadratnih kilometrov.

MUTA — Mladina v tem kraju je nedavno na hribu nad naseljem zgradila 20-metrsko smučarsko skakalnico.

NOVA GORICA — Splošno gradbeno podjetje „Gorica“ bo gradilo v Šempetru pri Gorici tovarno betonskih elementov.

NOVO MESTO — V študijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu pripravljajo razstavo prvih izdaj, fotokopij dokumentov ter rokopisov prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika. Po vojni je knjižnica pridobila nekaj zanimivih Vodnikovih dokumentov.

NOVO MESTO — Nove statve, ki jih montirajo v tovarni Novoteks, bodo tekle noč in dan. Hkrati z modernizacijo obratov namreč uvajajo tudi četrto delovno izmenno. Doslej je ena delavka skrbela za štiri tkalske stroje, pri novih, ki imajo za 2,7-krat večjo zmogljivost kot stari, pa bo ena delovna moč zadostovala za delo na 12 strojih.

PRAGERSKO — Glinišča v bližini pragerske opekarne so tolikšna, da je gline dovolj za najmanj 50 let. Ker je podjetju uspelo razširiti tržišče in zboljšati produktivnost, ki je med podjetji v občini Slov. Bistrica med največjimi, bodo v prihodnjem letu lahko začeli graditi nov obrat.

PTUJ — V starem delu mesta bodo pomladi namestili okrog 80 kovanih električnih svetilk. Okrasnih svetilk iz kovanega železa ne bodo „uvozili“ iz Kroke, ampak bodo te svetilke izdelali učenci centra za kovinsko stroko v Ptujju pod nadzorstvom strokovnjakov.

PTUJ — Montažno podjetje Elektrokovinar, ki zaposluje 280 lju-

di, je v zadnjih treh letih izdelalo že nad 120.000 mikroelektromotorjev. Podjetje je pred kratkim zgradilo tudi kar 180 metrov dolg viseči most, ki so ga poslali v Pitomačo. Montirajo tudi nove valilnice za gospodarsko ustanovo „Perutnina“ iz Ptuja.

RADENCI — V zdraviliškem obratu v Boračevi so dogradili novo toplarno za industrijsko območje tega kraja. Novo toplarno bodo odprli 1. marca.

RADENCI — Statistika kaže, da je bila lanska sezona glede turističnega prometa v radenskem zdravilišču uspešnejša kot leto prej. Leta 1967 so imeli 7.573, lani pa 7.918 gostov ali za 5,1 odstotka več. Nočitev je bilo lani kar za 15 odstotkov več. Od inozemskih gostov so prevladovali Avstrijci, Italijani in Nemci, bilo pa je tudi nekaj švedskih turistov in Američanov.

SEVNICA — V konfekciji Lisca v Sevnici bodo letos priučili in na novo zaposlili še 100 deklet, tako da bo podjetje štel 1000 zaposlenih, od tega 90 odstotkov žensk.

SEŽANA — V zelo burni in polemični razpravi je direktor podjetja Iskra govoril delavcem sežanske tovarne radijskih sprejemnikov o morebitni preselitvi radijske proizvodnje v Pržanj.

SLOVENSKA BISTRICA — Letos nameravajo v občini dokončno urediti preskrbo s pitno vodo. Prav tako želijo urediti tudi kopalnice ter prostor za kempiranje v Zgornji Bistrici. Tu bi bil potem rekreacijski center Bistričanov, saj nameravajo urediti tudi nekatera športna igrišča.

SLOVENSKA BISTRICA — V bistriški občini je po zadnjih podatkih nezaposlenih že skoraj 500 občanov, to pa pomeni za nerazvito občino že precejšen problem.

SLOVENSKA BISTRICA — V letu 1968 so v tej občini zgradili 9 km asfaltirane ceste med Slov. Bistrico in Ptujem. Zgrajena je bila tudi asfaltirana cesta Slov. Bistrica—železniška postaja v dolžini 4,5 km. V načrtu imajo tudi

Maribor

dva nova motela. Enega gradi zasebnik ob cesti Maribor—Celje pred Zg. Polskavo, drugega pa bodo zgradili ob novi bencinski črpalki v Slov. Bistrici v letošnjem letu.

SLOVENSKE KONJICE — Iz časov, ko so v Slovenskih Konjicah še resno računali z razvojem turizma na svojem delu Pohorja, je tudi smučarska vlečnica na Skomarju. Dobro leto je vlečnica samotarila na pobočju, kjer je veter vedno spihal sneg s poseke, po kateri naj bi brzeli smučarji. Vlečnico so prestavili v bližino Konjic in tu so jo letos že pošteno izkoristili.

SVIŠČAKI — Na Sviščakih so izročili namenu novo vlečnico. Veliko pa so napravili domačini s prostovoljnimi delom.

ŠMARJEŠKE TOPLICE — Šolski center za gostinstvo iz Novega mesta, v čigar sklopu so Šmarješke Toplice, namerava letos zgraditi pokrita zimska bazena, ki bosta povezana s hotelom.

ŠT. LENART — Občina Št. Lenart v Slovenskih goricah ima šest osnovnih šol, ki imajo pouk v 12 šolskih poslopih. Tako „bogastvo“ šolskih poslopij pa hkrati kaže revščino teh šol. Le ena šola — v Št. Lenartu — ima telovadnico. V vsej občini ni niti enega novega sodobnega šolskega poslopja.

ZASAVJE — Delovne organizacije — Investicijski biroji, RUDIS, Zasavski premogovniki, oz. njihov obrat za specialna rudarska dela in Strojna tovarna — zaposlujejo v inozemstvu več kot 1000 oseb. Največ delavcev dela v Zahodni Nemčiji in Belgiji.

Ljudje pod bičem

V upravitelju dvorazredne šole v Podbrezjah Viktorju Žalarju nezavedno raste misel na Silvo Miklavc, dodeljeno mu učiteljico. A ta je zaročena z Blažem Bregarjem, sinom ljubljanskega veletrgovca.

Aprilski dnevi leta 1940 prinesejo skrb tudi v Slovenijo: nemška vojska korači proti Franciji. Pomlad 1941 prinese tudi Sloveniji gorje: po razpadu Jugoslavije si Slovenijo razdelijo trije tujci.

Nemci odpeljejo starega župnika iz Podbrezj in nadučitelj in učiteljica samo čaka-ta, kaj bo prišlo.

Zdaj se je vsa njena navidezna sila v hipu podrla. Planila je k stolu, udarila z glavo ob mizo in njen obupni jok se je zadril v Žalarjev hrbet, da se je v tistem hipu obrnil.

„Zelo rad sem ga imel, Silva, in ko je sestra rekla, da je vzel s seboj...“

Samo momljal je še nekaj in šel proti njej. Čutila je njegove roke na ramah.

„Morala bova pač nekaj storiti, Silva. Blaž bo zelo vesel, da te bo mogel videti prej, kakor je mislil.“

Še vedno je jokala. Saj ni silila v Ljubljano; pis-mo, ki ga je prinesla od Blaža neka ženska, ki se je vrnila v Zvirče, jo je pomirilo. Tudi ni jokala za-voljo župnika, ki so ga odpeljali. Jokala je, ker je morala jokati zavoljo človeka, ki je držal roke na njenih ramah.

„Župnik,“ je rekel prisiljeno trdo, „gleda tudi to pod vidikom večnosti in bo vse lažje pronašal kakor midva.“

Skušal jo je pomiriti. Znižal je glas, da se mu ni več tresel.

Dvignila je glavo, toda še vedno je hlipala.

„Močni ljudje nikdar ne jokajo, Silva,“ je rekel.

„Pa si vendar jokaj,“ je rekla in brisala solze.

„Toda ne na glas. In tudi nisem tako močan, ka-kor ti misliš in sem sam mislil.“

Bilo je ponižno in vdano priznanje, ki ga ni pričakovala. Zmedlo jo je.

„Kaj misliš zdaj?“ je rekla.

„Mislim, da nama ostane samo še eno: izginiti morava. Moglo bi se zgoditi, da prideva na vrsto jutri midva. Z vlakom do Škofje Loke, tam poznam ljudi in oni bodo o meji več vedeli kakor midva. Bliže so Ljubljani. In nato preko. Če bi se ti kaj zgodilo, bi si zelo očital. Saj me razumeš. Blaž ti je pisal, da pridi v Ljubljano ob prvi priložnosti, ki se pokaže. Njega imaš tam, sestro imaš... tu nimaš nikogar svojega.“

Ujel je spet svojo staro mirnost, in ko mu je gledala v suhe oči, ni mogla verjeti, da je malo prej jokal. Seveda, tistega pripisa na Blaževem pismu mu ni pokazala, odstrigla ga je in sežgala.

„Pri odločitvi, priti v Ljubljano, ne odlašaj in se ne oziraj na Viktorja. Ta čudak, ki mu ne morem odrekati poguma, bi bil zmožen igrati Kačurja tudi v tem času. Saj ga občudujem in zdi se mi, da ga tudi ti; toda v tem času kazati kačurski pogum in viharnikovo trmo je prava norost. Razmere tu pri nas so skoraj povsem normalne. Jaz sem v očetovi pisarni, mnogo je drobnega in natančnega dela. Ne odlašaj in pridi, brž ko bo mogoče! Želim te imeti blizu sebe.“

Tega mu ni upala pokazati.

„Misliš, da bi morala oditi že danes?“ je rekla plašno.

Prikimal je.

„S prvim popoldanskim vlakom. Kar imava, bova pač morala pustiti.“

Nejeverno je strmela vanj. Skušal se je nasmeh-niti.

„Ko se z Blažem poročita, bi tega tvojega pohištva on verjetno niti ne hotel pogledati. Imela bosta vse novo.“

Zardela je.

„V tem času se ne mislim poročiti,“ je rekla trdno. In v istem hipu je vstala ter se obrnila proti vratom.

„Vzamem nahrbtnik in oba mala kovčka,“ je rekla.

„Zelo pametno,“ je rekel. „Pomagaj ti bom nositi.“

Vse do Škofje Loke nista imela nobenih sitnosti. Nemški vojak je sicer šel skozi vagono, površno pre-letaval obraze ljudi, toda ni vprašal, kaj imata v nahrbtniku. V Škofji Loki sta takoj odšla v gostil-no, kamor je Žalar nekoč hodil na hrano. Gostil-ničarka, mlada zajetna vdova, se ga je silno razve-selila. Takoj ju je odpeljala v majhno sobo poleg kuhinje. „Se boste vrnili k nam gospod Žalar?“

Silva je čutila na sebi njen zvedavi pogled.

„Ne, gospa Ani! Midva bi rada prišla v Ljubljano. Kaj bi vi svetovali? Gotovo veste več kakor mi, ki smo živeli tako zgoraj.“

„Št. Vid je še nemški, toda meja je taka, da se da priti preko. Toda ne pojdita naprej z vlakom, tudi ne po glavni cesti. Tam pregledujejo. Najbolje je iti pri Št. Vidu na desno in ob gozdu preko. Mnogo jih pride iz Ljubljane po isti poti. Do Št. Vida bi

vaju z vozom potegnili naš hlapec; vsega tega vendar ne moreta nositi.“

Šla jima je napraviti čaj. Ob čaju sta še govorila, toda Silva je le zdaj pa zdaj rekla besedo.

„Ne pozabita na eno!“ je rekla gostilničarka. „Na policijsko uro. Čez mejo bosta prišla že pozno. Tako onkraj meje imata zapored tri ali štiri šupe. Mislim, da bi bilo najbolj pametno, če počakata na jutro v eni izmed njih. V temi po policijski uri zlasti Italijani hitro streljajo.“

Nenadoma se je Žalar dvignil in, ko je stal ob mizi, se je zazdel Silvi spet potrj, kakor je bil ob novici ki jo je prinesla župnikova sestra.

„Počakaj tu, Silva. Čez pol ure se vrnem in nato se odpeljemo.“

Gledala je vanj, toda takoj, ko je zaprl vrata, je skočila pokonci in stekla za njim. Bil je že pri vežnih durih.

„Viktor!“

Obrnil se je in čudno toplo gledal vanjo.

„Vem, kam greš. Mar ne smem s teboj?“ je rekla tiho.

„Lahko greš, seveda. Toda zdiš se mi trudna in... mislil sem, da bi bilo dobro, da se pošteno spočiješ. Sicer pa, kako bi mogla vedeti, kam grem?“

„Vem. K Mariji,“ je šepnila.

„Priliko imam, vidiš, in morda je dolgo ne bom imel več.“ Še vedno je topo strmel vanjo. — „Seveda, lahko greš z menoj. Ne poznaš ljudi in ti je nerodno tu ostati.“

Nista več govorila. Tudi na pokopališču ni nihče rekel besede.

Spomenik je bil podstavek iz črnega marmorja, na katerem je stal bel angel, ki se je z laktjo naslanjal na amforo.

Tukaj počiva Marija Brinšek

* 8. feb. 1914

† 11. okt. 1937

Počivaj v miru!

To je bilo vse.

Tudi nazaj grede sta hodila molče. Šele v veži je šepnila:

„Morda si hud, da sem šla s teboj, Viktor?“

V istem hipu se je sklonil in jo poljubil na lice.

„Bilo je zelo lepo od tebe, Silva. Hvala!“

Kmalu nato je hlapec zapregel. V Št. Vidu šele je Žalar videl, da je imela gostilničarka prav in da bosta morala nekje nočiti. Mračilo se je in mrak mu je prinašal negotovost. Čutil je, da sta sumljiva, da se ne smeta potikati po cestah, kjer ju vsak lahko pogleduje in prečenja. Med hišami sta se obrnila proti gozdu in v topli temi sta pričela stopati ob njem. Bilo je mirno, strašno mirno in vse, kar je vedel Žalar povedati, je stisnil v en sam bori stavek:

„Jutri bo dež.“

V trdi temi sta prišla do prve šupe, toda Žalar je šel mimo nje. Ustavila sta se šele pri tretji, ker se mu je zdelo, da do policijske ure ni več daleč. Bila je zametana s polomljenimi sorami, z razmetanimi otepi slame in z ropotijo.

Pomaknila sta se čisto zadaj, in ko je Silva sedla, je čudno krhko dejal:

„Če moreš zaspati, zaspaj. Vem, da si trudna. Do jutraj je še silno daleč.“

In v istem hipu, ko mu je zatrjevala, da še dolgo ne bo zaspala, so se ji zapirale oči. Ko ji je popravljal nahrbtnik, na katerem je slonela z glavo, ga ni več čutila. Udje so ji bili mlahavi in topli in njeno globoko dihanje ga je zadevalo sedečega na nizki tnalni, ko je premišljal imena redkih prijateljev, ki jih je v Ljubljani imel. Nekdo ga bo pač vzel za dan ali dva, nato si bo že nekaj našel. Ob imenu Blaža Bregarja se ni ustavil.

Viktor Žalar je našel zaposlitev kot hlapec pri kmetu v Štepanji vasi. Bil je navezan na zemljo in je kmečko delo rad opravljajal. Silva je dobila slabo in ceneno stanovanje na Starem trgu. Žalar je našel nekaj starih prijateljev, med njimi tudi učitelja Jerovška in Razborška. Ta zadnji je bil partizanski zaupnik in je hodil večkrat v Štepanjo vas po mleko h kmetu, pri katerem je delal Žalar.

Žalar je prišel pogledat njeno bivališče šele v novembru. Sprva je mislil s seboj vzeti tudi prijatelja Jerovška, s katerim sta se Silva in Blaž že nekajkrat srečala pri njem v Štepanji vasi, toda se je premislil. Blažu se Jerovšek ni prilegel. Res je bil neroden, toda prav tako je bilo res, da je Blaž vsakega človeka sodil samo po zunanosti. Žalar ni mogel prenesti porogljivih Blaževih pogledov, s katerimi je presodil vsako Jerovškovo kretnjo.

Na Starem trgu je obstal in se razgledoval po številkah. Še ob lepem dnevu je bil ta del mesta pust in nepriljuden, zdaj, v novembrski puščobi so bile črne hiše pod hribom naravnost obupne, kakor načete od plesni in trohnobe. Ko je našel hišno številko in stopil na široko dvorišče, tlakovano z okroglim zlizanim kamnom, se je počutil zgubljenega. Čeprav prostor ni bil zanemarjen, je dihal zapušenost in starinskost, kakor da stopi nanj le zdaj pa zdaj človeška noga. Na levo so bile stopnice, ki so vodile na hodnik. Nato je bilo treba spet po stopnicah, spet po hodniku, mimo vrat z opraskano rjavo barvo. Majhne vizitke na njih, nekatere prilepljene, nekatere na žebličkih, so pripovedovale o imenih prebivalcev te črne hiše.

Na zadnjih vratih je bila Silvina vizitka:

Silva Miklavc — učiteljica.

Žalarja je obšlo usmiljenje. Bogme, kakšno nasprotje s stanovanjem v Podbrezjah kjer je bil razgled odprt na vse kraje in kjer je vrt dajal zraku poseben duh in sproščenost. Tu je vse stisnjeno v to črnjavo, v to obupno plesnobo, ki jo ne morejo pregnati niti zastori na oknih. Čudno plašno je potrkal in prisluškoval, če se bodo res oglasili Silvini koraki, če se skoz ta pusta rjava vrata ne prikaže le starikav, zbrzdani obraz neznanega človeka.

Slišal je njene hitre, lahkotne korake in brenčanje Blaževega glasu. Stala je med vrati nasmejana in mu prožila nasproti obe roki.

„Misllila sem že, da te ne bo.“

Brala mu je razočaranje z obraza.

„Nisi videti posebno navdušen nad spremembo,“

je rekla, ko sta šla skupaj po kratkem in ozkem hodniku proti kuhinji.

„Če nočeš, da lažem, res nisem. Saj ne boš imela nobenega razgleda. Nisi mogla najti kaj boljšega?“

V kuhinji se je Blaž že vzdignil s stola.

„Pozdravljen, Viktor!“

Malomarno je stegnil roko in sedel nazaj.

„Pravil sem ji, naj bi ostala pri sestri. Toda ne in ne. Strašno močna je v trmi. To prazno, mrliško dvorišče in ti vražji hodniki z vrati kakor v ječi.“

Silvine oči so prosile za usmiljenje.

„Želela je pač biti samostojna,“ je rekel Žalar.

„Tega ji jaz ne štejem v zlo. Človek v tem času je rad čimmanj odvisen. Jaz tudi. Bojim se le, da stanovanje ni posebno zdravo.“

Slačil je suknjo, in ko mu jo je Silva vzela iz rok, ga je povabila s seboj v sobo, kamor jo je zanesla.

„Samo to sobo in kuhinjo imam,“ je rekla malce potrto. „Poleg kuhinje je še majhna shramba. Vem, da ne moreš hvaliti. Toda povem ti, da se počutim čisto drugače, ko sem spet samostojna. Sestra ima svoje skrbi in nikoli nisva bili posebno privezani druga na drugo.“

Soba je bila velika in še začuda svetla. Dvoje majhnih oken je gledalo na cesto, toda Žalar je takoj opazil, da je pohištvo revno.

„Podobno je tvojemu,“ je rekla z nasmeškom. „Si še vedno zadovoljen tam?“

Bila je zbegana in bilo mu je žal, da je pokazal svoje razočaranje ob prihodu.

„Vesel sem, Silva, da imaš pogum živeti sama. Nekaj trdnega je v tebi.“

Vrnila sta se v kuhinjo. Blaž je bil videti zdolgočasen, kakor da ga Silvino revno stanovanje ponižuje.

„Čudno, da še Jerovšek ni prišel s teboj,“ je rekel pikro.

„Danes ga ni bilo k meni,“ je mirno rekel Žalar. Silva je pristavila vodo za čaj.

„Si slišal kaj novega?“

Žalar je vedel, da bo samo na ta način pognal razgovor.

„Precej. Nemci selijo naprej in naši so se prvič udarili z Italijani.“

Grastje — Mota

O preseljevanju je Žalar že vedel, druga novica mu ni bila znana.

„Udarili so se?“ je vprašal začudeno.

„Vidim, da nisi na tekočem,“ ga je Bregar zmagoslavno pogledal. „Pri Uršnih selih so Italijani obkolili partizanski oddelek, ki je prihajal iz Bele krajine in bi se moral združiti pri Novem mestu še z drugimi borci. Hoteli so udariti preko nemško-italijanske meje, da bi mobilizirali moške in jih tako rešili pred izselitvijo. Nekdo jih je izdal in so padli v zasedo. Partizani so imeli osemnajst mrtvih, Italijani pa menda preko dvajset.“

Bregar je otrisal pepel v pepelnik.

„Odporniško gibanje hitro raste, moj dragi. Ne hodiš s časom.“

„Radoveden sem, kako je na Gorenjskem,“ je rekel Žalar. „Nemški pritisk je videti hujši.“

„Vem, da je oddelek v Poljanski dolini in tudi nad Kropo je živo. Teren je za upornike prikladen in prvim upornikom se priključujejo novi. Terenci drže zvezo z zaledjem in vsak dan sproti pošiljajo poročila o gibanju sovražnika in o domačih izdajalcih. Pojavljajo se namreč ljudje, ki skeptično gledajo na odporniško borbo in vidijo v njej nesrečo. Talci, ki so jih Nemci postrelili v Gorjah, so jih oplašili. Za enega okupatorskega vojaka, ki ga kdo ubije iz zasede, je ubitih deset naših ljudi. Vražje krvava desetina!“

„Menda po Dolenjskem nekateri, ki se skrivajo po gozdovih na surov način rekvirirajo živež in odkrito govore za komunizem,“ je rekel Žalar.

Bregar se je prizanesljivo nasmehnil.

„Same laži! To si verjetno pobral iz ‚Slovenca‘ pri tistem kmetavzu. Saj ‚Jutro‘ isto piše — pri nas smo naročeni na ‚Jutro‘ in oče tudi bolj verjame tistemu, kot pa temu, kar piše v lističu, ki mi ga prinaša zaputnik.“

„Vojna poročila so vedno zlagana,“ je rekel Žalar. „Osebo se mi zdi, da je še prezgodaj, da bi mogel kaj reči. Čudim se tebi. Vedno se mi je zdelo, da boš zadnji za kakšno akcijo. Z italijanskimi oficirji si v dobrem razmerju, kakor si pravil.“

Bregar je čutil jedkost v Žalarjevih besedah.

„Odkrito povedano, očetovo zadržanje mi krije hrbet. Jasno, če bi Italijani vedeli, da mislim drugače, kakor govorim, bi me zaprli. Toda zdaj vsi lažemo. In kar je pri upornikih hvale vredno: nezlomljiva konspiracija.“

Silva je prinesla čaj in Bregar se je v zmagoslavnem občutju, da je povedal spet nekaj novega, nasmehnil nazaj. „Te besede še nisem slišal,“ je rekel preprosto Žalar.

„Vse, kar Osvobodilna fronta stori, je v strogi tajnosti. S svojim delom se torej ne izpostavljam preveč,“ pojasnjuje Bregar.

„O,“ je rekel Žalar. Bregar ni mogel uganiti, ali zavoljo začudenja ali iz poroga.

„Ali se tebi ne zdi, Viktor, da je nekaj vendarle bilo treba napraviti?“ je rekla Silva začudeno.

Obrnil se je proti njej.

„Da,“ je rekel mirno in prepričano. „Nekaj je bilo treba napraviti. Toda pisanje v tistem lističu, ki si mi ga prinesla, je bilo megleno.“

Bila je v zadregi. Rahlo zardela je gledala proti Blažu, ki se je igral z žličico.

„Nujno je, da v tem času posebno inteligenca pokaže svojo narodno zavest,“ je rekel svečano. „Tudi Silva plačuje svoj prispevek zaupniku. Hotela je sicer najprej vprašati tebe, toda zdi se mi, da ne moreš biti drugih misli. Čas je dozorel in v enem letu bodo Nemci in Italijani na tleh.“

„Zelo bi želela,“ je rekel Žalar, toda v njegovem glasu je bilo nekaj, kar je Silva razumela. Blaževa govorjenja ni imel za resnega.

„Ni še dolgo, kar si se bal represalij nad civilnim prebivalstvom. Misliš, da bodo Italijani boljši od Nemcev? Kaj, če prično streljati talce tudi oni? Morda bova med njimi. Ne verjamem, da bi ti dvojna igra koristila, če bi prišlo na dan, da si dejansko na strani upornikov.“

„Ti torej nisi zanje?“ je znil Bregar.

„Nisem tega rekel, toda prej, preden jim dam dušo, bi rad vedel, koliko je vmes tistih, ki so ob napadu Nemcev trosili lističe, naj naša vojska odmetava orožje in hrani slovenska življenja. Nočem, da bi me taki vodili in da bi takim daroval svoje življenje. To je vse.“

Blažev obraz je bil videti bedast. Toda ker je videl, da Silva čaka na njegov odgovor, je nekaj moral reči.

„Nihče te zdaj ne vprašuje, kakšen je tvoj svetovni nazor. Tega vpraševanja je bilo do zdaj med nami tako preveč. V Osvobodilno fronto odhajajo klerikalci in liberalci, Sokoli in Orli, krščanski socialisti in komunisti. Gre za osvobodilno gibanje in ne za podjarmljenje duha. Jasno, če boš poslušal, kar trobi visel, v dvomih. Secirajo moralna vprašanja, kakor da bodo z njimi rešili narod. Aktivni ljudje so se tega enostavno najedli.“

„Videl bom, kaj bo prinesla pomlad,“ je rekel Žalar mirno. „Zima kaj velikega ne bo ustvarila. Čudim se najbolj dejstvu, da odhajajo v gozd tudi mlada dekleta. Le kaj naj počno tam?“

„Bolničarke,“ je odrezavo rekel Bregar. „Vsaj večina. Nekatere so tudi borke. Povedal sem ti že nekoč, da hodiš z majhnimi koraki.“

„Bojim se, Blaž, da ti hodiš s prevelikimi. Preveč govoriš samo iz čustva.“

Žalar se je čutil prizadetega.

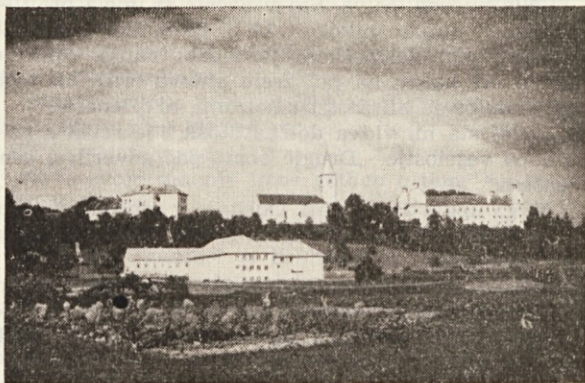
„Nekoč sem jaz bil kakor ti danes,“ je rekel Bregar. „Zdaj kaže, da se je obrnilo in da viharnik popušča.“

Žalarju so trepetali prsti, ko je vlačil cigareto iz zavojčka. Skušal je najti oporo v Silvi, toda Silvine oči so gledale nekam mimo njega.

„V tem se nemara motiš, je rekel togo. „Viharnik ne popušča, toda toliko je pameten, da gleda, od katere strani prihaja vihar. Hoče biti pripravljen za najhujši sunek. Pomlad ga bo verjetno prinesla. In takrat,“ mrzlo je zapil oči v Bregarja, „če bodo tvoja čustva še držala, Blaž, morda skupaj odideva. V tistem viharju bodo borci krvavo potrebovali.“

„Misliš v gozd?“ je hlastnil Bregar.

„Da,“ je rekel hladno. „Terence bodo lahko nabrali med starejšimi ljudmi.“

Velika Nedelja

Udarec mu je vzel sapo. Silva je zaprla oči. Žalarjev nasmešek je bil ledeno mrzel.

„Imam obveznosti do očeta in trgovine, oboje bi izpostavil nevarnosti, to veš,“ je pričel jecljati. „Tudi do Silve imam dolžnosti in...“

„Morda se tudi Silva odloči,“ je rekel mrzlo Žalar. V Bregarjev obraz je rinila kri.

„Menda tega ne misliš resno, vraga. Jaz bi bil morda v enem kraju, Silva med drugimi moškimi pa v drugem.“

„Za bolničarko,“ je rekel strupeno Žalar. „Morda bi šla celo za borko, in kadar bi jo srečal, bi mogoče mogel videti na njeni bluzi rjave madeže izprane človeške krvi.“

Silvine oči so se obrnile vanj in medlo prosile za usmiljenje.

„Praktično gledano, Blaž, ima življenje povsem drugo obličje kakor v teoriji. Zdi se mi, da preveč ljubiš njegovo lepo stran, da bi si upal obrniti proti sebi tudi grdo in krastasto.“

„Mislim, da ga preostro sodiš, Viktor,“ je plašno rekla Silva. „Dobro voljo ima in ti nimaš toliko obveznosti — mislim —, ti nimaš...“

Žalar se je počasi obračal proti njej in ko je ujela njegov zleden pogled, ji je bilo žal za to, kar je v strašni zmedenosti hotela reči.

„Mislila si reči, da nikogar nimam in da bi ta nič lažje žrtvoval kakor drugi tisto, kar imajo.“

Glas mu je bil tuj in besede so padale pred Silvo kakor ledene kepe.

„Zdi se mi, Viktor, da smo zagazili predaleč,“ je rekel naglo Bregar. „V nečem smo si edini, v nekaterih pogledih smo si pač v nasprotju. Morda imas prav, da nam pomlad pokaže najboljšo pot.“

„Zagazili smo predaleč, da,“ je rekel Žalar mrtvo. „Mislim pa, da bo središče v bodočnosti samo v enem velikem vprašanju, ki ga vsaka borba hoče izključiti, čeprav brez uspeha: Koliko je vredno človekovo življenje? Vsak ima samo enega.“

„Oprost, Viktor, res nisem tako mislila,“ je jecnila Silva.

Žalar je mečkal cigaretne ogorek v pepelniku in vstajal.

„Nič hudega, Silva. Saj v nečem si imela prav — v resnici nimam nikogar, kl bi me težko pogrešil.“

Z mrtvim nasmeškom je gledal vanjo. Spet je imela oči kakor na pol zrelo ajdovo zrnje in tega pogleda, če je bil zastrt s solzami, ni prenesel.

„Zdaj sta mi vidva dolžna obisk,“ je rekel s prisiljeno veselostjo. „Drugič bomo pač govorili o čem lepšem.“

Ni ga upala zadrževati. Odšla je v sobo po suknjo. Blaž se je spet dvignil s stola in oba sta ga spremila na hodnik.

„Upam, da ne odhajaš z zamero,“ je rekel Bregar, ko mu je segel v roko.

„Brez skrbi zavoljo tega. Borili smo se pač vsak po svoje.“

Silvini prsti so bili vroči. „Oprosti, Viktor, bila sem...“

Naglo se je obrnila in stekla skoz vrata.

„Jok ima čisto pri vrhu,“ je rekel Blaž. „Misli pač, da si ji zameril. Strašno se vedno žene, če vidi, da je storila napako. Neke vrste škrupuloznost, ki pri taki vrsti ženski, kakor je Silva, ni nič nenavadna. Toda unesla se bo, boji brez skrbi.“

Žalar stopa po hodniku, po stopnicah, in ko je stal na velikem, samotnem dvorišču, je pogledal navzgor. Nikogar ni bilo, tudi Blaž je že izginil nazaj. Črne, plesnive stene so rasle na obeh straneh, in ko je zakoračil skoz obokana vrata na cesto, ga je sprejelo drobno pršenje.

LETO devetnajststodvainštirideseto je že takoj na začetku dobilo strašno znamenje, ki je vrglo iz globokega kolovoza tudi Žalarja. Proti koncu januarja, v strupenem mrazu in globokem snegu so Nemci zažgali Dražgoše in poročila, ki so prišla v Ljubljano, so se širila kakor ogenj.

Žalar je zvedel novico od mirnega in vase zaprtega Razborška, ki je še vedno od časa do časa prihajal po mleko. Prišel je na prvo nedeljo v februarju, in ko se je prikazal na vratih Žalarjeve sobe, se je Viktor začudil. Nikoli ga ni iskal, če sta se slučajno srečala na dvorišču, sta govorila, toda nikoli dolgo.

„Si slišal o Dražgošah?“ je rekel, ko je sedel in postavil zelenko z mlekom na mizo.

„Sem,“ je rekel Žalar.

„Podlejšje stvari Nemci še niso napravili,“ je počasi govoril Razboršek. „Niti ženskam niti otrokom niso prizanašali. Mnogo jih je živih zgorelo v hišah.“

„Čudim se samo enemu: zakaj so se partizani spustili v borbo prav pri vasi? Mar niso mogli prestaviti borbe na drug kraj?“

Žalarjev glas je bil slišati zagrenjen.

„Ne pomisliš, da se morajo v tem snegu in v tem mrazu včasih tudi vasem približati. Predstavljaj si dolge marše in ta strupeni mraz. Prestradan in premražen se moraš odpočiti. Nekdo jih je pač izdal, da so v vasi, in Nemci so jih takoj napadli. Veliko jih je padlo, ker so jim Nemci prišli tudi za hrbet. Vas so Nemci požgali do zadnje hiše.“

Razboršek je vstal in privzdignil suknjo. Spod podloge je potegnil listič in ga ponudil Žalarju.

„Tu je natančno poročilo.“

Žalar je začuden obstrel. Razborškove oči so vprašujoče gledale vanj.

„Nisem vedel, da si terenec,“ je mirno rekel Žalar.

„Tebi lahko zaupam,“ je rekel Razboršek in sedal nazaj. „Osvobodilna fronta naskrivaj zdaj pobira darove za siromake, ki so ostali brez strehe. Nekaj družin je ostalo tudi brez očetov. Mislil sem si, služboval si na Gorenjskem in gotovo ne boš odrekel.“

Žalar je vstal in stopil do omare.

„To je, kar sem zaslužil zadnji mesec. Več ne morem dati.“

„Od navadnih ljudi še nihče ni toliko dal,“ je rekel Razboršek.

Žalar je zganjeval listič.

„Čuj, Razboršek, zraven si, povej mi po pravici, kakšna je stvar. Vem, da so zraven tudi rdeči.“

„Vedel sem, da boš to rekel. Že dolgo sem se pripravljval, da bi govoril s teboj, toda zadrževala me je tvoja mirnost. Strašno leden človek si. Mnogi so, ki mislijo prav tako kakor ti. Rdeči so zraven. Res se je napravilo nekaj napak, posebno pri rekviziciji živeža, toda, če ti po pravici povem — gibanje je zdravo. Komunisti so poleg pač kot politična grupa, ki ne želi stati ob strani. Toda besede imajo prav toliko kot klerikalci ali liberalci. Nič več. Če se bodo pametno obnašali, bodo obstali, če pa bodo hoteli voziti po svoje, jih bo večina pač izfrnila. Najbolj zdrava in pametna misel bo obveljala. Da se je pojavila reakcija, so krivi tisti klerikalci, ki so mislili prevzeti ključne položaje, pa jim ni uspelo. Ti zdaj govore o rdeči nevarnosti, o komunizmu in pogrevajo stare zgodbe iz španske revolucije. Žele izrabiti vojno stisko, da bi še naprej igrali voditelje. Stopajo na stran in s prstom kažejo na vsako napako, ki jo naši zagreše. Svojih napak seveda ne vidijo.“

„Tudi med liberalci je mnogo nasprotnikov, celo med socialisti,“ pravi Žalar.

Zdaj se je Razboršek zmedel.

„Boljše rečeno med tistimi, ki se na življenje in smrt oklepajo kapitalizma. Težko je povedati tako, da bi zadel v bistvo. Ne vem, če me boš pravilno razumel. Osvobodilno gibanje bi rado ubilo dve muhi v enem zamahu. V prvi vrsti gre za svobodo, po tej nas vse žeja. Ob drugem vprašanju pa so se pričeli vzdigovati bogati liberalci in klerikalci in na žalost, tako kaže, tudi duhovščina. Takoj boš razumel, zakaj ravno ti ljudje. Gre namreč za to: vodstvo osvobodilnega gibanja je prepričano, da je treba rešiti tudi socialno vprašanje in da je v prvi vrsti treba spraviti v življenje agrarno reformo, ki je do zdaj, kakor sam veš, ostala rešena samo na papirju. To je boleč poseg v družbo in vodstvu se zdi, da bi se ta poseg najlažje prenesel zdaj, ko je čas tako in tako v strahotnem premiku. Vsi niso tega mnenja in celo nekateri iz srednjega sloja trdno zagovarjajo samo osvobodilni boj, socialno vprašanje in njegovo rešitev pa prenašajo na čas, ko se razmere spet ustale. Prizadeta bi bila veleposestva, grajske in cerkvene posesti, mali kmet in bajtar pa bi imel od tega velike koristi. Tako je prišlo do majhnega razkola, ki ga reakcija napihuje

in z vso naglico zatrjuje, da se za zahtevami po socialni rešitvi skriva komunizem in da so se komunisti Osvobodilne fronte že polastili. Pričenja se podla igra, obe strani imata skrajneže, ki so pričeli z ovajanjem. Najhujše pri tem je, da prihajajo poročila, da klerikalci in del liberalcev organizirajo svoje skupine. Lahko si misliš, kaj se more iz tega roditi. Vsi smo dejansko proti skupnemu sovražniku in vendar smo pripravljeni, da se bomo klali med seboj.“

Žalar je trdno gledal v Razborškov obraz. Saj ga je poznal, toda ne od te strani. Ta mirni, po svoje čudaški človek, se je torej vzdignil in deluje naskrivaj.

„Gibanje, misliš, da je v osnovi zdravo?“ je rekel.

„Niti malo ne dvomim. Napake bodo, posebno zdaj v začetku, toda misel Osvobodilne fronte nam je vzeta prav iz srca. Pomisli, koliko nekateri žrtvujejo. Zima in sneg, večno premikanje, slaba oborožitev, lakota in mraz. Ne moreš trditi, da ti ljudje nimajo idealizma. Moj najstarejši sin — bil je v sedmi gimnaziji — je zginil prejšnji teden.“

Razboršku se glas trese in v očetovski bolečini počasi vrti steklenko na mizi.

„Žena je z živci pri kraju, imel sem sitnosti z Italijani, toda kot učitelj mislim, da je treba idealizem mladih ljudi držati tudi z lastno krvjo. Trdno sem prepričan, da se bo vse še to leto končalo. Hitlerja je v Rusiji ustavila zima kakor nekoč Napoleona. Razdalje od baz so za Nemce vedno daljše in to zna biti zanje usodno, kakor je bilo za Napoleona.“

Žalarju se je zasmilil. Razboršek je imel solzne oči.

„Dober fant je bil, dober in pogumen,“ je slovnkil Razboršek.

„Mnogo si žrtvoval,“ je rekel iskreno Žalar. „Ali ti je povedal, kam misli iti?“

„Šele dan prej, preden je odšel. Rekel mi je, da ve, da bodo Italijani mesto obdali z bloki in da bo takrat težko priti čez mestno mejo.“

Gledala sta drug drugega in Razboršek se je skušal nasmehnuti.

„Kaj hočeš, življenje nas je tokrat trdo potipalo. Da bi vsaj ženini živci bili boljši. Nemogoča postaja. Sicer pa si lahko sam videl, čeprav si bil koma en dan pri nas. Bilo mi je žal, da ti nisem mogel bolj pomagati. Mislim, da mi nisi zameril. Če odkrito povem, intervenirati zate bi ne mogel veliko. Nikoli nisem bil klerikalec, vedno so me imeli za socialista.“

„Beži, beži,“ je rekel odkrito Žalar. „Nekaj let sem vendar mlajši od tebe in zdrav sem ter sam. Pomagal si mi že s tem, da si mi povedal za to službo. Zadovoljen sem.“

Razboršek mu ni odgovoril. Vlekel je steklenico k sebi in se pripravljajal k odhodu. Tudi Žalar je vstal.

„Te smem nekaj vprašati, Razboršek?“ je rekel nenadoma.

„Seveda,“ je rekel trdno Razboršek.

„Si tudi ti prepričan, da bi socialna revolucija v

tem času ne mogla celega osvobodilnega gibanja spraviti na drug tir?“

Razboršek je tlačil steklenico z mlekom v notranji žep oguljene suknje.

„Zadnja skupna seja me je spravila v dvom. Težko ti odgovorim. Mislim pa...“

Bil je videti v zadregi.

„Neko svoje mnenje imaš gotovo o tem,“ je trdo rekel Žalar.

„Mislim, da je podobno tvojemu,“ je rekel z muko.

„Jaz nisem zanjo,“ je bruhnilo iz Žalarja.

Razboršek se je zravnal in naglo utripal z očmi. Žalarju se zdi, da skuša povedati nekaj osebnega, nekaj, kar je celo v opreki s tistim, kar je povedal prej, toda ne more do besede.

„Vsak ima lahko svojo misel, seveda,“ je rekel nazadnje.

Obrnil se je in odšel proti vratom. Žalar ga je spremil na dvorišče.

„Ob priliki se spet oglasim, toda ti nič ne veš, kaj sem, kajne?“ je rekel tiho. „Včasih pač pridem po mleko.“

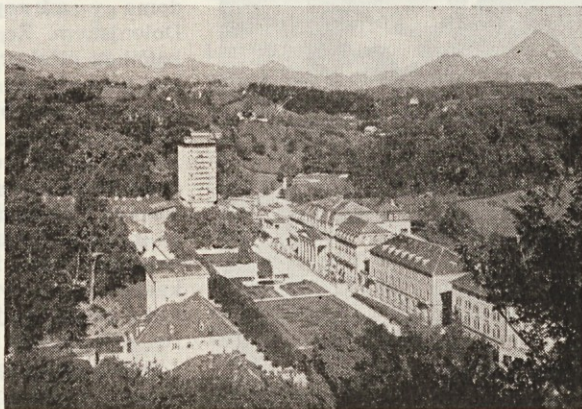
Bil je že na cesti in Žalar je gledal za njim. Razboršek je bil videti star in zapuščen, boljši berač, ki ga je sram revščine.

Bregar se previdno vključi v Osvobodilno fronto, a tako, da bi se lahko vedno iz nje izmuznil. Njegov oče daje skrivaj prispevke za partizane obenem pa tudi za Zimsko pomoč.

Razboršek skuša dobiti za sina v partizanih revolver, ker mu je ta pisal, da je za orožje težko. A na ožjem sestanku Komunistične partije se postavi Razboršek proti likvidacijam, ki jih je zahteval tovariš Sperans. Z Razborškom potegne samo Stanovnik. Oba s tem izgubita zaupanje partije in Razboršku nastavijo past: pošljejo ga po revolver, obenem ga pa ovadijo Italijanom. Ko se z revolverjem vrača, ga Italijani dobe. V zaporu se dobi s tistim, ki mu je revolver dal. Za oba je zadnja ura pred vrati.

(Se bo nadaljevalo)

Rogaška Slatina

Avstrija

SALZBURŠKA

SALZBURG — Slovenska božja služba je tretjo nedeljo v mesecu in sicer v kapeli Doma za onemogle (Asyl Riedenburg) ob štirih popoldne. Po maši je na razpolago dvorana, da se rojaki lahko tam zberejo in kaj pomenijo. Februarja pa pripravljamo pustno prireditev. Kako je prireditev uspela, bomo še poročali. Je pa še vedno dosti rojakov v Salzburgu in okolici, ki ne vedo za našo službo božjo. Prav je, da vsak obvesti in povabi svoje znance. Tako nas bo vedno več in bo vedno lepše.

TENNECK. — 11. jan. so bili vsi Slovenci na nogah. Saj je bil za ta kraj med gorami res dogodek, ko sta dva mlada potrdila svojo ljubezen s cerkvenim zakonom. Ženin, g. Binder, je iz Kar-

lovca, pa je več let delal v Sloveniji in tam spoznal gdč. Sonjo Ritmanič iz Adlešičev v Beli krajini. Po resni pripravi sta stopila pred oltar. Nevesta je sprejela tudi prvo sv. obhajilo. Za priči sta bila gg. dipl. ing. Avsenik in Kolarič. Po prisrčni cerkveni slovesnosti smo se vsi zbrali v pevski sobi, da smo se tudi na zunaj poveselili te zakonske zveze. Prav prijetno je bilo in živahno. Največ je pa vredno to, da se je vse res lepo in mirno dovršilo, čeprav se je zabava zavlekla v pozne ure. Zakoncema tudi „Naša luč“ čestita in jima želi mnogo sreče na skupni življenjski poti. Bog naj ju živi! Vsem, ki so s svojim delom pomagali, da je bil večer res lep, pa Bog povrni!

HALLEIN. — Kljub zimskemu času nas je bilo tudi v januarju kar lepo število pri maši. Nič manj kakor v jeseni. Ker je bila dvorana, v kateri se po maši zbiramo, zadnjič zasedena, smo zavili v bližnjo gostilno, kjer tudi dve Slovenki delata. Gospodinja nas je lepo sprejela. Napolnili smo veliko gostilniško sobo do zadnjega stola in potem dali duška svojim čustvom s prepevanjem narodnih pesmi.

KOROŠKA

SPITTAL OB DRAVI. — Nekaj novic iz Nansenove ceste: Na obeh straneh te ceste je naseljenih največ naših slovenskih ljudi. Stanovanja so različne velikosti in kakovosti. V eni izmed hišic, ki obsegajo po troje stanovanj za samce, si je lepo uredil stanovanje in domovanje g. Janez Kolenc, doma v mirnopeški župniji na Dolenjskem. Že v Spittalu se je izučil za pleskarja. Je pa tudi dober pevec. Zato si lahko, posebej zdaj, ko strokovno delo počiva, večkrat zapoje „V Spittalu 'no kajžico imam, notri en cimerč noj hram“. Pa je res lepo urejen „cimerček“, vsakemu ga lahko pokaže in vsak mu bo rad priznal, da ima dober okus in je svojo „hišo“, kakor on po svoji dolenjski navadi pravi svojemu stanovanju, res lepo uredil.

Poleg njega ima svojo „hišo“ Bosanec g. Jure Šarič, ki je znan

kot krojač. Prav tja do „nemškega Gradca“ so znani njegovi krojaški izdelki. Oba, g. Janez in g. Jure, sta zelo dobra in pridna, res prava fanta od fare, kakor pravimo po domače. Samo eno napako imata, da oba pojeta isti refren: „Pa kaj, ko notri prebivam koj sam“. Gospoda, poboljšati se bo treba!

V eni izmed tako imenovanih holandskih dvodružinskih hiš ob tej cesti so doma Florjančičevi. 18. januarja je tu prijel krepak fantek. Veselo sta ga sprejela mati Marija in oče Izidor. Štirje bratje in tri sestrice pa kar tekmujejo, kdo mu bo izkazal več ljubezni in pozornosti. Na Svečnico so ga krstili za Marjana. Botrovala je tudi zdaj — kot že sedemkrat prej — ga. Frančiška Fideršek, pletilja, ki stanuje v Drausiedlung, Ma-Pirkerweg 2, doma je pa iz Št. Vida nad Ljubljano. Je botrovala že 15 otrokom in pravi, če bodo kdaj njeni krščenci imeli otroke, da bi bila še kar pripravljena opravljati to delo krščanske ljubezni. Srečni Florjančičevi družini čestitamo, dobri botrici pa želimo, da bi se ji želja izpolnila.

Pa tudi žalost to pot ni prizanesla Nansenovi cesti. V eni izmed hišic, ki so jim v začetku rekli „kovačnice“, ker niso podkletene, stanuje ga. Frančiška Kržišnik, vdova po rajnem Francetu Kržišniku, ki je bil tudi dober krojač, doma so pa iz Črnega vrha nad Polhovim Gradcem. To dobro mater je 29. jan. prizadela delna kap. Kar vso govorico ji je vzela in tudi jesti ne more kaj prida, samo tekoče reči. Že prej jo je nekaj časa mučil hud revmatizem, da je le operaje se na palico hodila. V boleznj stanuje pri svoji hčeri ge. Francki in zetu g. Tinetu Habjanu ob isti cesti šte. 28. Verniki, obiskovavci vsakdanje službe božje, jo zelo pogrešajo v kapeli. Vsi skupaj ji pa želimo skorajšnjega in popolnega okrevanja.

V stanovanjskem bloku ob Nansenovi cesti šte. 2 je stanoval tudi g. Andrej Starman, doma iz Suhe pri Škofji Loki. V četrtek, 23. januarja, je bil zjutraj v kapeli pri maši in je prejel tudi sv. zakramente. Zvečer se je

oglasil še pri bratu Janezu in družini nečaka g. Lojzeta, ki stanuje tuji od tej cesti. Med drugim jim je rekel, da bo šel preko nedelje na Slov. Koroško obiskat prijatelje, in je odšel v svoje stanovanje. Potem zdravega nihče več ni videl. Sorodniki so mislili, da je šel res obiskat znanca. Nekateri so pri njem trkali, pa so slišali iz zaklenjenega stanovanja televizor in so mislili, da je pri kakšnem opravilu, pri katerem hoče biti sam. V četrtek, 30. januarja, zvečer je pa nečak g. Lojze Starman prišel in ker se stric ni oglasil, je stanovanje nasilno odprl in našel strica ležečega na tleh na pol živega. Bil je res podoben trpinu Jobu, ki je ležal na gnoju. Spravili so na pol zavestnega v posteljo. Poklicani misionar mu je dal bolniško maziljenje, potem pa ga je rešilni avto odpeljal v beljaško bolnico, kjer se ni nič več zavedel. Ker ni bilo nobenega upanja na izboljšanje, so ponoči v petek še živega, pa nezavestnega, prepeljali na njegov rodni dom na Suho pri Škofji Loki, kjer je v soboto, 1. februarja ob 2. popoldne sredi svoje družine umrl. Pokopali so ga 3. februarja ob 3. popoldne na škofjeloškem pokopališču ob veliki udeležbi prijateljev in znancev. Tudi od slovenske skupine v Spittalu se je kljub slabemu vremenu in še slabši cesti udeležilo 20 oseb. — Andrej, počivaj mirno v domači zemlji, katero si z vsem srcem ljubil tudi v tujini!

Belgija

LIEGE-LIMBURG

Zlata poroka v Genku: V juliju preteklega leta sta dobro poznana rojaka g. Komac Anton in njegova soproga ga. Marija slavila zlati jubilej svoje poroke. To je že precej redka slovesnost v rudarskih družinah. Pred oltar so spremljale 4 hčerke in 2 sinova z družinami in številnimi prijatelji. Zgledna zakonca so ob jubileju počastile tudi krajevne oblasti in tisk. Čestitkam se pridružujemo tudi mi z iskreno željo, naj ju dragi Bog ohrani pri

zdravju do skrajnih mej človeškega življenja.

V letu 1968 je g. Danijel Špendov iz Serainga sklenil zakonsko zvezo z gdč. Jacqueline Gérard. Prav tako še nismo poročali, da se je g. Virant Heini iz Mechele-na/Maas lani poleti poročil z gdč. Biserko Stivan. Obema mladima paroma toplo čestitamo in želimo božjega blagoslova.

Novi člani Cerkve: V družini Roth Louis v Liège-u so dobili hčerkico, ki jo bodo klicali Fabienne Mathilde Joseph Raymonde. Tudi v družini g. Kausa Rada so dobili hčerkico, ki se imenuje Lydia Muriel Monique. Toplo čestitamo.

Naši bolniki: V Retinne živi g. Hozjan Ivan z družinico. Pred 7 leti mu je v rudniku zdrobilo nogo. Zdravniki so se 7 let trudili rešiti njegovo nogo, a niso uspeli. V decembru so jo morali odrezati. V tej dolgi dobi je g. Ivan trpel nepopisne muke z izredno potrpežljivostjo. V preizkušnji ga je podpirala njegova žena, ki mu je vedno zvesto in ljubeče stala ob strani. Prepričani smo, da bo g. Ivan premagal vse težave in si v novem poklicu ostvaril še lepo prihodnost.

V Viemesmeeru se je v preteklem letu zgodila nenavadna nesreča, ki bi mogla imeti usodne posledice. Ko je naš rojak Patrick Avsec s sošolci in učiteljem v urejeni vrsti korakal po cesti, se je nenadoma zgrudil zadet od skrivnostne krogle. Nemudoma je bil prepeljan v bolnico, kjer so zdravniki ugotovili, da se je krogla samo za 1 milimeter izognila srcu. Kakšna sreča v nesreči! Od kod je prišla krogla? Nihče ne ve. Nihče ni slišal puškinega poka. Prišla je kot tat.

Težko operacijo na želodcu je imel g. Zornik Anton iz Micheroux. Sedaj je v domači zdravniški oskrbi. V Leutu se zdravita g. Hans Venedik, žrtev avtomobilske nesreče, in ga. Hedviga Ramšak, oba iz Eisdena.

Vsem našim bolnikom pošiljamo tople pozdrave z željo za njihovo zdravje.

Naši pokojni: V Eisdenu je nepričakovano umrl 35-letni Jožef Es, upokojeni rudar, član številne družine. Rojaki so ga v le-

pem številu spremljali na zadnji zemeljski poti. Zapušča užaloščeno mamo, brate in sestro, katerim izrekamo krščansko sožalje.

Prav tako nepričakovano se je poslovil od nas g. Albin Ribič, tudi upokojeni rudar, star 58 let. Kot 16-letni fant je šel v svet in ni več stopil na rodno grudo. Poznan je bil kot priden delavec in dober prijatelj. Vsako uslugo je hotel pošteno nagraditi.

Oba pokojnika priporočamo v molitev.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tokrat je treba zabeležiti kar dve smrti:

V Roux je nenadoma umrl, zadet od kapi, g. Ivan Vidic, po poklicu rudar, in sicer 15. decembra l. l. Zapušča ženo go. Ido Knez in tri otroke. Pokojni se je rodil leta 1918 v Jami pri Novem mestu. Bil je zaveden Slovenec in se je aktivno udeleževal v jugoslovanski sekciji krščanskih sindikatov. Vse je pretresla njegova prerana smrt. Naj mu bo lahka tujna zemlja, svojcem pa naše sožalje!

30 let starega rudarja, g. Cvetka Hictaler iz Farcienes, se je ubilo v rudniku Petit Try-Lambusart 30. januarja letos. S stropa se je utrgal velik kamen in ga smrtno ranil. Pokojni zapušča ženo in dva mala otroka. Njegova mati, ki je pred kratkim prišla iz domovine, da bi prisostvovala krstu njegovega drugega otroka, se je morala udeležiti — pogreba svojega sina! Pokojni se je rodil leta 1938 v Podsredi (Štajersko). Naj počiva v miru, svojcem, posebno materi, pa naše sožalje!

„MED NAMI“ — priloga „Naše luči“ za Slovence v zapadni Belgiji, slavi prvi jubilej: marca izide 50. številka. Prva številka je izšla 1. oktobra 1964. Ta priloga prinaša vse krajevne novice in razna obvestila za naše službe božje in ostale prireditve. Dobivajo jo vsi rojaki in rojakinje, ne glede na to, ali so naročeni na Našo luč ali ne. Izvrstno služi povezavi naših ljudi po zapadni Belgiji.

SLOVENSKA PRIREDITEV: Letošnja tradicionalna „slovenska

prireditev" (16. po številu; vrše se nepretrgoma od leta 1954) bo v nedeljo pred 1. majem, to je 27. aprila 1969 v dvorani „Familia“ v Gilly-Haies pri Charleroi. Na programu bo med drugim jubilejni nastop slovenskega pevskega zbora „Jadran“, ki slavi letos svojo 15-letnico, in zanimiva veseloigra... Točnejši program in va-bilo sprejmete v začetku aprila.

Francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob *petih* popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6° (métro: Sèvres-Babylone).

Slovenska pisarna (7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, métro: Charles-Michels, telefon 250-89-93) je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

Krščena sta bila Sophie Bachelay, hčerka Claude Henri in Tadjana, rojena Kerč, ter Bernard Avsec, sin Janeza in Elizabete, rojene Ftičar.

V zimskih mescih grede mnogi Parižani na zimski šport. Da tudi Slovenci ne zaostanemo za njimi, je Društvo Slovencev v nedeljo, 26. 1., priredilo izlet v Slovenijo pod vodstvom g. Makovca. V Klubu mladih smo imeli skioptično predavanje o lepota Slovenije. Lepe slike so nas ob prijetni domači glasbi popeljale v kraje naše domovine in je naš „izlet“ kar prehitro minil za vse,

zlasti še za Dolenjce, ki pa so ob slikah pogrešali cvička.

Leto dni po smrti svoje žene je 5. 1. nenadoma umrl Claude Margo in bil pokopan 8. 1. Vsem njegovim izrekamo svoje sožalje.

ST. JEAN-DE-BRAYE (Loiret)

1. 2. sta se poročila Jurij Matko in Marija Hozjan, oba doma iz Odrancev, in istočasno je bila krščena Nathalie, hčerka Venčeslava Horvat in Simone, rojene Matko. Cerkveno slavje smo v pristnem domačem vzdušju nadaljevali na Matkovem domu. Slika boste pa videli v prihodnji Naši luči.

LA MACHINE (Nièvre)

V nedeljo, 16. marca, bo sveta maša, h kateri ste vsi prijazno vabljeni.

MONTCEAU-LES-MINES

(Saône-et-Loire)

16. decembra je bil v Montceaux-Mines pokopan Alojz Bradač. Pokojni je bil rojen leta 1905 v Dolenjskih Toplicah pri Novem mestu. V Francijo je prišel leta 1928. Najprej je delal v rudniku v La Machine, nato v raznih drugih rudnikih, naposled v Montceau-les-Mines, kjer se je poročil z Justo Omerzel, doma iz Rajhenburga. Bil je dober mož in skrben oče. Pred letom se mu je izpolnila želja, da je še obiskal svoj rojstni kraj, potem pa ga je rudarska bolezen priklenila na posteljo in izžrpala. Zapušča žalujočo ženo in dva sinova. Vsem izrekamo svoje globoko sožalje.

Pok. Alojz Bradač iz Montceaux-les-Mines.

PAS-DE-CALAIS

V februarju je že čas, da se vprašamo, kam bomo letos poromali, kajti vsako leto se množi število naših romanj. Za Lurd je odločitev že padla: bo od 2. do 11. junija. Dolej se je prijavi-lo že 26 romarjev. Gotovo bo šla ka-ka skupina v Lurd v avgustu ob romanju naših ljudi iz domovine. Z željami in predlogi ne čakajte predolgo, ker je treba posebno v mesecih večjih romanj pravočasno preskrbeti hotele z zmerno ceno.

Gotovo bomo šli na božjo pot v sosednjo Belgijo v Bonsecours. Tudi vseslovenskega romanja iz severne Francije na Loretto

Od leve na desno: Ob krstu Sophie Bachelay-Kerč v Parizu. — Skoraj bi rekli, da se Vida Posega zaveda pomembnosti sv. krsta, ki ga je pravkar prejela. — Jožica Grm in Mate Kuvek sta se v zakonu podala na skupno življenjsko pot. — Ob „šanku“ v Klubu mladih je vsako nedeljo dosti prometa in Hine kar za-skrbljeno gleda, če je dovolj nakupil.

15. avg. ne bo manjkalo. Za druge kraje pa prosimo predloge. Če je skupina 30 udeležencev, je romanje možno prirediti, le pravčasno je treba javiti.

Postni čas nas kliče na duhovno obnovo in pripravo za Veliko noč. Porabili bomo v ta namen zlasti nedeljske in sobotne popoldneve.

Duhovne obnove se bodo vršile v sledečem redu:

Tourcuoing, v nedeljo, 2. marca, ob 17. uri v kapeli 99 rue Austerlitz.

Armatieres, v nedeljo, 9. marca v cerkvi Male Terezije ob 16.30.

Lille, v nedeljo, 16. marca, v kapeli des Oevres, poleg stolnice, ob 16.30.

Landas, v nedeljo, 23. marca, ob 16.30.

St. Pol-sur-Ternoise, v petek, 28. marca, ob 19. uri v kapeli sester.

Vendin-le-Vieil Fosse-8, v soboto, 29. marca, ob 17. uri.

Vingles, v soboto, 29. marca, ob 18. uri v cerkvi sv. Lavrencija, Cité du Pont.

Croisilles-Scaust St. Mein, v nedeljo, 30. marca, ob 19. uri.

Sporočite, če bi kje še želeli skupno slovensko spoved! Obvestite duhovnika zlasti o vseh bolnih, da jih pokrepča nebeški Zdravnik.

12. januarja je krstna voda obšla v Liévinu Bruna Nikolova. Očetu Petru in materi Danici Muže naše čestitke.

V Liévinu so si 1. februarja obljubili zvestobo in si podelili zakrament sv. zakona: Jean Ma-

rie Hribovšek in Arlette Benezit, Stanislav Rezec in Monika Umek. Obema paroma naše najlepša voščila in želje na življenjsko pot.

27. januarja smo spremili v Noyelles-sous-Lens k večnemu počitku ob veliki udeležbi naših rojakov Feliksa Steplowskega, ki je odšel v večnost 24. januarja v svojem 64. letu starosti.

29. januarja je v Bruay-en-Artois preminila 73-letna Antonija Klembas, rojakinja iz Tržiča. Pokopana je bila na pokopališču fosse 6 1. februarja ob lepi udeležbi rojakov in domačinov. Vsem je bil znan njen tihi in dobri značaj.

Naj jima bo lahka tuja zemlja, naj se odpočijeta v Gospodu!

OB LUKSEMBURGU

GIRAUMONT. — Ni še leto dni, ko smo poročali o smrti tasta Radičevega Stanka; zadnjega januarja tega leta se je pa za vedno poslovil od nas tasta Radičevega Rudolfa, rudar Jurjavčič Ferdinand. Zdravili so mu srce v bolnišnici v Briey, toda to srce, ki je bilo težko prizadeto zlasti po tragični smrti edinega sina, je končno opešalo. Bog daj pokojnemu večno plačilo, ženi, hčeri in zetu pa izrekamo na tem mestu naše iskreno sožalje.

TUCQUEGNIEUX-MARINE. — S težkim srcem smo prejeli vest, da se je 9. januarja v ljubljanski bolnišnici preselil na drugi svet naš bivši izseljenski duhovnik gospod župnik Anton Švelc. Bil je priljubljen in gorenjsko odlo-

čen v borbi za delavske pravice. Njegova zasluga je, da je rudnik obdržal v svojih stanovanjih vdove umrlih rudarjev. Zaradi odločnosti in trdne vere v pravičnost je moral veliko pretrpeti. Rad je hodil na božjo pot v Lurd. O njegovi zgodovinski pridigi, ki jo je imel na tej božji poti leta 1967, smo svoj čas poročali. Takrat nas je prosil, naj veliko molimo zanj in za vse duhovnike. Skušajmo ugoditi njegovi prošnji! Naj mu Vsemogočni obilno povrne za njegovo res ogromno delo za nas Slovence v tujini!

Bog je poklical k sebi tudi dobro Žigonovo mamo. Rojena je bila 8. januarja 1904, umrla pa tudi 8. januarja, ko je izpolnila 65 let. V boleznih je veliko trpela ter končno zapustila to solzno dolino lepo spravljena z Bogom. Hčerkama in njih družinama, ki sta tako lepo skrbeli za rajnko in ji tako lepo stregli, naj velja naše resnično sožalje.

O pokojnem rudarju Janezu Požlepu smo brali že v zadnji „Naši luči“. Bil je iz Aumetza, poznali smo ga pa dobro tudi v Tucquegnieux, saj je bil njegov dom tudi dom slovenskih duhovnikov in učiteljev, katere je z dobro ženo gospo Zefko vselej tako gostoljubno sprejel. Bog plačaj!

G. Rudolf Tomc pa ni zapustil nas, ampak rudnik. S svojo pridnostjo se je povzpел do uradniškega mesta in bil dolgo let celo šef pisarne. Brez dvoma mu je dala to pridnost njegova dobra mama, ki se je bila pred leti na cesti smrtno ponesrečila. Želimo

g. Tomcu, da bi dolgo let užival zaslužen pokoj v sreči in zdravju.

ZADNJI POZDRAV BIVŠEGA IZSELJENSKEGA DUHOVNIKA G. ANTONA ŠVELCA

Dobrih osem let je vneto deloval med slovenskimi izseljenci v Franciji na verskem, kulturnem in socialnem področju. Urednik „Naše luči“ bi bil v veliki stiski s prostorom, ako bi hotel vsaj v glavnem orisati delo in ogromne žrtve pokojnega župnika za boljše življenje rudarjev, zato naj omenim samo njegovo zadnje pismo, ki mi ga je pisal za božič 1968. Napisal ga je z rdečim svinčnikom, česar ni prej nikdar storil. Najbrž zato, ker slučajno ni imel drugega pri roki, vendar me je spreletela neka čudna slutnja, ko sem zagledal njegove rdeče črke. Vsebina pisma je pa sledeča:

Rateče, 16. 12. 1968

Dragi Janko!

Iz poštnega žiga vidim, da ste bili pri vas zbrani, ko ste mi poslali prijazne pozdrave in voščila za božič in novo leto. Tudi jaz se vas vseh večkrat spominjam in vašega zaslužnega dela za izseljence. Izroči v mojem imenu vsem prav lepe pozdrave in voščila!

Imam se kar dobro. Nič se ne morem pritožiti ne glede zdravja ne glede ostalega. Dela je obilo, posebno z mladino, čas pa tako hitro beži, da ne utegnem misliti na prihodnost. Molimo, da bo za nas ugodna!

Še enkrat prav lepe pozdrave vsem, posebno pa Tebi in ženi.

Anton Švelc

Ali ni zanimivo, da se je gospod še mesec dni pred smrtjo čutil zdravega in zadovoljnega? Takega sem videl tudi pred štirimi meseci v Lurdu. Takrat mi je rekel, kar je omenil še v enem poznejšem pismu, da se zelo veseli poletja, ko pojde zopet v Francijo in ko bo obiskal Aumont, Tucquegnieux, Giraumont in druge slovenske naselbine, kjer je svoj čas deloval kot izseljenski dušni pastir. Božja volja je bila drugačna.

Ako nam bo dano, da bomo tudi letos poromali k lurški Materi božji, bomo pri votlini mislili tudi na Te, saj si bil res naš skrbni oče, dobrotnik in velik prijatelj. Zbogom!

J. J.

IZ VZHODNE LOTARINGIJE

Iz naše pisarne:

V začetku novega leta smo si iz srca želeli, da bi bilo srečno, zdravo, veselo. Med mnogimi, ki so prihajali v našo pisarno, pa sem videl objokane obraze: naznanili so mi smrt svojih dragih.

Pogreb za pogrebom se je vrstil:

2. 1. smo spremili na pokopališče v Merlebachu 82 let staro Heleno Oblak, vdovo po Jožefu Hoffstetter. Dobra žena je imela sina Herberta — hromega, ki mu je s čudovito materinsko ljubeznijo stregla, čeprav je bila sama

bolehna, slabotna — skoraj obupana. Lepo pripravljena je pred božičnimi prazniki še prejela sv. obhajilo — tako je s tolažbo v srcu nadaljevala svoj križev pot do svojega odhoda iz te solzne doline.

9. 1. je žalost napolnila družino Grčar, ko so zvedeli, da je umrl njih oče Alojzij, rojen 19. 6. 1893 v Sp. Palovičah pri Kamniku. Dolgo let je le s težavo hodil mimo naše Misije v mesto in nazaj. Rad se je oglasil v naši pisarni, rad je prihajal k slovenski sv. maši, dokler je mogel. Doma je imel krasen vrt, poln lepih vrtnic, silno je ljubil svojo domovino, stalni dopisnik Izseljenske matice je bil, prav tako pa je ljubil tudi Marijo z Brezij, h kateri je prihajal leto za letom v Habsterdick. Dokler je bil še bolj zdrav, je bil navdušen igralec šaha, ugleden član šahovskega kluba. V nedeljo, 12. 1., je bila velika cerkev v Merlebachu zelo polna — razna društva, znanci in prijatelji so prišli k pogrebu. Žena Frančiška in vsa družina pa je prejela sv. obhajilo med sveto mašo. S tem so darovali več, kot so vredni vsi venci tega sveta. Žena je dala tiskati lepe podobice in mu zapisala v slovo: „Dragi soprog in oče mili, ki smo iskreno ga ljubili. V tej hišici zdaj od počiva, ali duh mu srečen v raju sniva. Nad zvezdami se Ti raduješ, po zlobnem svetu ne žaluješ. Nazaj srce Ti ne želi, počivaj v miru brez skrbi! Žaluojača žena in otroci.“

14. 1. je v Creutzwaldu umrla 81 let stara naša mati Marija Korošec. S svojo pridnostjo je s prav tako pridnim možem, ko je še živel, in s svojimi ljubimi otroki sezidala ljubko hišo na poti proti Hamu, prihajala rada k slovenski sveti maši v kolonijo Neuland, nenadna smrt pa jo je ločila od družine in od nas. 16. 1. je bila pokopana v župniji Ham sous Varsberg.

18. 1. je umrl v Wahlscheidu pri Sarrebourgu 67 let stari Gradič Jožef. Cerkveno je bil pokopan dva dni nato v isti župniji. Dolgo let je stanoval v Habsterdicku. Bil je dobro poznan kot skrben oče svoje velike družine.

20. 1. je po daljšem bolehanju

Zanete Vizant iz Ossen pri Lurdes in Gaston Labathier, a Duran, ob svoji poroki v Lourdesu.

umrla mlada mati Stanislava Urbija, rojena Čeligoj, stanujoča v Hombourg-Haut, Cité des Chênes. V 38. letu je srčna kap končala njeno življenje, ki so ga spremljale razne težave. Previdena s svetimi zakramentu je odšla v večnost. Cerkevno pokopana je bila 22. 1. v župniji Hombourg-Haut. Podpisani je ravno takrat imel črne svete maše v Aumetzu in Tucquegnieux za svojim sošolcem g. Švelcem, ki je 8 let deloval v omenjenih krajih kot izseljenski duhovnik.

24. 1. je odšla po večno plačilo 71 let stara mati-vdova Jeruc Neža, rojena Debevec. Po smrti moža Antona je živila v miru in zadovoljstvu pri svoji hčerki, zadnja leta v Rosbrucku. Dobra hčerka Antonija je vse storila, da bi bolehn materi olajšala življenje. Težka ura ločitve je prišla, lepo previdena s svetimi zakramenti je bila mati pokopana 27. jan. na Hochwaldu, kjer počiva tudi njen mož.

1. febr.: dan žalosti za župnijo Freyming, Merlebach in okolico. Ločila se je od nas Julka Dežlak, poročena Schulz, daleč naokrog znana pod imenom „Julči“. Večkrat je bila že bolna, pa se je zopet pozdravila, zdaj ji pa tudi v bolnici niso mogli več pomagati. Rada je pela povsod. Dokler je bila mlajša, je prihajala k cerkvenemu zboru „Slomšek“, pozneje pa zaradi bolehnosti tega ni mogla več, pač pa je ostala še kot dobra pevka pri pevskem društvu „Triglav“. Kjer je bilo le treba, je priskočila na pomoč: v cerkvi v Freymingu je veliko pomagala; kadar v župnišču ni bilo kuharice, je pomagala; veliko dobrega je naredila za misijone, posebno pa je bila dobra za slovenske in domače duhovnike. Slovenski duhovniki so bili vedno sprejeti kot bratje. Kamor koli je prišla, je prinesla veselje in zabavo. Ni čuda, da je imela ogromno spremstvo pri pogrebu. Pri maši je čez 80 oseb darovalo obhajilo zanjo. Pevsko društvo „Triglav“ je z lepim petjem, zastavo in izredno veliko udeležbo pokazalo, da ji je hvaležno za njeno delo. V boleznih in drugače ji je z velikodušnim srcem pomagal v vseh stvareh njen dobri

mož Valentin, ki je pri pogrebu v Freymingu veliko trpel ob zadnjem pozdravu. Cerkveni zbor „Slomšek“ bo na 30. dan njene smrti priredil posebno mašo za svojo bivšo pevko. Dan bo pravočasno objavljen pri slovenski službi božji in v časopisih.

Vsem dragim rojakom, ki so zgoraj omenjeni, želimo večni mir in pokoj, vsem sorodnikom pa izražamo globoko krščansko sožalje.

Druga poročila iz naše pisarne bodo objavljena prihodnjič. Tu le še važna opomba: Ko boste dobili to poročilo v roke, bo že postni čas, priprava na velikonočne praznike. Narava bo počasi oživila, spomladanske cvetlice bodo svoje glavice dvignile k soncu. To je čas, da se tudi mi pripravimo za Veliko noč. Po kolonijah bodo zopet svete maše, pred sv. mašo spoved, da vstane tudi naša duša, da se naše srce pomiri in da dobimo pomoč za težko življenjsko borbo. V vseh kolonijah bodo svete maše označene. Tu omenimo samo nove kolonije:

2. marca (nedelja) bo sv. maša v Farébersviller Cité ob 16. uri, eno uro prej spoved.

23. marca (tiha nedelja) bo sv. maša v Behren Cité Sud ob 16. uri, eno uro prej spoved.

30. marca (cvetna nedelja) bo sv. maša v Cité des Chênes ob 16. uri, pred mašo spoved.

Ko to berete, si zapišite v kalendar. Pridite in pridite pravočasno! Lepega sonca, lepe pomladi v naravi in duši Vam želi

Vaš Stanko iz Merlebacha.

Italija

RIM. — Kot vsako zadnjo nedeljo v mesecu so se tudi 26. januarja zbrali Slovenci v Rimu, da se spomnimo molitvene osmine za zedinjenje kristjanov, obenem pa 1100-letnice smrti sv. Cirila, ki je umrl 14. februarja 869 v Rimu ter so ga pokopali v baziliki sv. Klementa. Slovenci so se zbrali k vzhodnemu bogoslužju, ki sta ga darovala gg.

Jože Markuža in Roman Žužek DJ. Pel je oktet iz Slovenika. Vsa liturgija in petje je bilo v slovensščini, tako da smo mogli vsi prisluhniti lepim melodijam in besedam.

SLOVENIK. — Mons. Kunstelj je zapisal glede „Slovenika“ med drugim, tudi tele misli:

„Narod, ki mu manjka v boju za življenjski obstanek zunanje sile, jo more nadomestiti z notranjo, duhovno močjo. Roditi mora zadostno število sposobnih inteligentov, da ustvarjajo v znanosti in umetnosti, potem pa tudi posredujejo svetu in lastnemu narodu iz svojih zmožnosti.

K zrelosti vsakega naroda more in mora prispevati tudi Cerkev. Nepristranski zgodovinar bo za Slovence mirno lahko potrdil, koliko so Cerkev in duhovniki prispevali.

Razumljiv je poziv, da bi tudi slovenska Cerkev zgradila zavod, kjer bi se duhovniki usposobili za znanstveno delo. Kje to lažje doseže kot na papeških univerzah v družbi z drugimi narodi? Za to pa potrebuje prostor, kjer bi se taki duhovniki mogli posvetiti študiju.

Ko se bo število slovenskih slušateljev na papeških univerzah množilo vedno bolj, bomo tudi vedno bolj čutili potrebo, da se zgradi zanje poseben zavod.

„Slovenik“ moramo pozdraviti ne samo kot zavod, ki bo nudil slovenskim študentom na papeških univerzah zatočišče, ampak tudi kot slovensko kulturno ustanovo.“

Nizozemska

Odbor Društva sv. Barbare v Hoensbroeku vodijo letos isti možje kot lani. G. Jožko Resnik je predsednik; g. Anton Lavrič, podpredsednik; g. Selič Franc, tajnik; g. Britovšek Leo, drugi tajnik; g. Zeleznik Filip, blagajnik; g. Ulaga Artur, drugi blagajnik; g. Zeleznik Franc, preglednik; g. Filip Zeleznik, zastavonoša. Društvo bo letos slavilo 40-

Gospod Franc Kozole iz Rožnega pri Rajhenburgu in ga. Ana, roj. Šumbera iz Morave (Češkoslovaška) sta praznovala zlato poroko v Nuth-u (Nizozemska).

letnico svojega delovanja. Zato vabimo vse rojake, posebno še mlajši rod, da se složno zberejo okrog odbora v delu za našo skupnost v tem kraju.

Naši bolniki: V bolnici v Kerkrade se zdravi ga. Čebin iz Eyselshovena. V Lindenheuvelu pa je zbolel g. Kropivšek Janez. Obe-ma želimo skorajšnje ozdravljen-je.

njujno da je to vedno nedelja. Le v primeru, če res ne gre drugače, lahko gospodar podaljša delovni čas za 2 uri dnevno. A te ure mora posebej plačati kot nadure ali pa dati uslužbencu ob prvi priložnosti prav toliko ur prostega časa. — Nekoliko drugačni so predpisi za delo v poljedelstvu, vrtnarstvu in podobnih obratih.

*

P. J. nam piše: Moj kolega je zaposlen v Nemčiji, a pri jugoslovanskem podjetju. Zanima ga, ali so v Nemčiji plačani tudi cerkveni prazniki.

Odgovor:

1. zakon, sprejet 2. 8. 1951, določa, da pripada vsem delavcem brez razlike tako imenovano „praznično plačilo“ (Feiertags-geld) za vse državno priznane praznike. Pravico do tega plačila pa izgubi delavec, ki neopravičeno izostane od dela na zadnji dan pred praznikom ali na prvi delovni dan po njem.

2. državno priznani prazniki v Nemčiji so:

a) v vseh deželah: Novo leto, veliki petek, velikonočni ponedeljek, Vnebohod, 1. maj, binkoštni ponedeljek, 17. junij, Božič in sv. Štefan;

b) v nekaterih deželah pa še: Trije kralji, Telovo, Vnebovzetje, Vsi sveti in protestantski dan molitve in pokore v novembru.

BADEN

V Rastattu je postal član katoliške Cerkve mali Peter Kotar, sin Antona in Germane, roj. Peternel. Stric g. Peternel iz Gaggenau je pritrdilno odgovarjal v imenu malega nečaka. Tako složno naj mali tudi v življenju stopa v varstvo vere do resnične sreče!

POSARJE

Bratca Štefana je dobila do-brosrčna Beate v Frankenholzu. Krstno slavje so pripravili v Fleisingerjevi hiši. Očka Franc in mamica Christa, roj. Prowalt, sta sprejemala čestitke navzočih gostov. Botrica je bila ga. Jere-nec.

HESSEN

V Darmstadtu sta si 5. febru-arja obljubila večno zvestobo gdč. Magdalena Kisovec z Belega gri-ča pri Mokronogu in g. Jože Knez iz Raven pri Prevaljah. Priči sta bili gg. Anton Novak in Mirko Vetter. Naj ju iskrena medseboj-na ljubezen spremlja v življenju!

V Vidmu pri Ptujtu sta se po-ročila g. Štefan Horvat iz Čren-sovca in gdč. Martina Veronik iz Vidma. Mnogo sreče!

WÜRTTEMBERG

Naraščaj: Zakonca Ivan in Pavla Golčer, roj. Metličar, stan-jujoča na Stuttgart-Degerlochu sta dobila hčerko prvorojenko, ki je bila krščena v cerkvi St. Maria v Stuttgartu z imenom Rozvita; zakonca Franc in Ama-

Nemčija

Pravni nasveti:

B. A., slovensko dekle, zapo-sleno v nekem zavodu, nam piše: Zaslužim zelo malo. Lani je znašal moj mesečni bruto zaslužek 527.— DM, izplačano pa sem do-bila le 200.— DM. Letos mi bodo dali 50.— DM več. Najbolj me pa moti, da delovni čas ni točno določen. Delati moram tudi po 16 ur. Prosto imam le vsako dru-go nedeljo.

Odgovor:

Za nemške razmere je zaslužek res skromen. Vendar pa ne sme-mo pozabiti, da vkljub vsemu zaslužite okoli 60.000 dinarjev poleg hrane in stanovanja. Ob-vezne dajatve, ki Vam jih go-spodar odvajajo, znašajo v Vašem primeru okoli 125.— DM (50 za dohodninski in 5 DM za cerkveni davek, 70 DM pa za socialno za-varovanje), ostalo (torej okoli 200 DM) Vam odračuna za hrano in stanovanje. — Glede delovne-ga časa nemški zakoni določajo sledeče: če tarifne pogodbe ne določajo drugače, znaša delovni teden 48 ur. To velja tudi za go-stinske in sorodne obrate. En dan v tednu mora biti prost, ni pa

Po krstu Florijanove Katarinice v Ayingu.

Slovenka Andre Ana si je v Konstanzu za prosti čas izmislila poseben hobi. Luske borovih storžev različne velikosti in različnih barv lepi na leseno podlago v obliki živali, posebno ptičev. Z istimi oblepi tudi zunanje stene vaz in jih s tem opleša. Na sliki jo vidimo, kako njena umetniška roka oblikuje divjega petelina. Gospa Andre je svojo originalno umetnost v Konstanzu tudi javno razstavila in žela veliko občudovanja obiskovalcev.

lija Drobež, stanujoča v Bad-Canstattu, pa hčerko Sabino, prav tako prvorojenko, ki je bila krščena v cerkvi Hl. Geist v Stuttgartu. V Unterhausenu sta dobila hčerkico Andrejo Jurgec France in Marija, v Tübingenu hčerkico Patricijo Gorjup Ciril in Angela, v Holzmadenu hčerkico Margito Milar Stanko in Marija. Krst prvih dveh je bil v Pfullingenu, Milarjeve Margite pa v Kirchheimu. — Tople čestitke!

Pred oltar so šli: v Göppingenu: Bizjak Maks iz Črne na Korškem in Posavec Terezija iz Podturna na Hrvaškem; v Esslingenu: Napret Kristina iz Rečice v Sav. dolini in Hohlbauch Werner iz Thomashardta; Farič Marija iz Bempflingena, po rodu iz Kicarja pri Ptuj, je vzela za moža Pleier Gerda iz Augsburga, Smodiš Marija, ki je na delu v Betzingenu, pa se je šla poročiti s sovaščanom Tkalec Francetom iz Melinc v domačo župnijo Beltinci v Prekmurju. — Vsem novoporočencem želimo lep začetek skupnega življenja in srečo na skupni življenjski poti!

Smrt je zopet žela med nami in sicer je po svoji strahotnosti preseгла vse dosedanje primere. V soboto, 11. januarja, popoldan je v Nagoldu, kjer imamo vsako drugo nedeljo v mesecu slovensko mašo, prišlo do strašne eksplozije kotla neke pivovarne. Pogled na poslopje, v katerem se je to zgodilo, spominja na zombardirana mesta v pretekli vojni. Drobcji kotla, kamni, kosi železa, stoli in kozarci po sosednih gostilnah, šipe oken, vse križem je frčalo, celo ljudi je dvignilo od tal in jih premetalo sem in tja. Kaj je bilo vzrok nesreče, menda še ni znano. Prva poročila so domnevala, da to ni bilo mogoče drugače, kakor da si je kak neznanec dajal opravka okoli kotla in pri tem pritisnil na napačen gumb. Tega policija sedaj išče. Učinek eksplozije je segel do pol kilometra daleč in bolj ali manj poškodovanih je bilo 150 hiš. Skupne škode, sodijo, je bilo nad dva milijona mark, težko ranjenih pa je bilo 35 oseb.

V 20 metrov oddaljeni kavarni „Venedig“ je sedel Slovenec Stane Kavčič s prijatelji pri kozarcu piva. Težak kamen ga je zadel v hrbet, tako da je kar obležal in se ni več gnil, kmalu nato pa v bolnici umrl.

Doma je bil iz Žirov, prav tako kakor zadnji, ki je iz naše vrste pred njim šel v večnost, Roman Žust. Prišel je bil v Nagold kot avtomehanik šele pred kratkim. Policija je našla v njegovi listnici pismo ženi, v katerem ji med drugim piše: „Tukajšnje delo me veseli in tudi ljudje so zelo dobri. Danes se hočem prvič z njimi malo razveseliti pri kozarcu piva.“ Zaključilo se je pa tako nesrečno. Človek obrača, Bog pa obrne!

Star je bil 48 let. Prepeljali so ga v domovino, kjer zapušča ženo in menda par otrok. Njim naše sožalje, on pa naj v miru počiva v domači zemlji in tam čaka vstajenja v lepše, večno življenje!

Iz božičnih počitnic v smrt: Rokjak Potočnik France, doma v Stahovici pri Kamniku, star 31 let, je prebil božični dopust v domačem kraju. Na povratku v Nem-

čijo se je pri Nürtingenu s svojim mercedesom smrtno ponesrečil. Treščil je skupaj z avtom dveh grških delavcev, ki sta prav tako izgubila življenje. Ker se je nesreča zgodila ponoči in so bili vsi udeleženci mrtvi, policija ni mogla ugotoviti, kdo je nesrečo zakrivil.

Truplo pokojnega Franceta Potočnika je bilo prepeljano na domače pokopališče v Stahovico. — Sorodnikom v Nemčiji in doma naše iskreno sožalje.

Slovenski večer v Ravensburgu — otvoritev knjižnice: Nedelja, 26. januarja, bo ostala našim delavcem in delavkam ob Bodenskem jezeru še dolgo v spominu. Tega dne se jih je zbralo nad 200 pri otvoritvi slovenske knjižnice v Ravensburgu. Slovenski večer so pričeli z narodno himno „Hej, Slovenci!“. Proslava je bila v krasno prenovljeni dvorani Kolpinghausa. Pozdrave našim delavcem sta ob tej priložnosti izrekla direktor Kolpinghausa, gospod Jansen, in zastopnik mestnega dekana, kaplan Reuter.

Da je knjižnica našim delavcem v Ravensburgu potrebna, dokazuje dejstvo, da so si še isti večer izposodili 27 knjig. Kolpinghaus pa je s tem postal tudi

Omerzel France in Kostanjeka in Vogrincec Silva iz Kapele, sta se poročila v Kirchheimu v Nemčiji.

Farič Marija, rojena v Kicarju, in Pleier Gerd iz Augsburga na poročni dan v Ulmu v Nemčiji.

slovenski center. Enkrat na mesec je Slovincem na razpolago dvorana za družabne večere, skioptična predavanja in filme. Slovenski župnik pa ima tudi svojo sobico, kjer stoji knjižnica in kjer lahko rojake sprejema.

BAVARSKA

Pustna prireditev je bila 2. februarja v Augustinerkeller. Zbralo se nas je 500 Slovencev in treba je reči, da je bilo zares domače in prijetno. V začetku smo že mislili, da se nam bo večer pokvaril, ker niso prišli vsi člani orkestra, no, potem je bilo pa toliko muzikantov, da se vsi skoraj zvrstiti niso mogli. Igrali so skoraj same domače melodije — in prav tega si naši ljudje žele. Srečk za srečolov je bilo toliko kot še nikdar doslej, pa vse so bile razprodane in še zmanjkalo jih je. Glavni dobitki so „odšli“ prvi na Primorsko, drugi na Štajersko, tretji pa v Ljubljano. Pa tudi tolažilni dobitki so bili lepi in kar dvesto jih je bilo. Mogoče so tudi kranjske klobase pripomogle, da se nam je zdelo vse še bolj domače. A nikakor ne gre pozabiti nekaj posrečenih nastopov s petjem, verzi in instrumenti. Če še to omenimo, da je bila dvorana okrašena zares okusno, si je že mogoče predstavljati, da je bilo lepo.

Pri *debatni uri* v februarju, ki se je je udeležilo spet lepo

število naših ljudi, nam je prof. Ambrožič iz Kanade razlagal, kako razlagamo sveto pismo. Šele ob takem predavanju strokovnjaka človek zasluži, kakšna bogastva se skrivajo v svetem pismu.

Skioptično predavanje nam je posodil g. Vinko Zaletel. Gledali in poslušali smo njegova doživetja na Poljskem in Češkem pred dvema letoma. Polna dvorana je z zanimanjem sledila predavanju. Posebno nas je vse pretresla zgodba p. Maksimilijana Kolbeja. Gospodu, ki nam je predavanje posodil, smo močno hvaležni.

V Weilheimu je bil *krščen* Michael Repnik, sin Slavka in Rozi, roj. Veličič. Vsa družina je bila krepkega fantka zelo vesela. Tudi mi mu želimo vse dobro v življenju, staršem pa naše čestitke!

Švedska

Krsti:

Borås. — Dne 16. novembra lani je prejel krstno milost v tukajšnji katoliški cerkvi Roland Košak. Oče Ivan je doma iz Strtenice pri Zibiki, mati Marija, roj. Lorger, pa iz Vinskega vrha pri Slivnici. Botra sta bila g. Martin in ga. Mira Košak iz Nässjö. Krstil pa je tukajšnji župnik g. Rainer Kunze.

Göteborg. — V soboto, 18. januarja, je po sv. krstu postala otrok božji Erika Jablanovec, hči Feliksa in Magdalene, rojena Maurič, ki sta oba doma od Sv. Benedikta v Slov. goricah. Botra je bila ga. Alojzija Škrube iz Dravograda, Erikina teta.

Krščencema in njunim staršem mnogo sreče in božje milosti!

Naši rajni:

Malmö. — V soboto, 25. jan., je na svojem stanovanju v Malmö nenadoma preminil g. Ivan Župec, doma iz Gorenjske, star šele 42 let. Sicer že dolgo ni bil prav trdnega zdravja in je zlasti zadnja leta precej bolehal, vendar je smrt nastopila nenadoma, saj so nekateri še isti dan opoldne z njim govorili. Zapušča

vdovo go. Marijo in mladoletnega otroka. Na Švedsko je prišel pred več leti, da si tu ustvari novo življenje in dom, toda božji načrti so bili drugačni. Na zadnji poti so ga v sredo, 5. februarja, spremili slovenski prijatelji in drugi znanci. — Vdovi in otroku ter vsem sorodnikom izrekamo iskreno sožalje. Njemu pa želimo, naj počiva v božjem miru!

Spored sv. maš v marcu in aprilu (post in Velika noč):

2. nedelja v marcu (9. 3.): Jönköping 18, Värnamo ali Nässjö ob 11; 3. nedelja v marcu (16. 3.): Norrköping ob 12,15; 4. nedelja v marcu (23. 3.): Olofström; 5. nedelja v marcu (30. 3.): Örebro ob 11 30, Eskilstuna ob 17; 1. nedelja v aprilu (Velika noč): Malmö in Landskrona ali Hälsingborg; velikonočni ponedeljek (7. 4.): Hälsingborg ali Landskrona; 2. nedelja v aprilu (13. 4.): Göteborg ob 17. uri.

Na cvetno nedeljo (30. 3.), na Veliko noč (6. 4.) in na belo nedeljo (13. 4.) bova dva slovenska duhovnika, ker nas pride obiskat generalni direktor slovenskih izseljenjskih duhovnikov. Vsaj v

Ko je Rancingerjev oče prišel na obisk k svojemu sinu v Värnamo na Švedskem, je fotograf ujel tole sliko za spomin: štirje moški rodovi, oče, sin, vnuk in pravnuk. Bil je deležen sadov blagoslova iz sv. pisma, da bo videl otroke svojih otrok do tretjega in četrtega rodu.

Malmö in v Göteborgu bo več govorov za velikonočno duhovno obnovo.

Postni čas:

Ko boste prejeli to „Našo luč“, bomo že sredi postnega časa. Po novih olajšavah, ki jih je sv. Cerkev dala glede posta, tega pravzaprav skoro več ni, razen na pepelnico in véliki petek. S tem pa ni rečeno, da postnega časa več ni. Nasprotno, sv. Cerkev nam naroča, da si na drug način naložimo prostovoljno pokoro, če se ne postimo. Mnogo možnosti je, vsak sam zase najbolj ve, kaj si lahko naloži.

Tukaj naj omenim en način, ki bo vam v dušno korist in v korist katoliški Cerkvi na Švedskem.

Kot morda veste, kat. Cerkev na Švedskem ne prejema nobene pomoči od države, pa tudi od drugod nima nobene redne podpore. Ekonomsko se mora vzdrževati v glavnem s tem, kar verniki sami prispevajo, ali bi vsaj moralo tako biti. Vem pa (tukaj govorim na splošno o vseh katoličanih na Švedskem brez ozira na njih narodnost), da v mnogih župnijah zelo malo vernikov redno plačuje letni prispevek za vzdrževanje Cerkve (ali „kyrkoskatt“, da navedem nepriljubljeno besedo, ki je tukaj v navadi za to reč).

Morda ne veste tega, da je v mnogih deželah, tako n. pr. v Združenih državah Sev. Amerike, plačevanje redne pomoči Cerkvi ena izmed cerkvenih zapovedi, ki veže v vesti ravno tako kakor sv. maša ob nedeljah ali pa prejetje sv. zakramentov.

Tukaj do sedaj še ni tega, vsaj slišal nisem. Mislim pa, da to tudi tukaj veže v vesti vsakega katoličana, ki na Cerkev kaj dá. Kako naj duhovniki hodijo redno poučevat verouk vaše otroke, kako naj vzdržujejo cerkve, kapele in župnišča za službo božjo in za verske organizacije, ako ne morejo računati na redni prispevek svojih vernikov? Poleg tega vsi vem, da je tukaj vse dražje kot kje drugje, torej je treba za isto stvar mnogo več sredstev. Pomislimo tudi, da je večina tukajšnjih duhovnikov iz dežel, kjer bi

doma živeli v neprimerno bolj-ših ekonomskih razmerah kot tukaj. Če so torej oni bili pripravljeni doprinesiti to žrtev, je primerno, da tudi verniki prispevajo vsaj to, da Cerkev s svojimi rednimi prispevki podprejo.

Prepričan sem, da mnogi izmed vas to že delate. Kdor pa tega do sedaj še ni storil, bi bil primeren način pokore v postu ta (vsaj eden izmed več), da bi ob priliki poslal ali pa osebno izročil svoj prispevek katoliški župniji, v katero pač spada.

Danes se toliko poudarja, da se mora Cerkev vrniti nazaj v dobo prve gorečnosti in se navzeti duha apostolske dobe in prvih stoletij Cerkve. Če pa beremo v sv. pismu „Apostolska dela“ in zgodovino prvih stoletij Cerkve, vidimo, da je bila ena izmed značilnosti ravno ta, da so verniki sami Cerkev vzdrževali, vsak po svojih močeh.

Po drugi strani se danes poudarja potreba in dolžnost vernikov, da sodelujejo pri delu Cerkve. Mislim, da je najosnovnejši in najlažji način tega sodelovanja ekonomska podpora Cerkvi. Za to ni treba nobenega duhovnega napore niti posebnih sposobnosti, dovolj je samo malo dobre volje in zavest skupnosti božjega ljudstva, v katerem vsak na svoj način in po svojih možnostih sodeluje za utrditev in rast božjega kraljestva na zemlji.

Naj bi bil postni čas ne samo letos, ampak za naprej vsako leto čas, ko se vsak odrasel katoličan spomni te svoje dolžnosti!

Švica

V januarski številki je po nerodnosti izostal dopis iz Švice in je tako izšel šele v februarški številki.

Odkar je prišel med nas p. Fidelis, postaja delo za naš živelj tu vedno bolj sistematično in načrtno. Tudi udeležba pri nedeljski maši, zlasti vsako prvo nedeljo v mesecu v Zürichu, je vedno

Ob poroki Viktorja Grmovšek in Cvetke Škrjanc iz Hälsingborga na Švedskem.

večja. Čimbolj se uveljavlja dušnopastirsko delo našega švicarskega „župnika“. Zato je bilo treba čimprej poiskati v mestu kakšno drugo cerkev, kjer bi se zbirali k redni mesečni slovenski službi božji in se po maši zbirali k prijetnemu medsebojnemu srečanju. Francoska cerkev, kjer smo imeli doslej mašo vedno skupaj s Hrvati, je postala premajhna. V tej zadregi je dal velikodušno na razpolago župnik cerkve „Guter Hirt“ v Zürichu moderno preurejeno kapelo-kripto pod cerkvijo, kjer bo v prihodnje naša stalna maša. Podrobnosti o tej spremembi bodo sporočene s posebnim dopisom, ki bo v kratkem razposlan vsem našim ljudem po Švici, da se bodo vedeli v tem pogledu ravnati. Istčasno jih bomo povabili, naj se naročé na slovenske mesečnike: „Naša luč“, „Družina“ in „Ognjišče“, ker je za človeka v tujini važno, da ima tudi na ta način stik z domačo besedo.

Za Veliko noč bo zopet poskrbljeno, da bo vsakdo, kdor se bo prijavil za to, dobil slovenski „pirh“: pravo pisano butarico, ki bo narejena v domovini, z narodnimi motivi ročno okrašen pirh (pisanico) in knjigo „Upanje, ki je v nas“, kratek oris katoliškega nauka, ki ga je izdalo Taj-

(Konec na str. 38)

lučka

Klobuček, petelin in roža

Prišla je Pomlad in prinesla v košari petelina, klobuček in rožo. Ponujala je klobuček in klicala:

„Kdo kupi klobuček?“

Nihče ga ni hotel kupiti. Vsi so čakali, da bi jim Pomlad klobuček poklonila.

Ko je videla da ga ne bo mogla prodati, ga je podarila Marjanici.

Potem je ponujala petelina:

„Kdo kupi petelina?“

Nihče ga ni hotel kupiti. Čakali so, da bi jim ga poklonila.

Ko je Pomlad videla, da petelina ne bo mogla prodati, ga je dala babici.

V košari je imela samo še rožo. Ponujala jo je in klicala:

„Kdo kupi rožo?“

Nihče ni hotel rože kupiti. Vsi so čakali, da bi jim jo Pomlad poklonila.

Ko je videla, da rože ne bo mogla prodati, se je ozrla okoli sebe in iskala tistega, ki bi mu jo dala.

Naproti ji je prišel dedek in se prijazno smehljaj. Njemu jo je poklonila.

Potem je s prazno košaro sedla pod hruško na klop in gledala Marjanico, kako se je s klobučkom pokrila.

Zapihal je veter in odnesel lepi klobuček z Marjaničine glave. Marjanica ga je lovila pa ne ulovila. Upehana je sedla pod hruško na klop in skupaj s Pomladjo gledala babico, kako je bežala za neubogljivim petelinom.

Babica ni dolgo bežala. Vrnila se je in pustila petelina, naj zbeži, kamor hoče. Upehana je sedla pod hruško na klop. Skupaj s Pomladjo in Marjanico je gledala dedka, ki ni vedel, kam bi z rožo.

Ni ga mogla dolgo gledati. Vstala je in rožo na vrtu vsadila.

Dedek se je oddahnil. Sedel je pod hruško na klop in zdaj skupaj s Pomladjo, Marjanico in ba-

bico gledal rožo, kako raste in cveti.

Sedijo in gledajo, le petelin se potepa po svetu. Veter mu je spustil klobuček na glavo.

Kdor petelina s klobučkom sreča, naj ga prinese babici, a klobuček naj vrne Marjanici.

Ela Peroci

Volk in maček

Lovci so lovili volka. Pregarjana zver je pribežala do vasi. Na plotu je zagledala mačka in mu rekla:

„Lovci me preganjajo. Povej mi, kateri človek v vasi je najboljši. Šel bom k njemu in ga prosil, naj me skrije.“

„Pojdi k Štefanu!“ mu svetuje maček.

„Ne, njemu sem pojedel jag-nje,“ žalostno odvrne volk.

„Pa pojdi k Janezu!“

„Janezu sem kravico raztrgal.“

„No, pa pojdi k Marku! Usmiljen človek je.“

„Njega bi bil skoraj spravil ob konja.“

„Poizkusi pri Petru!“

„K njemu tudi ne morem. Zadržal sem mu telička.“

„Eh, dragi moj,“ pravi maček.

„Ti si vsakemu kaj slabega storil. Kako moreš zahtevati, da bi ti zdaj kdo pomagal! Kar si sejal, to žanješ.“

Komaj je maček to izrekel, so prihiteli lovci in volka ustrelili.

Peljimo se po Sloveniji!

Kaj pa slovensko gospodarstvo? Kakšna je njegova podoba?

Po goratem svetu preživljajo našega človeka gozdovi in živinoreja, po nižini poljedelstvo, po gričevju v notranjosti in v Pomurju vinogradi in sadovnjaki.

Med naravnimi bogastvi je na prvem mestu obilna vodna moč alpskih rek. Na Dravi, Savi in Soči so velike elektrarne. Pri Lendavi v Prekmurju črpajo nafto. V Zasavju je pre-

cej rjavega premoga pri Trbovljah, Zagorju, Hrastniku in Senovem. Lignit kopljejo pri Velenju in Kočevju. Mežica daje svinec in cink, Idrija živo srebro.

Polja je v Sloveniji malo: žito morajo zato kupovati. Pač pa pridelujejo veliko krompirja, detelje in sadja. Posebnost sta proso za kašo in ajda za žgance. Savinjska dolina prideluje izvrsten hmelj.

Redijo dobre pasme goved in svinj.

Veliko bogastvo so gozdovi, posebno iglasti.

Osnovo slovenski industriji dajejo elektrarne in premog. V Sloveniji predelujejo veliko lesa in bombaža.

Prihodnost Slovenije je v živinoreji, gozdarstvu, industriji in turizmu. Seveda bo treba industrijo zboljšati, da ne bo treba toliko našim ljudem na delo na tuje.

V Sloveniji je veliko naravnih lepote in zanimivosti: od starinskih gradov in prelepih cerkvic pa do podzemskih jam, gora in jezer, od gorjuških pip, idrijskih čipk, ribniške suhe robe pa do belokranjske narodne noše, pesmi in plesov.

Uganke

Grad iz žic
v kleti stoji,
poln bodic,
miške lovi.

(Mšica)

Žive očke,
urne tačke,
repek,
kožušček:
pečenka za mačke.

(Mšica)

Po svetu potuje,
o tem nič ne vé;
ne zna govoriti,
vendár vse pove.

(Pismo)

in odgriznila. Pa ko ga je zopet položila na tehtnico, je bil lažji od drugega. Vzela je zdaj tega večjega in ga odgriznila. To je večkrat ponovila in pojedla navsezadnje ves sir. Mačkoma pa ni ostalo nič.

Josip Gruden

Živali se igrajo

MLADE MAČKE ALI PSIČKI SE KAJ RADI IGRAJO. PSIČEK LOVI LASTNI REP IN PRI TEM SE VRTI V KROGU OKOLI SEBE. MLADE MAČKE LOVE NAMISLJEN PLEN, SE POTUHNEJO IN ZNOVA NASKOČIJO ŽE OBGLODANO KOST, KI SE PRI TEM PREVRNE IN JO MAČKE ŠE ENKRAT NASKOČIJO. TAKA ŽRTEV JE LAHKO TUDI KAMEN ALI VEJA, ŽOGA ALI KOS ZMEČKANEGA PAPIRJA. Z NA NIT PRIVEZANO CUNJO PA LAHKO ZABAVAMO MAČKO ALI PSIČKA URE IN URE DOLGO.

Dve mački sta šli na sprehod in našli kos sira. Obe sta ga hoteli imeti in se nista mogli pogoditi. Prosili sta opico za svet, a ta jima je rekla:

„Nič lažjega kot to. Sir razdelimo na dva enaka dela in vsaka dobi polovico.“

Mački sta nasvet sprejeli. Opiča je vzela tehtnico, razdelila sir in tehtala.

„Tale,“ je rekla in pokazala na večji kos, „je težji.“ Vzela ga je

Pogovorimo se!

Kaj izražajo ljudski pregovori: Osel gre le enkrat na led. — Ena garjava ovca vso čredo okuži. — Če bi imela koza denar, bi ji rekli gospa. — Na domačem pragu se petelin lahko repenči. — Tuđi mladega volka ni treba učiti klatti. — Speča lisica ne ujame kokoši.

Zakaj pripisujemo nekaterim živalim naslednje lastnosti: marljivost, zvestoba, vdanost, previdnost, zvitost, potuhnjenost, trimo, gibčnost?

Opica in sir

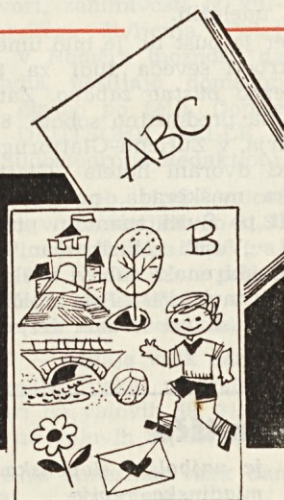
ABECEDNIK

Najprej izrežemo iz raznih časopisov in revij predmete, ki se začenjajo z „a“ npr.: avto, ajdo, aktovko, album, Alpe, avion. Nato jih nalepimo na polo, ki je označena z isto črko.

Potem poiščemo vse, kar se začinja z „b“: balon, barko, brezo, bič... in nalepimo na polo „b“.

Tako uredimo po abecedi vse, kar smo izrezali, in pole zvežemo v posebno mapo.

To bo posebne vrste abecednik, ki ga bomo gotovo radi imeli.

ništvo za nekristjane v Vatikanu in ga je poslovenil Roman Rus. Na cvetno nedeljo bo nato blagoslov teh butaric pri naši maši. Tudi za blagoslov jestvin na veliko soboto bo poskrbljeno, da tako tudi v tujini ne opustimo teh, res lepih velikonočnih običajev, posebno še zato, ker švicarski katoličani tega ne poznajo.

Med letošnjimi prireditvami bo romanje v Lurd za binško (od 23. do 27. maja) z avtobusi posebno pomembno. Že doslej se je za to prijavilo okoli 100 reflektantov, saj cena je izredno nizka (230 frankov za vse skupaj).

Za prvo nedeljo v septembru se pripravlja v Einsiedelnu proslava obletnice prihoda našega patra Fidelisa med nas oz. ustanovitve Slovenskega „dušebrižniškega urada za Švico“. Obenem bomo vključili tudi proslavitev ustanovitve slovenske metropolije v domovini oz. imenovanje prvega slovenskega metropolita. K tej proslavi bodo povabljeni tudi vsi Slovenci iz vseh evropskih držav, posebno iz sosednih, da bi tako izvedli romanje vseh katoliških Slovencev v Einsiedeln v Švici in tako skupno proslavili veliki zgodovinski dogodek slovenske kat. Cerkve v domovini. Vsa potrebna pojasnila in povabila bodo seveda pravočasno razposlana na vse slovenske izseljenke duhovnike po Evropi, da bi se skupno s svojimi verniki tega udeležili.

Ker je pust tu, je bilo umestno poskrbeti seveda tudi za temu ustrezno *pustno zabavo*. Zato je bila na predpustno soboto, 8. februarja, v Zürichu-Glatthbruggu v veliki dvorani hotela „Glatthof“ velika maškerada, na kateri so igrali po Švici znani in priljubljeni „Veseli Mariborčani“. Že na lanski enaki zabavi v slovenski restavraciji „Pri ribiču“ v Zürichu so vsi izrazili željo, naj

bi kaj takega priredili vsako leto. Na ta način se da namreč možnost ne samo za prijetno domačo zabavo ob domači godbi, ampak tudi za medsebojno spoznavanje in povezovanje, kar je velikega pomena za ljudi, ki so raztreseni križem po tuji deželi.

M. Justina Višner

50 let redovnica

Med Slovenci, ki so med drugo svetovno vojno morali zapustiti svojo domovino, je tudi sestra uršulinka m. Justina Višner, doma iz Škofje Loke. Po vojni se je naselila na Nizozemskem v uršulinskem samostanu v Weert-u. Tu so jo odkrili pred kakšnimi 18 leti nizozemski Slovenci. Odkritje je bilo Slovincem zelo v korist. Č. sestra ima mnogo dobrih lastnosti, med drugim je strokovnjakinja v risanju vzorcev za vezenje in druga ročna dela v slovenskih narodnih motivih. Tudi bralcem „Naše luči“ ni nepoznana, ker je pred leti naredila osnutek za ovoj lista.

Č. sestra je zbrala slovenska dekleta v „Dekliški krožek“, kateri obstaja že kakšnih 18 let. Redno še prihaja med članice na mesečne sestanke. Poleg navdila za izvrševanje ročnih del vodi tudi razgovore o vzgoji otrok in o drugih aktualnih vprašanjih na verskem in družinskem polju.

V poletju 1968 je č. s. Justina v samostanu v krogu sosester na tihem obhajala svojo 50-letnico redovništva. Članicam krožka se je zdelo umestno, da ta dogodek praznujejo tudi v slovenskem krogu. Zato so ji pripravile v decembru skromno proslavo. Na praznik Brezmadežne so se zbrale članice in drugi Slovenci k skupni zahvalni maši, katero je daroval slovenski dušni pastir č. g. Žakelj. Pri pridigi se je zahvalil č. sestri za njeno požrtvovalno delo v prid holandskih Slovencev. Pevsko društvo „Zvon“ je izvajalo slovesno Sattnerjevo mašo „Kvišku srca“.

Po božji službi so se Slovenci zbrali okrog sestre v šolski dvorani k skromni, a prisrčni domači proslavi.

„Zvon“ je zapel nekaj slovenskih narodnih pesmi. Otroci so deklamirali v slovenskem in holandskem jeziku in ji poklonili v dar sliko brezjanske „Marije Pomagaj“. Mladina je tudi sama prav pogumno zapela. Niso se slišale samo znane narodne pesmi, ampak tudi nekatere, ki so jih „skriti talenti“ šaljivo priredili za to priliko. Te so otroci in ostali pevci skupno izvajali. Vsi navzoči so tudi osebno čestitali č. sestri. Nato so se lahko telesno okrepčali s poticami in drugimi dobrotami, za katere so članice krožka poskrbele.

Č. sestra je bila veselo preseenečena. Mislila je namreč, da pride na običajen sestanek. Vsa ginjena se je zahvalila vsem navzočim.

Prireditve je zaključila skupna pesem: „Marija, skoz življenje“.

*

Naše slavljence se ob tej priliki tudi „Naša luč“ s hvaležnostjo spominja in ji želi še obilo zdravih in uspehov polnih let pri njenem delu za Cerkev in naš narod.

Ali ste letos že plačali naročnino za

NAŠO LUČ?

naši razgovori

BREZBOŠTVO V ŠOLAH

Zadnjič ste odgovorili na vprašanje o tem, ali je v Jugoslaviji verska svoboda ali je ni. Rad bi dopolnil tisti odgovor še s tem:

V Ljubljani naj bi dovolili zidanje dobre desetine cerkva. To ni res. Resnica je tale: že precej časa moledujejo zastopniki slovenske Cerkve pri oblasteh za dovoljenje, da bi v Ljubljani zidali 16 novih cerkva, ker potrebe to narekujejo. V zadnjem času so baje dobili dovoljenje za zidanje ene cerkve. Vtis je, da je dan organom, ki bi naj dovoljenje za zidanje dali, od zgoraj namig, naj dovoljenje zavlačujejo, kolikor sploh morejo. — R. P., R.

Ognjišče

je najboljša slovenska mladinska revija. Ali jo že imate?

razno

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece. Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 30 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1 avstrijski šiling (2 bfr, 0,20 NF, 0,15 DM ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v znamkah pristojbino za dvoje pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševalcem ne posreduje.

JANKOVIČ, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprisežen prevajavec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

Milena Gratza, sodni tolmač, NOV NASLOV: München 50, Menzingerstr. 195, tel. 8 12 18 20.

SLOVENSKI IN SRBOHRVATSKI EKSPRES-PREVODI, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač Milena GRATZA, 8 München, Menzingerstr. 195, tel. 8 12 18 20.

PREVAJALSKA PISARNA V NEMČIJI. Slovenske in srbohrvaške dokumente prevaja, piše prošnje in organizira tečaje nemškega jezika dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstr. 21, tel. 54 13 702.

Sodnijsko pooblaščen **PREVAJAVEC** za slovenski in srbo-hrvatski jezik MILAN ZAGORC prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstr. 27, tel. 69 31 43.

Slovensko-hrvatski sodnijsko-občinski **TOLMAČ** prevaja vse vrste dokumentov in razne listine v nemščino in obratno hitro in zanesljivo. MARTIN SAPOTNIK, 413 Moers-Meerbeck, Luisenstraße 23, Rhld.

POVRNITEV DAVKOV V NEMČIJI. Delavci v Zahodni Nemčiji pustijo letno državi milijonske vsote denarja, ker ne poznajo ali pa premalo poznajo davčne ugodnosti. Sestavljam vloge za povrnitev preveč plačanih davkov pri vseh finančnih uradih Zahodne Nemčije in Zahodnega Berlina. Poleg tega sem vam na razpolago pri vseh zadevah glede odškodnine in državljanstva. Pišite v slovenščini ali nemščini na naslov: Verein der Lohnsteuerzahler Essen e. V., 43 ESSEN, Adolf-Schmidt-Straße 2.

SLOVENEK, 30 let star, 170 cm visok, mirnega značaja, nekadivec, nealkoholik, čedne zunanosti, z lastnim avtom, želi spoznati dekle, staro do 30 let. Začasno živi v Nemčiji. Slika zaželena proti vrnitvi. Naslov posreduje uprava „Naše luči“ pod zgoraj navedenimi pogoji pod št. 9.

VIPAVC JOŽE, 7 Stuttgart-S., Nemčija, Export-Import podjetje, Böblingerstraße 164 (tel. 60-43-62), vam solidno postreže in vam nudi kmetijske stroje, kosilnice, traktorje od najlažjih do najtežjih, škropilnice znamk „Irus“, „Schanzlin“ in drugih, gasilne brizgalne, radijske in televizijske aparate, magnetofone, kino- in fotografske aparate, pralne stroje, hladilnike in gospodinske stroje vseh vrst, šivalne stroje vseh znamk in pletilne stroje svetovno priznane znamke „Kayser“ (netto DM 490.—), elektr. strojčke za popravilo nogavic „Kolibri“ (DM 280.—), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, betonske mešalce z električnim, bencinskim ali dizlovim motorjem ter pošilja na zaželene naslove in v vse države. Generalno zastopstvo za šivalne stroje Pfaff.

NAPRODAJ stanovanjska hiša z gospodarskim poslopljem, vse v prav dobrem stanju, ob glavni cesti in železnici. Skupna površina stavbišča, vrta in njive 15 arov. (Samo njiva 7 arov). Cena 70.000 N din. — Zupančič Jože, Veliki Obrež, p. Dobova pri Brežicah, Slovenija.

Draksler Vincenc, Erding, Maurermeistergasse 4, podjetje SLOVENSKIH SPECIALITET, Vam po pošti postreže s kranjskimi klobasami, domačo salamo, papircirano slanino itd. Vaša cenjena naročila pričakujem z veseljem. Po želji pošljem tudi cenik z vsemi svojimi izdelki.

slovenske radijske oddaje

KÖLN — Ob torkih, četrtek in sobotah ob 16,20 do 16,50 (na kratkih valovih 41 in 31 m). Na sporedu so dnevne svetovne novice, politične razlage, razgovori, zanimivosti iz kulturnega in gospodarskega življenja. Poleg tega imajo Slovenci v Nemčiji možnost, da preko kölnskega radia pošiljajo domačim voščila, pozdrave in glasbo po želji. Dopise pošljite na naslov: DEUTSCHE WELLE, 5 Köln, Brüderstr. 1 (Südosteuropa-Redaktion).

VATIKAN — V nedeljah ob 11,45 (valovi 25,67 — 31,10 — 196 m), v ponedeljkih ob 21,30 (valova 48,47 — 196 m), v četrtek ob 18,45 (valovi 31,10 — 41,21 — 48,47 — 196 m), v petkih ob 21,30 (na valovih kot v ponedeljkih), v sobotah ob 18,45 (na valovih kot v četrtekih).

Radio LONDON BBC — oddaja vsak dan ob 12. uri (novice in pregled tiska) na valovih 25 in 19 m. Ob 19. uri na valovih 49, 31, m; ob nedeljah ob 16,30 na valovih 31, 25, 19 m.

WASHINGTON — Glas Amerike: vsak dan zjutraj ob 6 (valovi 31 — 41 — 49 m).

za po kosilu (ali po večerji)

„Albert, ali vidiš tiste štiri vi-seče žice? Dobro... Primi dve od njih...“

Vajenec uboga.

„Ali nič ne čutiš?“ ga vpraša električar.

„Ne, nič.“

„Dobro. Pazi tedaj, da se ne do-takneš drugih dveh, ker v njih je tok 6.000 voltov.“

„Ali veš, da se je zadnjič v ne-kem centralnoafriškem parlamen-tu ubil neki poslanec?“

„Res? Kako?“

„Padel je z drevesa.“

Najkrajša grozna zgodba: „Si-noči sem srečal Janeza z njegovo vdovo.“

Nekdo razlaga svojemu prija-telju:

„Ko bi me moja žena zares ra-da imela, bi se bila poročila s kom drugim.“

Pri psihiatru.

„Gospod doktor,“ razlaga pa-cient, „vsako noč sanjam, da sem ovca, ki pomuli vso travo v oko-lici.“

„Ne delajte si skrbi zaradi te-ga,“ ga tolaži zdravnik. „To ni nič hudega.“

„Pa je,“ vztraja pacient, „kajti vsako noč pojém žimnico.“

Komandir komore novincu: „Pazi na mulo, plašna je. Kadar se ji približaš od zadaj, jo pokli-či po imenu, sicer te lahko brčne v glavo. Ne bi rad, da bi si zlo-mila nogo.“

„O, to je pa ravno prav, da si še ti prišel, Jože.“

„Zakaj pa?“

„Trije pevci smo že, pa sem ča-kal še četrtega, da bi lahko se-stavil kvintet.“

Ona njemu: „Prisezi mi, da me ne boš nikoli pozabil.“

On njej: „Seveda te ne bom, saj sem si naredil volzel na robec.“

„Naj živi boj proti alkoholizmu! Na zdravje!“

Mali oglas. „Izginil je psiček Moni, srček moje sprogce. Oble-čen je v zelen plašček, okoli vra-tu ima zavezano rdečo pentljo. Jé samo piškote. Kdor ga najde, naj ga proti visoki odškodnini — ne vrne.“

Žena možu, ki se je vrnil ne-koliko okajan domov:

„Kakšen pa si!“

„Trikrat sem padel, ker je bil Janez tako nasekan, da me ni mogel držati.“

Ob cesti se paseta kravi. Mimo pripelje cisterna, na kateri je za-pisano: Pasterizirano homogeni-zirano mleko z dodatkom vitami-na A. Pa se obrne prva krava k drugi:

„Ali dobiš tudi ti ob takim av-tu občutek manjvrednosti?“

Nagrobni napis: „Tukaj leži skopuh. Življenje se mu je zdelo predrago.“

Zdravnik pacientu:

„Na vino pa kar pozabite!“

Pacient:

„Veste, jaz lahko nanj pozabim samo, če pijem.“

Sosedje stoje v dolgi vrsti in si podajajo opeke, ki bodo na ta na-čin hitro razložene s tovornjaka in zložene ob hiši. Pa pravi eden od podajачev drugemu:

„Veš kaj, za vsako opeko, ki ti jo dam, pa res ni treba reči Hva-la lepa!“

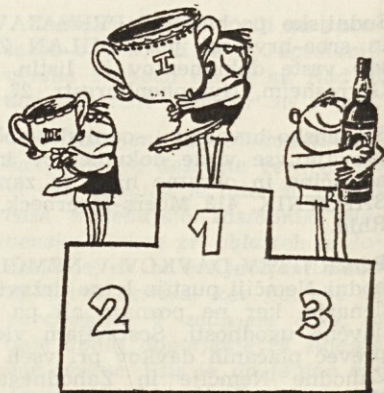
Na cesti.

„Oprostite, kaj pa je tisto tam-le: fant ali dekle?“

„Ne dovolim vam, da bi se nor-čevali iz moje hčere!“

„Oprostite, nisem vedel, da ste njen oče.“

„Kakšen oče! Jaz sem njena mati.“

TOLAŽILNO DARILO

„Dvakrat sem preplaval pri-stanišče,“ pripoveduje Genovežan, „in ob koncu mi je uspelo za-žvižgati celo arijo ‚Sanje‘ iz Mas-senetove opere ‚Manon‘.“

„Poznam nekoga, ki mu je še več uspelo. Pomislite, da je pre-plaval od Portofina do Genove in potem zažvižgal ves preludij Tra-viate.“

„Ali ste ga videli na lastne oči?“

„Seveda.“

„Čudim se, da niste v njem pre-poznali mene.“

„Nikdar mi ne uspe, popiti sko-delico dobre kave,“ se pritožuje neki Škot. „Všeč mi je namreč z dvema žličkama sladkorja. Kad-ar sem doma, vsujem le eno žličko, kadar drugje, pa tri.“

Mlad avtomobilist je obstal z avtom na podeželski cesti globo-ko v blatu. Neki kmet ga s trak-torjem izvleče.

„Dvesto dinarjev boste plačali,“ pove kmet.

„Dvesto dinarjev? Za tak denar bi se vam splačalo delati podnevi in ponoči.“

„Ponoči ne morem.“

„Zakaj ne?“

„Ker ponoči moram cesto mo-čiti, da ostane blatna.“

„Čestitaj mi, napisal sem Mac-betha.“

„Tega je napisal že Shakespea-re.“

„Imam pa res smolo. Ko sem zadnjič napisal Hamleta, so mi rekli isto.“

S strehe, na kateri dela, zakli-če električar vajencu:

kaj vzbuja doma dobro (in slabo) voljo?

Sistemu, v katerem je že skoraj vsakdo funkcionar, rotacija ni potrebna.

„Tovariš direktor, prosim, ali se piše beseda razstava s s ali z?“

„To bi morali pa že vedeti! Ali bom jaz hodil vsako drugo besedo gledat v pravopis?“

Tako dolgo smo se hvalili, kako imamo najboljše urejeno socialno zavarovanje na svetu, da smo zdaj celo v lastni državi med zadnjimi.

Čim večje so napake, tem manjša je odgovornost.

Čim več kimovcev, tem lažje je gospodariti v škodo skupnosti.

Živel je dvojno življenje, da bi lahko (po potrebi) tudi dvakrat umrl za domovino.

Zbudite me, ko bomo prišli v komunizem!

Mnogo rib samo zato še živi, ker so — neme.

V tej državi je standard tako visok, da imajo celo dvorni norci svoje norce.

Ljudje se dele na tiste, ki kritizirajo, in na tiste, ki umrejo naravne smrti.

Pri nas bi golo resnico najraje proglasili za pornografijo.

Kolikor glav, toliko kimanj.

„Bil sem na praksi v Ameriki. Pet let smo pripravljali v podjetju potrebne programe, preden smo lahko začeli uporabljati elektronski računalnik...“

„Pha, kje so Amerikanci za nami! Mi kupimo elektronski računalnik in že takoj drugi dan lahko začnemo z njim računati, koliko izgube bomo imeli, ker smo ga kupili pet let prej, preden smo pripravili programe...“

Slovenci bomo še dolgo vzklikali: Reformirajmo reformo!

Mladi nam ne bodo nikoli odpustili naših zaslug.

Kritika je lahko varnostni ventil, skozi katerega se sporoča napetost, ki jo povzročajo razlike med enakimi ljudmi.

Uradno zanikanje je najlepša osnova neuradnim šušljanjem.

Včasih so hodili nekateri komunisti k polnočnicam, danes se pa vozijo!

Pri ribah je isto: smrde pri glavi, čistijo pa jih pri repu.

Spopada med generacijami ni. Obstaja samo spopad med tistimi, ki prihajajo, in tistimi, ki NE odhajajo.

Mladini so zares vrata na široko odprta — po kavarnah.

Mnogim je pri nas edino delo besedičenje o prehodu z besed na delo.

Mladi lažje pridejo v partijo kot v podjetje.

Če kritizirani ne trpi kritike, trpi kritik.

Kmetija brez kmeta je zadruga.

Direktor je član družbe, ki ima največjo paletno izobrazbo. Včeraj je delal v mizarstvu, danes dela v zdravstvu, jutri bo pa najbrž v rudarstvu.

Prisotni so se sporazumno odločili, da bo delal vsak po svoje.

Reelekcija je podobna letnim časom. Vedno isti, samo včasih z malo več padavin in grmenja.

Delavec gre iz tovarne pa pove drugemu delavcu: „Danes ne bomo delali, da bomo dosegli planirano izgubo.“

Nekateri so ostro proti barvni televiziji, ker bi pri raznih prenosih utegnili priti na dan njihova prava barva.

Direktor poddirektorju: „Ko boste izbirali poslovne partnerje, glejte, da boste izbrali poštene ljudi. Veste, samo pošteni se pustijo goljufati.“

Na seji: „No, pa smo spet nekaj naredili za naše kmetovavce. Letos si bodo lahko malo oddahnili, saj bomo uvozili 700 tisoč prašičev.“

INFLACIJA: pojav, kadar nima nihče denarja zato, ker ga imajo vsi preveč.

Tovarne prihajajo in odhajajo — ostajajo samo posledice.

Zobozdravnik pacientu: „Račun je preprost: ker je dobila naša ambulanca lani za 2.800 prebivalcev 18 gramov zlata, pride za vas na leto 643 stotisočink grama in bodo vaši zobje lahko popravljeni leta 4769.“

Pot v komunizem je treba asfaltirati, da bi lahko prišli tja tudi tisti z avtomobili.

SPRIČEVALO SRS

Po Pavlihi

NAŠA LUČ, mesečnik za Slovence na tujem. — Letnik 18. List ureja uredniški konzorcij. Odgov. urednik: dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu. — Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta. — Naročnina je za naročnike v Avstriji letno 45 šilingov, za naročnike izven Avstrije 110 belgijskih frankov, 10 francoskih frankov, 10 švicarskih frankov, 8 nizozemskih goldinarjev, 10 nemških mark, 1200 italijanskih lir, 16 angleških šilingov, 12 norveških kron, 10,50 švedskih kron, 3.— ameriške dolarje, 2,50 avstralskih dolarjev, 3.— kanadske dolarje. — Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava Naše luči. Uredništvo in uprava: Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt, Austria.

SLOVENSKI DUŠNI PASTIRJI IN URADI

ANGLIJA — Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9
(Tel. 01-735-66-55).

AVSTRIJA — Ciril Lavrič, Röm.-kath. Pfarramt Haid, 4052 Ansfelden (O.—Ö.). — Korotan, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII. — Janez Hafner, Theodor-Körner-Straße 111, 8010 Graz. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 0-47-62/3-34-62). — P. Stefan Kržišnik, Stift, 6422 Stams.

BELGIJA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liege. (Telefon 01/23-39-10). — Kazimir Gaberc, 19 Louis Empain, Marcinelle (Hainaut). (Telefon 07/36-77-54).

FRANCIJA — Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68). — Bogdan Makovec, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15. (Tel. 250-89-93). Stanislav Kavalarič, 7 rue Claude Debussy, 62 Liévin (Pas-de-Calais). — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz. — Stanko Grims, rue du Dauphiné, 57 Merlebach. — P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

ITALIJA — Slovenski dušnopastirski urad — Dr. Pavel Robič, via dei Colli 8, Roma.

NEMČIJA — Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Mathildestraße 18. (Telefon 62-6-76). — Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstraße 36. (Telefon 29-13-05). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, A 4, 2. (Telefon 06-21/2-85-00). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15/I. (Tel. 72-2-78). — Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel.: Stuttgart 35-31-77). — Dr. Janez Zdešar in dr. Branko Rozman, Schubertstraße 2/I, 8 München 15. (Telefon 53-64-53).

NIZOZEMSKA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA — Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. (Telefon 016/11-31-54).

ŠVICA — P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebachstraße 15, 8052 Zürich. (Tel. Zürich 46-68-61).